5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 855 Mercuri 28 Octombrie 1909

Chestia RACOWSKI

— Contribuție la istoria partidului liberal —

Cine se ocupă de chestia Racowski, fără a o pune în legătură cu întreaga politică a guvernului Brătianu, cine se mărginește a o privi ca un act, fie de nesocotință, fie de complectă aberațiune, dar ca un act neatîrnat, iar un ca un produs al unei mentalități anumite, și ca o aplicație a unei concepții politice bine determinate,—acela nu i poate înțălege nici rostul, nici urmările.

Căci ea nu e, de sigur, nici singura nici întâia nebunie a odiosului regim care ne stăpînește, și dacă a putut pricinui o reacțiune așa de puternică și de întinsă, ca aceea care a mișcat țara de la un capăt la altul, e tocmai pentru că pune în evidență mai lămurit de cît ori cînd, tendințele nenorocite din care s'a zămislit.

Privite după chipul cum se înfățișează materialminte, faptele sînt ast-fel:

D-rul Racowski, locuitor din Dobrogea, proprietar de pămînt în acea regiune, militar în rezervă și membru în consiliul județian de Constanța, se vede expulzat prin deciziunea consiliului de miniștri, ca primejdios ordinei publice. Măsura aceasta se ia în lipsa sa din țară. Ea e precedată de două acte menite a descurca situația legală a celui surgunit: eliminarea lui din consiliul județian și reformarea sa prin hotărîrea consiliului de războiu. Și e urmată de un al treilea: ștergerea din listele eloctorale ale comunei Gherengic, cu apelul la Curtea de Casație, unde guvernul prin oamenii săi, pare a nu se fi sfiit să producă acte al căror conținut e cel puțin discutabil.

Socotindu-se nedreptățit, d-rul Racowski se încearcă a reîntra în țară pentru a provoca ast-fel, în prezența sa, discuția judecătorească a drepturilor sale și a legalității surgunirei.

Guvernul ia însă cele mai strașnice măsuri pentru ca expulzatul să nu treacă granița, și pentru a-l împedeca de la acest lucru, calcă legea care impune arestarea și darea lui în judecată, săvîrșește acte de presiune și de violență împotriva persoanei infractorului, și, în cele din urmă, pentru a umplea măsura, se umilește în fața autorităților ungare cu concursul cărora abea isbutește a-și atinge scopul.

Așa dar, de la început pînă la sfîrșit,—călcări de lege, abuz de autoritate, acte de înșelăciune, de fățărnicie, de violență și de umilință, totul legat într'o comedie încîlcită și ridicolă, care ar trebui să provoace rîsul, dacă n'ar răscoli indignarea.

Și pentru ce toate aceste?

Pentru a ucide mișcarea sindicalistă și a distruge organizațiile muncitorești al căror suflet era d-rul Racowski, prietenul de eri al d-lor Morțun și compania.

Firește,—la acest chip de a vedea lucrurile s'ar putea răspunde că în țara aceasta cu libertăți constituționale, nu este oprit nimărui de a profesa ori-ce credință politică și de a propovădui ori-ce idei care tind la revandicări sociale.

Că toleranța e o condiție de desvoltare normală, și opresiunile o anomalie.

Cá singura garanție a liniștei publice, în afară de libera desvoltare a spiritului omenesc, e numai răspunderea ce fie-care poartă pentru fapta sa și pentru abuzul ce l'ar face în exercițiul drepturilor sale.

Eu vreau să admit însă, că doctorul Racowski s'a făcut vinovat tocmai de asemenea abuzuri. Că asupra sa apasă ceva din răspunderea răscoalelor din 1907,—ceva lafel, sau chiar mai mult, de cît partea ce ar reveni ministrului Haret. Eu vreau să cred chiar, că cetățenia acelui om a fost uzurpată prin fraudă. Mă întreb însă,—ce trebuia să se facă în asemenea caz?

Tare în dreptul, în datoria și în credința sa, guvernul n'avea de cît o cale: să descurce totul cît mai curînd pe cale judecătorească, pentru a evita să statueze el, prin singura autoritate a puterei executive, asupra unui drept, care în specie se sprijinea pe o evidentă posesiune de stat și care deci se înfățișa cu tot aspectul legalității. Iar dacă nu putea aștepta limpezirea chestiunei cu cetățenia, și dacă socotea că e pericol în întîrziere,—în loc de a recurge la acele manopere, care arată orientalizmul moravurilor noastre, în loc de a sili pe consiliul județean să deie un vot nelegal și de a înscena procesul de reformă înaintea consiliului de război,—să fi chemat pe vinovat în fața judecății represive și să-l fi pus în situație de a și lua osînda tuturor pacatelor pe care le săvîrșise.

Și tot astfel acum, cînd d-rul Racowski s'a reîntors; în loc de a dezlănțui împotriva lui, toată înverșunarea aceasta stupidă care arată frică de cuvîntul justiției,—să fi făcut contrarul, adecă tocmai ce cere legea, pentru a dovedi că, dacă formele au un caracter de brutalitate, fondul afacerei conține însă legalitatea cea mai pură.

Dar s'ar putea spune, și am auzit aceasta: în definitiv totul nu e decît o lipsă de tact politic, și lucrurile n'ar fi luat această întorsătură iritantă dacă s'ar fi luat oare care menajamente.

Lipsă de tact, firește, din moment ce guvernul a ales arbitrarul în locul legalității, cu prețul chiar de a-și compromite demnitatea în afară și prestigiul înăuntru. Dar nu e numai atît și tocmai aici voiam să ajung

De la răscoale încoace, partidul liberal afirmă un democratizm exagerat, tot așa de umflat și de sec, ca și conținutul faimoasei sale reforme legislative. Dar democratizmul acesta are o particularitate: privește numai pătura țărănească. Pentru muncitorimea de la orașe, pentru foștii „tovarăși“ de eri ai generoșilor, nici o privire, nici un gest de solicitudine. Este, în procesul acesta, ceva care se leagă de planurile de consolidare pe viitor a organizației partidului liberal? Este în el ceva reflex care se leagă, într'un raport de cauzalitate, de actul de renegare al socialiștilor? E și una și alta? Vom vedea-o cu alt prilej. In deajuns este numai, să reținem acum constatarea aceasta, care explică și urgia dezlănțuită, pe drept sau pe nedrept, împotriva d-rului Racowski, și încercările nedemne de opresiune împotriva mișcărei muncitorești din capitală.

Și aceasta, pe lîngă că face dovada nesincerităței democratizmului afișat, dar constitue în acelaș timp și o nedreptate politică mai mare de cît toate abuzurile săvîrșite împotriva d-rului Racowski, pentru că atinge o clasă socială conștientă de drepturile sale, formată și pregătită pentru viața publică,—*mai cinstită sufletește și mai curată în inima sa de mii de ori, de cît întreaga așa zisă pătură dominantă, din care se recrutează politicianii noștri, cu parveniții și îmbogățiții partidului liberal în frunte.* E o nedreptate revoltătoare, spun, pentru că umple de amărăciune sufletul unor oameni liniștiți și demni, care împreună cu elementul țărănesc, alcătuesc *poporul romîn cel adevărat și cel nesocotit*, și cari cu voia sau fără voia celor mai mari au tot dreptul să aspire la o soartă mai bună.

Dacă spun toate aceste, nu e cîtuși de puțin pentru a apara acțiunea d rului Racowski, și pentru căași crede vr'un moment în eficacitatea măsurilor dictate de lipsa de scrupul a oamenilor regimului. Mai cu samă, e atît ridicol în măsurile aceste care vor să înădușe o mișcare înlăturînd un om, și care înlăturînd chiar omul nu-l pot opri de a vorbi,—dovadă broșura plină de atîtea fapte neînchipuite, pe care d-rul Racowski o trimite din exil,—încît m'ași putea mulțumi să ridic din umeri.

Dar lucrurile aceste toate, sînt atît de desgustătoare, și-mi umplu firea de atîta revoltă, încît nu mă pot opri de a nu le înfiera odată mai mult, aruncînd în fața autorilor lor, tot disprețul indignărei mele:

— Guvern de Iași, guvern de netrebnici!

E. Herovanu.

Neghina din Universitate

Asupra ultimelor scandaluri universitare se pronunță într'un articol publicat în *Ordinea*, excelentul profesor universitar Ovid Densușianu.

Reproducem aci partea privitoare la scandalul din Iași:

La Iași cîți va studenți au voit să se arate tot așa de vrednici ca și polițiștii din București—frumoasă concurență! La o întrunire prezidată de un profesor universitar, emisarii celor doi naționalisti cari vreau să reîntroducă obiceiurile de pe vremea bașbuzucilor, au ținut să-și arate abilitatea lor în aruncarea de sburături și scaune — probabil, mîndri și ei de isprava pe care o făcuse, se vor fi dus să prezinte trofeele lor celor cari îi trimisese „să lupte“.

De cîți-va ani ne este dat să asistăm mereu la asemenea spectacole care ne fac să ne întrebăm dacă țara noastră mai e în Europa ori în Africa. Studenți, elevi de liceu, ațițați de vorbele și faptele unor viitori oaspeți ai caselor de sănătate, pornesc cu ghioaga pe stradă, la întruniri, la reprezentații teatrale și terorizează lumea din păcate prea îngăduitoare la noi.

Trebue să se pună odată capăt acestor apucături vrednice de alte timpuri și de alte țări. Autoritățile școlare sunt chemate să-și facă datoria. In special autoritățile universitare — să recunoaștem, prea slabe pînă acum —sunt datoare să arate că nu figurează numai cu numele. Legea le dă puterea să pedepsească pe cei cari le nesocotesc—s'o aplice dar, și cu toată severitatea, pentru ca să se isprăvească odată și cu cei cari pescuesc în apă turbure și caută să coboare tinerimea universitară la rolul de sclavi ai ambițiunilor lor anarhice.

Studenților, cari n'au căzut în mreaja acestora, li se cere și lor să nu mai stea în indiferența de pînă acum. Simțul demnității ar trebui să i hotărască la o acțiune energică împotriva celor cari nu-și înțeleg prezența la Universitate. Prestigiul de „civis academicus“ nu trebue să sufere din cauza cîtor-va rătăciți. Pentru aceștia desaprobarea și disprețul trebue să fie pedeapsa care nu mai întîrzie.

Neghina să piară din Universitate.

OVID DENSUȘIANU

Adevăratul culpabil

— Agentul provocator A C. Cuza —

Este cunoscut scandalul provocat de un grup de studenți, la întrunirea de protestare a muncitorilor din Iași, cu care ocazie a fost impiedecat de a lua cuvîntul profesorul universitar d. Paul Bujor.

Nu voi vorbi astăzi de atitudinea acelor studenți, căci ziarul „Opinia“ și-a spus la timp cuvîntul, cu privire la regretabilul incident.

Mă voi ocupa însă, în aceste puține rînduri numai de agentul provocator *al scandalului, de impulsivul primejdios A. C. Cuza, care lucrînd ca un rău făcător la întuneric își dă drumul patimilor care-i clocotesc în suflet, instigînd tinerimea la scandal fără ca nimeni să-l fi luat de piept pînă acuma.*

Și ceia ce este mai grav, constat că chiar atunci cînd Senatul universitar e sezizat de un profesor, pentru o infracțiune săvîrșită de un grup de studenți și în care fapt rolul agentului provocator *l'a avut d. A. C. Cuza, autoritatea universitară găsește în vină numai pe studenți, fără însă ca să și facă datoria deplină și față de acela care a îndemnat tinerimea la asemenea desordine.*

Iată cum se exprimă profesorul universitar d-l Paul Bujor, prin o scrisoare pe care a adresat'o acum două zile ziarului și publicată în „Opinia“, cu privire la rolul pe care instigatorul A. C. Cuza l'a avut în scandalul, pentru care studenții au fost pedepsiți:

„Toată lumea cunoaște memoriul iscălit de acei gălăgioși studenți **sub instigația profesorului A. C. Cuza.** Protestez în contra atitudinei sfășietor de dureroasă și de înjositoare a acelui grup de studenți, elevi ai d-lui A. C. Cuza, **profesorul contra căruia o lume întreagă e revoltată din cauza anarchiei groaznice pe care a introdus'o de cîtă va vreme în universitatea noastră.**“

Acei studenți au avut nesocotința, **din ordinul instigătorului A. C. Cuza**, să provoace, înarmați cu bîte, scandalul cel mai josnic ce mi-a fost dat vre o dată să văd ochilor mei.“

Mai lămurit nici că se poate: profesorul universitar A. C. Cuza înarmînd cu bâta pe elevii sei, i-a trimes în sala Pastia unde avea loc întrunirea muncitorilor din Iași, pentru a impiedica ținerea acestei întruniri de protestare și a pune totodată în imposibilitate pe profesorul de universitate, d. Paul Bujor, de a-și rosti cuvîntul seu.

După codul penal agentul care provoacă direct la comiterea unei infracțiuni, se pedepsește împreună cu autorii faptului delictuos. Ori, în cazul de față, instanța judecătorească universitară din Iași, a fost sezizată de reclamațiunea d lui profesor Paul Bujor, care invinuia atît pe autorii principali ai faptului, cît și pe agentul provocator A C. Cuza.

Pentru care motiv, suntem în drept a ne întreba, senatul universitar nu și-a făcut datoria de a profunda cauzele a celui scandal constatând cine *este vinovatul* real *în cauză și în numele* cui *au lucrat acei studenți.*

Căci este știut, că din cauza acestei impunități, profesorul A. C. Cuza își poate permite ca să propovăduiască nenorocita școală de dușmănie și discordie socială de la înălțimea catedrei sale universitare.

Din cauza unei permanente toleranțe din partea autorităților respective, autorități care însă au datoria de a veghea la menținerea prestigiului universității noastre, profesorul A. C. Cuza și-a permis ca să transforme fie-care al seu curs de economie într'un ordinar pamflet politic, iar prin teoriile sale sociale, pline de aberațiuni, să inoculeze zilnic ca un adevărat virus mințele fragede și impresionabile ale tinerelor generațiuni.

Era de datoria Senatului universitar, ca o dată cu pedepsirea studenților, să fi cercetat și stigmatizat cu cea din urmă vigoare și pe adevăratul culpabil, pe agentul provocator *A. C. Cuza, pentru ca în modul acesta să l poată face să vadă mai bine abizul nenorocitelor sale divagațiuni socialo-economice.*

Această stigmatizare pe lîngă că era bine meritată dar ar fi pus și o stavilă unei acțiuni nefaste.

Lascar Antoniu

OAMENI ȘI LUCRURI

OMAGIUL TÂRZIU

Emoțiunea n'a durat mult, dar a fost puternică, zguduitoare. Procesul d-nei Steinheil era cam lîncezînd; interesul se arată scăzînd, cînd apăru de odată acel „fapt nou“ care ridică acțiunea și hrăni curiozitatea. Incidentul se cunoaște. Tînărul Jean Lefebvre, de 21 de ani, fără domiciliu, veni să se predee justiției, declarîndu-se vinovat de fapta imputată d nei Steinheil.

El dete amănunte; arătă peruca roșie cu care ar fi fost deghizat în acea noapte a crimei, jucînd rolul „fetei cu părul roșu“ pe care eroina afirmă că a văzut-o împreună cu doi barbați criminali.

Deși prețedintele curții cu juați preveni publicul arătîndu-i că în această afacere au avut loc atîtea mistificări, însă probabil aceasta nu e decît una mai mult, tînărul Lefèbvre persistă în declarațiunile sale, pînă cînd, într'un tîrziu, dat pe mîna unui foarte abil judecător de instrucție, fu atît de strîmtorat cu întrebările puse, încît nu-și mai putu susținea declarațiile și recunoscu adevărul. E un băeat de 17 ani, al unui negustor, burghez cum se cade—Papa Collard—înamorat de d-na Steinheil despre a cărei nevinovăție e „convins“, firește, și pe care spera s'o scape luînd asupra-și complicitatea la crimă. De altfeliu poliția de siguranță a Parisului îl cunoștea, căci scrisese și în alt rînd unui judecător de instrucție în a facerea crimei și cînd s'a prezentat un agent al siguranței în anchetă descoperi... caete de versuri ceea ce-l făcu să prevină pe tatăl băiatului:

— „Băgați de seamă, ăsta o să facă pozne. Cum poate un tînăr cuminte să scrie versuri?“.

Tatăl lui de mult se temea c'o să-l compromită. Il auzia recitînd pe Lamartine și pe alții.

Și în adevăr. Cartierul Montmartre rîde de comedia tînărului Lefebvre, băiatul negustorului, înamorat de eroina sensaționalului proces și gata să o apere cu sacrificiul său propriu.

Interesant însă, mai presus de toate, trebue să fi fost de știut ce gîndea *ea* în acel moment, ce gîndea eroina însăși, văzînd că apare la bara justiției, un înger salvator, sub chipul unui tînăr imberb, ca să proclame nevinovăția ei,—atît de problematică pentru toată lumea și pentru *ea* însăși înainte de toate.

In jurul ei mai sunt atot puternicii amici, protectori, adoratori de altă dată, nu mai sunt acei care făceau jerfe și intonau imnuri în slava ei,—a amantei cele mai rîvnite, a femeei celei mai încîntătoare a Parisului! Iar în întunericul dinprejur s'a ivit o singură rază, apariția lui Lefebvre Un copil încă, un poet cu imaginația aprinsă, un binevoitor care nu și-a putut împlini idealul; dar care a luminat amurgul cu o clipă de auroră, aducînd cel din urmă omagiu și cel din urmă cîntec de iubire eroinei în agonie morală.

Rodion

TEATRUL DAVILA

REFUGIUL

piesă în 5 acte de Dario Nicodemi
pentru întâia oară

Refugiul este o comedie—aș putea spune o dramă—de pasiune, violentă aproape brutală.—Barbați, femei, din lumea cea mai bună, trăesc într'un mediu elegant... Ei sunt inteligenți, culți, artiști... Ei sunt civilizați și foarte bine crescuți. Și drama apare. Ea îi coprinde, îi stapînește imediat, și spoiala lor superficială de civilizație se sfărîmă, aerul lor de oameni bine crescuți dispare. Ei au gesturile răutăcioase, gesturile violente ale unor bestii deslănțuite. Aceasta e ideia filosofică a piesei.

Refugiul a luat ființă la Agay, în această splendidă cotitură a Mediteranei —unde în fiecare iarnă vin să viseze și să scrie Donnay și Brieux. Autorul era singur la Otel—unde lucra pentru d-na Rejane, o piesă, l'Aigrette. Nu vedea pe nimeni, nu vorbea cu nimeni. Tot timpul și'l petrecea în odaia sa înnegrind hîrtie sau privind marea. Dar din colul de desubt, se urcau zgomotele vieței. Se auzeau oameni, vorbind, rîzînd, țipând și certîndu se.

Și încetul cu încetul s'a născut în mintea autorului, ideia unui om care ca el s'ar fi evadat pentru a scapa de multime și de zgomot și s'ar fi refugiat in ultimul cat al unei case într'un splendid colț al naturei. Un zid îl desparte de viață. Și își închipuie ca e liniștit în turnul seu ca un călugăr în a sa chilie. Se înșeală; viața se ridică pînă la el fără voia lui. Il coprinde, îl aruncă într'o dramă de violență și de pasiune. Și iată Refugiul sau cel puțin punctul de plecare după cum îl explică însuși autorul d. Nicodemi prin pana prietenului seu d. Marches în La Liberté. Dar înainte de a descrie piesa să revin la interesanta figură a autorului. D. Dario Nicodemi este latin și ca rasă și ca cultură, născut în Toscana, a fost, de mic copil dus de părinții sei la Buenos Ayres. Aci și-a început cariera Teatrală: fiind critic al ziarului El Pais ș'a scris prima lucrare, pentru Odeon-ul acelui oraș: Le Donte—în limba spaniolă: piesa avu un destul de mare succes pentru ca autorul să continue: așa că după puțin timp—fantezie de linguist, scrie Pour la vie, în italienește. La această epocă d. Nicodemi văzu, pe d-na Rejane, în timpul unui turneu ce îl făcea în America de Sud—și nu mai avu alt gînd de cît de a fi interpretat de marea tragediană: și atunci începe a învăța limba franceză pe care nu o știa de loc. A muncit cu înverșunare cîte șase ore pe zi—căci după cum spunea el însuși dacă pentru a scrie, în limba spaniolă și italiană nu e nevoe de o cunoștință aprofundată a limbei—lucru ce poți înlocui cu cîte-va cuvinte sunătoare: lucrul se schimbă cînd e vorba de limba franceză, unde nici o inșelătorie nu se mai încape: limba franceză e ca arta statuară greacă, linia trebue să fie pusă impecabilă. Și autorul a produs l'Hirondelle, interpretată de d-na Rejane la Bruxelles: a tradus în franțuzește cunoscuta piesă polițienească Raffles—iar în urmă, Suzeraine, care cu un desevîrșit succes a fost interpretată de d-na Rejane la reprezentațiile rezervate exclusiv domnișoarelor. D-na Rejane cerea însă o piesă importantă: autorul care schițase deja în minte subiectul, întitulase piesa, l'Aigrette, s'a întors cu Refugiul.

Pictorul Gerard de Volmieu, s'a refugiat în singurătate. La ultimul cat a vilei ce a denumit'o Refugiul, trăește isolat de lume—culcîndu-se cînd i-e somn mîncînd cînd ie foame—fără a ști ce ceas este în ce zi se află. Visete nu primește, scrisorile le rupe—jurnale nu citește. Ușa lui e cu rigurozitate închisă tuturora. Un eveniment însă mai deosebit care a emoționat pe toți—numai pe Gerard care ș'a baricadat sensibilitatea contra ori cărei atingeri exterioare remîne calm—un accident de automobil—evitat însă—a făcut ca consemnul strict ce închide ușa lui Gerard să nu mai fie respectat, și toată lumea invadează camera refugiatului. Gerard nu știe cum să scape de lume și spune mereu soției sale că trebue să fie foame invitaților sei și să-i ducă la masă. Julieta exasperată, se reîntoarce singură și provoacă o explicație cu barbatul ei invinuindu-l că-i face o viață de nesuferit, că e ridiculisată de toată lumea că această nu mai poate fi dusă—că în fine ea știe bine motivul acestei refugieri: cauza e că

Cumparați Bilete pentru Loteria VI Clasa 6 a Regatului Romîn

Cu tragerea de la 16 Octombrie—10 Noembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.
Un Loz întreg Lei 160,- jumatate Lei 80- Un sfert de loz Lei 40. Una optime loz lei 20

are o metresă pe care o poate vedea mai cu ușurință avîndu-și altfel eșirile și intrările mai libere, și 'n această scenă, educațiunea manierele alese totul a dispărut—bestia deslănțuită vorbește. Gerard însă tace, tace cu înverșunare—numai cînd aude că Julieta, a scris mamei sale—care este singura lui iubire și venerațiune în viața—numai atunci vorbește: și vai de biata soție: cînd aude din gura soțului ei că el a avut cunoștință de adulterul soției sale —și că aceasta e cauza refugiului seu. Din trufia cu care vorbea—cade zdrobită la auzul vorbelor soțului ei—dar cînd voește să plângă el o oprește spunîndu i că nu mai are dreptul să plîngă: că lacrimile sunt sfinte și c'a perdut dreptul lacrimelor.

In actul al doilea, Dora, fiica d-lui de St. Airan, oaspetele soților de Volmières și logodnica lui d. Airan fostul amant al Julietei Valmières—este surprinsă de el în brațale lui Gerard, care de o lună este amantul ei. Ne fiind găsită în camera ei, de către Nîna sora sa, care o căuta, toată casa este în picioare căutînd pe Dora—pe care Gerard nu știe cum să o scape. O închide în alcovă și în urma unei scene cu nevasta sa îi cere aceștia să divorțeze pentru a-i permite să salveze o noarea d-rei Dora Lacroie, pe care o iubește. Julieta întăi primește, pe urmă refuză cu inverșunare: scena aceasta, este de un cinism și de o brutalitate de bestii dezlănțuite.

St. Airan cuprins și el de bănuială, că logodnica sa Dora e cu Gerard, vine să-l întrebe unde e. Și Gerard îi răspunde scurt: e aci. O scenă de o extremă violență urmează între cei doi bărbați: St. Airan mărturisește că vrea să o ia pe Dora numai pentru bani și că o va lua și acum, ca și înainte, în contra tuturora. Gerard chiamă pe Dora sa-i spună singură că nu-l mai poate lua și atunci St. Airan care își dă seamă de ridicolul situației sale cinice pleacă, nu însă înainte de a otrăvi sufletul Dorei printr'o bănuială teribilă: înainte de a părăsi camera lui Gerard îi țipă Dorei că nu a fost nici odată iubita lui Gerard și că acesta nu a luat'o de cît să se răzbune contra lui St. Airan, luîndu-i logodnica, pentru că el altă dată îi luase femeea.

In actul al patrulea, Dora, care iubește la nebunie pe Gerard, nu poate hotărî a-l lua de soț, căci nu mai crede. Ș'atunci Julietta—printr'o sforțare sufletească care atinge eroismul—temîndu-se ca Gerard, care e zdrobit de durere, să nu se omoare—convinge pe Dora că ea nu a fost răzbunarea lui Gerard, ci că este iubită cu adevărat. Dora, care nu cerea de cît a crede, isbucnește în plîns de bucurie și pe cînd se azvîrle în brațele lui Gerard, exaltat de fericire—Julietta cade zdrobită de povara și greutatea eroismului seu, iar refugiul va deveni de acum refugiul nenorocitei sale vieți.

Ceva caracteristic în această lucrare, este că interesul se schimbă aproape din act în act. Așa în primul rînd ne pasionează figura lui Gerard, pe urmă Dora, iar la urmă Julietta.

Intriga este redusă la elementele sale cele mai simple, ea servește numai pentru a ne înfățișa coflicte de pasiune, admirabil de bine dezvoltate în general. Este vizibil chiar că autorul—cu voință nu trage din toate peripețiile piesei tot ce ele ar putea da, și că neglijează efectele la care te-ai aștepta mai mult. Ca rezuma: un succes meritat. Piesa este nervoasă, repede mișcătoare. Ea arată că autorul posedă simțul exact al lucrărilor dramatice; iar limba este admirabilă.

Interpretarea a întrecut în bine tot ce ne-a dat teatrul Davila pănă acum, și ne a dat enorm.

In primul rînd se cuvine să vorbesc de d ra Lucie Sturza; d-sa s'a relevat aseară cu o față nouă a talentului seu și ne-a fermecat, dar ne a fermecat pe de a întregul. In acest rol al Juliettei, o vedem întăi trufașă către soțul ce îl acuză, pe urmă o nenorocită femee rănită în liniștea ei, în iubirea ei—înspăimîntată în amorul ei—în aspirațiunile ei—agresivă pentru apărarea căsniciei sale. Iar la urmă o vedem printr'un act, de înalt eroism, sacrificînd fericirei soțului ei, toată liniștea ei și lăsînd la o parte amorul propriu, trufia, egoismul, zdrobindu-și propria i fericire, se roagă de amanta soțului ei, să primească ai fi soție, asigurîndu i astfel fericirea, ce din nesocotință nu a știut să i-o dea.

D ra Sturza a fost perfectă. D-ra Voiculescu ne-a zguduit adînc prin temperamentul seu așa de pasional și ne simțeam tremurînd împreună cu ea, de zguduirile sufletești prin care trecea.

D. Davila, a dat rolului lui Gerard interpretarea cea mai exactă și cea mai justă; era așa de natural, așa de viu, în modul seu de a fi, că aclamațiunile publicului nu mai conteneau nici în timpul scenelor.

O adevărată revelațiune a fost d. Storin: rolul lui St. Airan, care era poate cel mai greu din piesă, a fost interpretat de d-sa atît de just, atît de adevărat: și-a însușit așa de bine personagiul, că putem spune fără îndoială, că avem un actor mai mult.

Decorurile și tualete la înălțimea admirabilei interpretări.

Și cînd am reușit să avem un teatru romînesc atît de perfect, ce ne mai trebue toate trupele străine compuse din umpluturi? Căci interpretarea de la Teatrul Davila e incomparabil superioară și mai presus de toate o operă romînească care trebue încurajată.

Gh. Beldiman.

București 19 Oct. 1909.

DIN HÎRLĂU

Privitor la incidentul de la școala din Hîrlău, publicăm următoarele în baza dreptului de apărare:

In numărul 854, de Duminică, 25 Octombrie la rubrica „Informațiuni", ziarul *Opinia*, publică o știre din Hîrlău „Scandalul de la Școala de fete". Pentru restabilirea adevărului, știindu-se că ziarul „Opinia" este singurul ziar din țară, în care cineva își poate face apararea, vă rog a publica următoarele:

Primarul orașului, nemulțumit că soția sa a fost mutată la școala de fete, a căutat să'și răzbune pe directoara acelei școli. Fără a avea vre-o cădere, venea în fiecare zi, intra in cancelarie, fără a saluta pe directoară.

Directoara a căutat să evite discuțiuni și s'a plîns domnului director al școalei de băeți, Toma Zaharia, care a consiliat-o să-i atragă atențiunea primarului, că trebue să respecte autoritatea.

Mercuri dimineață, venind primarul, Directoara i-a atras atențiunea, și atunci primarul a ultragiat-o și insultat-o cu cuvintele:

„Scandalagiță" și că „nu e la locul ei", de aceia nu se poartă cum trebuie.

Directoara a reclamat cazul autorităților superioare și a interzis accesul școalei acestui Primar.

Iată purul adevăr, și vă rog să bine voiți a publica aceste rînduri pentru care vă aduc viile mele mulțumiri.

Primiți, vă rog etc.

Eugeniu Clos
ofițer de poliție
(soțul d-nei Directoare al școalei de fete)

Litere-Științe-Arte

Opereta vieneză. — Ieșănilor li-e rezervată o foarte plăcută surpriză pentru zilele de *14, 15, 16, 17 și 18 Noembrie a. c.* cînd escelenta trupă de operete din Viena va da 5 reprezentațiuni la Teatrul Național din Iași cu *Walzertraum Foerster-Caristl, Blitz maedl* („Strengărița"), pentru prima oară la Iași), *Dollarprinzessin* și *Herbstmanoever*.

Din această trupă de operetă vieneză fac parte *Mila Theren* prima subretă de la *„Theater ander Wien"*, artistă de primul rang care prin veselia ei comunicativă, prin grația ei cucerește asistența; minunatul prim comic al *„Karlteatrului" Paul Gutman;* d-rele *F. Schubert* și *E. Bijacco* prime cîntărețe la *„Volksoper"*; *Mizzi Friese* distinsa primă cîntăreață la *„Karltheater"; Olga Windhoop* creatoare la Viena a rolului Treska din „Husarii la manevră"; *d-rele M. Bernard, Olga Clement,* d-nii *Cl. Marinsky, Fr. Mollick, H. Mandl, P. Olmühl, Lang,* toți primii artiști de la teatrele *„an der Wien", „Harltheater"* și *„Volksoper"* din Viena. Șefi de orchestră: d-nii *Oscar Kapp* prin *„Kappelmeister"* la teatrul *„An dêr Wien"* și *Karl Riedel* de la teatrul *„An der Wien"*.

Corul compus din 40 persoane, 20 barbați, 20 femei.

Orchestra propie. Costume bogate.

Biletele se iau cu asalt la agenția teatrală *„Thalia"* (*Maximovici*) de ieșănii doritori de a auzi artă în adevăratul înțăles al cuvîntului.

*

Dl. dr. N. Leon, profesor la facultatea de medicină din Iași a publicat și extras din diverse reviste germane următoarele articole: „Deux bothrio, cephalis monstrueux" (Centralblatt für Bakheriologie Iena), „Ueber eine Missbildung von Dipylidium caninum" (Zoologischer Anzeiger) „Le Simulium columbac zense de Romanie (Centralblatt für Bakheriologie), „Ueber eine Missbildung von Hymenolepis" (Zool Auzeiger).

Aceste lucrări sunt făcute în laboratoriul de zoologie al facultății de medicină din Iași.

*

Tristan Bernard a tradus pentru trupa d-lui Lugné Poe și Suzanne Després piesa lui Shakepeare: „Antoniu și Cleopatra".

*

La Wilmersdorf—Berlin s'a format o asociație pentru crearea unui nou teatru după tipul teatrului L'Arronge.

*

— La Opera mare din Paris s'a pus în repetiție drama lirică în două acte „La Forêt" de compozitorul Savard pe un libret de Laurent Tailhade.

Autorul muzicei este directorul conservatorului din Lyon.

*

La Paris a murit, în vrîstă de 81 de ani senatoral Piot, cunoscut în istoria Republicei a treia prin alarma dată de dînsul asupra depopulării Franței. El a scris două opere asupra problemei depopulării.

*

La Bouffes Parisiens s'a reluatpiesa lui Maurice Donnay „Lysistrata". Rolul priucipal l'a jucat d-na Cora Laparcerie, cunoscută iașanilor din turneul de anul trecut.

*

Celebrul roman al lui Guy de la Maupassant „Une vie"—O viață—e apărut la „Biblioteca pentru toți" a editurii Alealay. Textul e însoțit de numeroase ilustrațiuni.

*

Ziarul clerical Coriere d'Italia confirmă acum din nou știrea că Papa—după însuși avizul lui Merry del Val—era gata să intervină în favoarea scriitorului Ferrer, dar Maura a făcut să vină întrebarea prea tîrziu. Se poate vedea dar odată mai mult că d. A. D. Holban, e mai... catolic decît Papa în chestia lui Ferrer.

*

Legea cenzurei teatrale în Anglia a fost modificată în sensul că autorii pot reprezenta piesele lor, fără autorizarea prealabilă, însă cenzorul special poate apela la judecata comisiunii de cenzură în contra directorului teatrului respectiv sau a autorului.

*

Scriitorul german Konard Fubkc, a scris o serie de piese în cîte un act cu titluri și conținuturi istorico artistice. Dintre aceste se joacă la Hofburg, în Viena, piesa „Dante Aligheri" și la Zurich piesa „Michel Angelo".

*

No. 507 al „Bibliotecei pentru toți" cuprinde: „Descrierea Moldovei" de Dimitrie Cantemir.

E o serie clasică de mare preț și n'ar trebui să lipsească din nici o bibliotecă.

*

STRUNA ZILEI

GENEROZITATE

S'a hotărît a se înzestra Iașul cu un nou penitenciar. ZIARELE.

Instituția promisă
Ne o vor da fără 'ndoială:
Iașul n'avea pănă astăzi
Citadelă liberală.

Informații

❑ *Primul articol în numărul de mîne al „Opiniei" va fi intitulat:* **„Naționalismul anarhic al profesorului Cuza"** *și semnat de d.* **Paul Bujor,** *profesor universitar. Atragem atenția cetitorilor asupra acelui articol de un osebit interes.*

❑ Afișele care anunță întrunirea publică provocată de d. N. Iorga, au fost tipărite în Iași, la tipografia Grinberg.

S'au cum s'ar zice: întrunire naționalistă, cu afișe sistem cușer.

❑ Eri, luni, avea să aibă loc, în prăvălia d lui Leonida, o întrunire provocată de cei trei studenți, cari au fost pedepsiți de Senatul universitar.

Intrunirea remarca solidarizarea tutuuror studenților, macar ai acelora de la „Solidaritatea", în scopul de a daclara grevă, ca manifestare contra Senatului.

Intrunirea a fost contramandată, însă unii pretind că ideea grevei n'ar fi găsit răsunet.

❑ Consiliul de higienă al orașului se va întruni în ziua de 1 Noembrie, în ședință ordinară.

❑ *Vom publica în numărul viitor, un interesant articol în chestia loviturei pe care epitropii plănuiesc s'o dee pentru* nepotizarea *clinicei regretatului dr. Botez.*

❑ Eri s'au serbat hramurile bisericilor Sf. Dimitrie Balș, din str. Ștefancel- Mare și Sf. Dimitrie-Misai din str. Eternitate.

❑ Eri s'a oficiat la biserica Sf-lui Spiridon, un parastas pentru odihna sufletului defunctului donator Dimitrie Meleghie: iar la Mitropolie s'a oficiat tot un parastas, pentru defuncții donatori al Spitalalui Sf. Spiridon Dimitrie și Ecaterina Suceveanu, care au lasat prin testament Mitropoliei în acest scop, suma de 40 de galbeni.

❑ **Biurourile Redacției și administrației** *„Opiniei"*, **s'au mutit de la Sf. Dumitru, în casele din strada Primăriei No. 27, colț cu strada Ștefan-cel-Mare (în curte).**

❑ D. General N. Tătărăscu, comandantul corpului IV de armată, s'a reîntors de la Botoșani, unde a fost Vineri și Sâmbătă în inspecție.

❑ Apreciatul oculist—operator, d. dr. C. Miclescu, va pleca la Paris, zilele acestea.

D. dr. Miclescu va sta 6 luni în Capitala Franței în care timp va vizita principalele clinici de boli de ochi, spre a se perfecționa în arta, în care, de altmintfeli, a repurtat mari succese.

❑ Abia ieri, dupe prînz, s-a hotărît ca d. Iorga să vorbească, într'o intrunire publică, alegătorilor colegiului II de deputați din Iași.

Fericitul eveniment s-a produs, de astă dată, cu dureri și cu greutate, din cauză, că cei doi arendași de săli publice, refuzau categoric, în urma scandalurilor de la ultima întrunire să dee sala.

Afirmăm categoric, că prefectul poliției, intervenind pentru d. Iorga, arendașul salei Sidoli a consimțit, în fine, să se lase convins.

❑ Frumosul imobil din Iași, strada Romînă 9, pe care administrația ziaru lui *Dimineața* la oferit premiu abonaților săi, a fost cîștigat ieri, prin tragere la sorți, de d. dr. Cicerone Segârceanu, din Caracal.

❑ D. General Mineiu, inspectorul general al intendenției armate, va sosi mîine, în inspecție în localitate.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei și Sucevei a primit de-a fi prețedintele de onoare al societăței „Stativele", înființală de d nele din Botoșani.

❑ **De la Consiliul de război.**—Azi Consiliul de război al corpului IV de armată a ținut ședință.

Consiliul se compune din d nii Colonel Cruțescu, prețedinte; maiorii Engherliu și Costăchescu; Căpitanii Roșeanu și Șoimariu, membri; comisar regal d. loc. Gane; grefier d. Poroineanu.

Consiliul a judecat și condemnat la cîte un an închisoare, pe următorii soldați: Vorotic Vasile, din reg. 12 Cantemir, pantru faptul de dezertare repetată; Rusu Gheorghe, din reg. 14 Roman, idem; Orzaciuc Vasile, din reg. 7 roșiori, idem; Stancu Ilie, din reg. 2 roșiori, idem; Holban Gh. din reg. 27 Bacău, idem; Mihalache I. din 27 Bacău, idem; Nedelcu Vasile, din reg. Ștefan cel Mare, idem; Pricop Gh. din reg. Stefan cel Mare, idem și Portulache Gh. din reg. 7 roșiori, pentru dezertare repetată și risipire de efecte ale statului.

❑ Astănoapte a încetat din viață în sanatorul Sf-ta Maria, comerciantul Ioan Sandulachi, din tîrgușorul Copou, bolnav de febră tifoidă.

❑ **Protestul unei studente.**—Publicăm cu multă plăcere scrisoarea ce urmează pe care ne-o trimite d-ra Margareta Coșula, studentă a facultății de științi.

Scrisoarea tratează despre ultimele scandaluri studențești și merită să fie citită:

Adînc indignată de atitudinea colegilor mei de Universitate față de unul din cei mai apreciați profesori ai noștri, cred că nu e numai o manifestare personală, ci mă fac interpretul tuturor colegilor și al colegelor mele, cînd declar, că, sub nici un cuvînt, nu ne vom solidariza la ideia care se agită printre studenți de a declara grevă generală, ca semn de protestare în contra hotărîrei luate de înaltul Senat Universitar, căci găsim nedemn ca, în numele unei idei atît de înalte și de sfinte pentru ori care romîn, ca acea de *naționalism*, să se comită fapte ca acelea, petrecute în sala Pastia, cu ocazia întrunirei de protestare pentru Ferrer.

Dacă ar fi cunoscut, camarazii mei, mai de aproape activitatea d-lui Bujor, atît pe cîmpul vast al științei, cît și în domeniul chestiunilor sociale, atît de complexe, sunt foarte sigură, că nu l'ar fi acuzat nici odată de idei anti-patriotice și n'ar fi luat atitudinea atît de supărătoare, care ne face, pe noi studenți ai aceleași facultăți, însuflețiți de aceleași idealuri și de tot atît de mare dragoste de neam, ca în ocaziunea aceasta să nu putem face cauză comună cu ei.

Deși nu suntem de cît un număr foarte neînsemnat de studenți și deși personalitatea profesorului nostru este deja o personalitate prea marcantă, pentru a avea nevoe de apărarea noastră, am găsit că e o datorie din cele mai sfinte de a protesta în contra acelora, cari, din motive necunoscute nouă il atacă în mod atît de nedrept și de neîntemeiat, și a nu ne alia la hotărîrea ce vor lua-o.

Las, d-le redactor, la apreciarea dvs, dacă această scrisoare trebue sau nu publicată și odată cu mulțumirile mele, primiți vă rog, asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Margareta Coșula
Studentă a facultăței de Științi

❑ Din Bîrlad ni se scrie, că alaltăeri noaptea un mare incendiu a isbucnit în comuna Popești, județul Tutova, distrugînd cu desăvîrșire fabrica de cherestea a d-lui Sender Berenfeld.

Pagubele cauzate sunt de 25.000 lei.

Din ce împrejurări a luat naștere focul, nu se știe.

S'a orînduit o anchetă.

❑ **O operație interesantă.**— La spitalul israelit s'a executat zilele trecute, o operație interesantă care a pus în valoare o metodă a unui chirurg Romîn.

Unui bătrîn atins de o cangrenă a membrului inferior, i s'a făcut o amputațiune deasupra genunchiului. Arterele fiind astupate, nici o picătură de sînge nu a curs și cărnurile rămăsese palide și fără viață; atunci profesorul Juvara a practicat destuparea arterelor (cateterismul lor) după metoda indicată de un maistru al chirurgiei romîne, bătrînul profesor *Severeanu*, metodă cunoscută în știință sub numele de *Cateterismul arterilor al lui Severeanu*. Imediat sîngele a țîșnit cu putere, cărnurile s'au împurpurat și, cusute, bolnavul s'a vindecat în cîteva zile.

După directorul „Mișcărei" aceasta ar fi o operație *fantezistă* și acelaș bolnav, tratat *de un medic modest, stăpîn pe el și cinstit, chiar întru toate*, ar fi murit liniștit.

DIVERSE

— In comana Cotnari s'a ivit epidemia de scarlatină.

Renumitele CORSETE

MARCA C. P. A LA SIRÈNE — PARIS —

A CAROR FORMA REDA

ELEGANȚA IDEALA

Se găsește numai la

Marele Magasin de Noutăți

Frații Polingher, Iași

SINGURII DEPOSITARI

Bine voiți a observa bine, marca C. P. a la Sirène, PARIS pe fiece corset, spre a vă feri de contrafaceri

Ultime informaţii

❑ *In ultimul consiliu al miniştrilor remaniarea ministerială a fost definitiv hotărîtă şi primul-ministru fusese însărcinat să se prezinte Luni, în această chestiune, M. S. Regelui.*

Remaniarea se stabilise ast fel: d. V. G. Morţun, să iasă din minister şi portofoliul lucrărilor publice să-l iee d. C. Stere; d. Al. Djuvara să treacă la externe, iar portofoliul industriei să-l iee d. Al. Constantinescu şi acel al războiului generalul Crăiniceanu.

S'a telegrafiat după d. Stere. D-sa a plecat Sîmbătă seara. O întrevedere avu loc Duminecă între primul ministru şi d. Stere, care a refuzat categoric, după cum deputatul de Iaşi a declarat o însuşi unui redactor al Ordinei.

D. Stere vrea să fie ministru într'un minister nou şi, în nici un caz, nu vrea să l facă pe inginerul neştiutor la ministerul lucrărilor publice.

Intru cît d. Stere a refuzat, remaniarèa iar s'a prăbuşit, doar dacă se va face — ca să se facă.

Asupra declaraţiilor făcute Ordinei *de d. Stere, publicăm, la tetegrame, interesante extrase.*

❑ *D. Take Ionescu va prezida Vineri şedinţa comitetului executiv al partidului din Galaţi.*

❑ *Din fondul Manu era obiceiul să se împartă anual 12.000 lei, la săraci, cu prilejul zilei sf. Spiridon.*

Anul acesta nu se vor împărţi de cît 1000 lei, iar restul s'a destinat aşa poreclitelor văduve ruşinoase, care au nevoe de tualete şi de mers la teatru, fotoliu de orchestră, la trupe străine.

Din fondul Suceveanu, potrivit testamentului, se dădeau cîte 75 lei, de sf. Dumitru şi de sf. Gheorghe, bani dechirie la oameni nevoieşi.

Şi fondul acesta a fost înghiţit de văduvele citate.

❑ *Ministrul Costinescu este decis să vie cu un proect pentru facerea recensămîntului general, cu începere din Aprilie 1910.*

Chiriile şi arenzile urcîndu-se în mod simţitor, ministrul finanţelor este hotărît să facă recensămîntul, ceea ce ar urca cu mai multe milioane veniturile Statului.

❑ *Intrunirea publică a partidului conservator-democrat, la Ploeşti, va avea loc în ziua de 1 Noembrie, ora 4, iar banchetul în seara acelei zile.*

Delegaţi din provincie şi foşti desidenţi liberali din Iaşi, cari au aderat la politica partidului nostru, vor lua parte la intrunire şi banchet.

Foasta desidenţă liberală din Prahova, care a trecut la democraţi, numeră opt zeci şi cinci persoane, între cari domnii: P. Negulescu, N. Vasiliu, Stefănescu-Cîmpina, iar toţi ceilalţi mari proprietari, petrolişti, profesiuni libere.

❑ Astă-zi s'a ţinut la eforie a patra licitaţie pentru lucrările de restaurare la „Maternitatea"—în sumă de 350 000 lei.

Ofertele cele mai avantajoase le-au prezintat o domnii Bercovici şi Marcovici, urmînd ca epitropii, pînă în termen de 15 zile, să aleagă una din aceste oferte sau să publice o nouă licitaţie.

❑ Consiliul profesoral al facultăţei de drept, întrunit ieri, a revenit asupra recomandărei d-lui V. Buşilă conferenţiar la dreptul roman şi a trimes ministrului ca să aleagă el între domnii Buşilă şi Berceanu.

Acesta de pe urmă este şeful de cabinet al ministrului de interne.

❑ Consiliul Comunal se întruneşte mîine la ora 4 jum. în şedinţă extraordinară, pentru a discuta mai multe chestiuni importante la ordinea zilei.

D. Krupenski, prefectul judeţului s'a reîntors azi dimineaţă din concediu.

După amiază d-sa a lucrat la prefectură.

❑ Administratorul plăşii Jijia comunică prefecturei judeţului că astă noapte a încetat din viaţă, femeia Marghioala I. Gherman.

Pare că cauza morţii ar fi bataia ce a suferit-o de la soţul său Ion German.

Parchetul a orînduit facerea autopsiei cadavrului.

❑ Azi dimineaţă d. Colonel N. Cernătescu, noul comandant al Regimentului Ştefan cel Mare, şi-a luat postul în primire.

❑ Eri dimineaţă un servitor de la azilul de bătrîni din strada Speranţă, ducîndu se să scoată apă din fîntîna din Curtea azilului, a găsit lîngă colacul fînt nei un băţ şi o petieă. Bănuind că s'ar fi înecat cineva, aviză pe intendent. Sosind pompierii au scos din fîntînă cadavrul cerşitorului Călinescu, care a fost dus la morga spitalului Sf.-tului Spiridon.

❑ Instrucţia în afacerea privitoare pe loc. Preda din reg. 14 Roman, pentru lovirea superiorului a fost terminată. Se crede că se va da o ordonanţă de neurmărire, de oare ce din instrucţia făcută nu reiesă vinovăţia sa.

❑ D. Al. Ştefănescu a trecut cu succes examenul de licenţă în fizică, înaintea comisiei compusă din d-nii: dr. Hurmuzescu, Stravolca şi Costăchescu.

❑ Comisia de judecată a institutorilor şi învăţătorilor se va întruni, mîine Mercuri, ora 4, spre a cerceta dosariile privitoare pe învăţătorii Popescu (Dorohoi) şi Ionescu (Huşi).

❑ **In ziua de 18 Octombrie, consistoriul spiritual al Mitropoliei, a judecat procesul privitor la o inscenare făcută de un anonim, preotului D. Dimitriu din cotuna Epureni, comuna Rediu Mitropoliei.**

Consistoriul convingîndu-se de netemeinicia denunţului contra preotului Dimitriu, un bun gospodar şi preot corect, l'a achitat în unanimitate.

❑ Vasile Alexandrescu, vechiu şi harnic funcţionar în grefa tribunalului secţia III, a decedat astă-zi.

❑ O consfătuire a societarilor teatrului naţional din Iaşi, a avut loc ieri, în şcoala de repetiţie.

Alarmaţi de situaţia precară a teatrului de totala impasibilitate a publicului, societarii s'au strîns ca să chibzuiască asupra mijloacelor de îndreptare.

După lungi discuţiuni, s'a adoptat părerea redijărei unui memoriu, care va cuprinde situaţia, şi se va distribui deputaţilor şi senatorilor Iaşului. La aceştia se va face apel, ca să obţie, sau o lege care să amelioreze starea actorilor, sau macar, o sporire a subvenţiei actuale.

❑ D. St. Sihleanu, inspector general al înv. secundar şi Conservatoarelor, fiind ieri în Iaşi, a asistat şi la o audiţiune a operei *Adevăr şi Minciună*, cuvinte de poeta Matilda Poni, muzica de maistru Eduard Caudella.

Opera a plăcut foarte mult şi va fi reprezintată, anul viitor, la Bucureşti

❑ Rezultatul la examenele de drept şi licenţe se va da mîine. Consiliul a fost convocat, în acest scop, pentru mîine, ora 10 a. m.

❑ La ora trei, astăzi după prînz, s'a făcut înmormîntarea regretatului D. M. Petrovanu, fost profesor de geografie la gimnaziul Ştefan cel Mare.

Condoleanţele noastre întristatei familii.

❑ **Şcoala e.**—D. G. Nica, secretarul liceului naţional, a trecut Duminică 25 Octombrie cu deosebit succes şi examenul oral de licenţă şi a fost proclamat de comisiune licenţiat le filogia modernă.

— D. Patriciu Titus, licenţiat în matematici, a fost numit supraveghetor de ordine şi bibliotecar în liceul Naţioual.

— Ministerul Instrucţiunii Publice a dat o circulară direcţiunilor şcoalelor secondare din ţară, prin care le face cunoscut, că a admis ca elevii, cari au dat examene de capacitate de cursul inferior şi superior de liceu, să poată trece un examen de corigenţă în lunie 1910 la unul sau două obiecte la care n'au întrunit medii satisfăcătoare. Aceasta se referă numai la elevii care s'au prezentat la examenul de capacitate în Septembrie la toate obiectele.

Deci elevii căzuţi la examanul de capacitate de cursul inferior de liceu, sunt înştiinţaţi să trimeată imediat petiţiuni la Minister, spre a le aproba atît trecerea corigenţei în lunie, cît şi a examenului integral de clasa V în Septembrie 1910.

— Administraţia casei şcoalelor a dat ordin circular direcţiunilor şcoalelor secundare din ţară, că elevii cari sunt repetenţi şi fii de veterani, să nu fie dispensaţi de taxa şcolară.

❑ Dl. A. Roşculescu, cunoscutul litograf, a scos de sub presă o nouă ediţie a hărţei judeţului Iaşi, după ultima împărţire administrativă, cuprinzînd cele mai mici detailii.

Atît prefectura judeţului cît şi Revizoratul şcolar au dispus cumpărarea unui număr de 400 exemplare spre a fi impărţite la şcolile rurale din judeţul nostru precum şi tuturor serviciilor pendinte de prefectura judeţului Iaşi.

❑ **Judiciare.**—Gr. Damian fiind dat în judecata jndecătoriei rurale din Şipote, pentru ultrajul prevăzut de art. 185 c. p. judecătorul şi-a declinat competinţa. Venind afacerea înaintea trib. Iaşi, secţia I această instanţă şi a declinat şi ea competinţa, argumentînd că delictul special este a se judeca de judecătorie, ca prima instanţă.

Cursul justiţiei fiind ast fel întrerupt primul-procuror s'a adresat înalţei Curţi de casaţie, cerînd regularea de competinţă. Curtea s. III-a regulînd competinţa, a trimis afacerea la judecatoria ocolului rural Şipote, stabilind ast-fel jurisprudenţa că asemenea judecătorii sunt competinte a judeca ultrajul prevăzut de articolul 185 c. p.

— Fostul diriginte al oficiului poştal Burdujeni, T. Negruţi, renunţînd a face recurs, a rămas definit condemnat la 2 ani închisoare.

— Asupra sumelor pe cari Froim Fischer are a lua de la d. V. Miclescu, aceasta l'a asigurat într'o a patra ipotecă în moşiile sale din jud. Dorohoiu.

Banca Agricolă din Iaşi, creditoarea lui Miclescu, a făcut contestaţie, justificînd-o prin faptul, că Fischer, se asigurase ipotecar, după ce Miclescu avuse poliţi protestate.

Tribunalul Dorohoi a anulat ipoteca. Afacerea va veni, cu apelul lui Fischer, în judecata curţei de Iaşi.

— Recursurile Hamangiu-Teodoreanu sunt înscrise în rolul proceselor pe ziua de 2 Noembrie, ale Curţei de Casaţie, secţia I-a.

— Procesul asasinatului fostului primar Răşcanu, continuă şi astă-zi înaintea juraţilor din Vaslui.

Pentru partea civilă pledează d. P. Sadoveanu.

— Sindicul trib. Neamţ a făcut apel pentru înscrierea statului 3200 lei la masa falimentului J. Staerman.

Termen la 11 Noembrie, la secţia II-a a Curţei.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 27 Octombrie

Interview cu d. C. Stere

— Şeful liberalilor ieşani, într'un interview ce l'a acordat confratelui *Ordinea*, declară că refuză să intre în minister şi face şi alte destănuiri importante —

Ziarul *Ordinea* apărut astă-zi în Capitală, publică un interesant interview avut cu d. Const. Stere.

Convorbirea aceasta îmbrăţişează întreaga situaţie politică a partidului liberal—nota predominantă însă o formează situaţia personală a d-lui Stere faţă de politica în genere şi de actul remanierei în special.

In imposibilitate de a putea fi transmis prin telefon în întregime, corespondentul nostru ne dă părţile mai caracteristice ale interviewului.

După ce arată motivele personale — boala şi surmenajul—care l'ar împiedeca de a intra în minister, d. Stere explică ast-fel motivele de orientare politică care l silesc să nu accepte propunerea d-lui Brăteanu:

—„Cred că un om ca mine, cu un mare bagaj teoretic şi cu o concepţie generală, în care predomină preocuparea de idei, nu poate fi util de cît unui guvern nou, iar nu unui guvern, care trebuie să se mărginească mai mult a administra şi care, deci, are nevoie de oameni de acţiune.

Eu sunt un spirit aşa de puţin practic, în cît, ca ministru de resort, aşi lăsa foarte mult de dorit. De alt fel, nici nu cunosc, nici n'am legături cu oameni care ar putea să mă ajute în conducerea ministerului şi să acopere lipsurile mele de ordin practic".

La întrebarea dacă nu crede că intrarea d-sale în guvern ar fi spre mărirea prestigiului, său dat fiind-că la noi numai guvernarea consacră definitiv pe un militant politic, d. Stere a răspuns:

— „Eu n'am nimic din caracterul militantului politic şi numai împrejurări inexorabile m-au tărît la militantism. **Supunîndu-mă dorinţei d-lui Brătianu am primit şefia partidului de la Iaşi,** *dar acţiunea politică de club, ie aşa de incompatibilă cu caracterul meu, în cît, timp* **de doi ani, n-am putut să mă hotăresc să mă întâlnesc cu clubul meu, într'o şedinţă plenară".**

— Nu credeţi că refuzul de a intra în guvern echivalează cu o renunţare la politica militantă?

— „Aş fi foarte fericit dacă angrenajul în care mă aflu mi-ar pretinde să ies din politica militantă, în care am intrat fără nici o iluzie.

Eu n'am fost înregimentat în partidul socialist. Timp de trei ani însă, am sfătuit pe acei dintre socialişti, cu care aveam relaţii de prietenie să intre în partidul liberal. Cînd, ascultînd sfatul meu, au intrat în partid, ei au cerut să viu şi eu. N'am putut să-i refuz.

A venit revoluţia din 1907—care m'a tărît şi mai adînc în polit,ca militantă. **A trebuit să iau o parte activă la făurirea nuoei orientări a politicei partidului liberal,** *pe care, natural, mai tîrziu a trebuit s'o susţin şi ca teoretician şi ca om de acţiune, pe cît poate face un om cu temperamentul meu.*

Sunt partizanul diviziunei muncei. Pentru munca necesară astă-zi sunt destule elemente în partidul liberal. In schimb fac parte dintre puţinii, cari s'au consacrat unei munci, a cărei roade se vor vedea abia peste vr'o zece ani, cînd va ajunge la maturitatea politică generaţia, care se adapă astă-zi de la ideile *Vieţei Romîneşti.*

— Cum se explică inisstenţa d lui Brătianu—care cunoaşte puternicele Dv. motive—ca să intraţi în minister?

— Cred mai mult în scop de a satiface o înaltă dorinţă, care crede că foştii socialişti vor fi transformaţi în elemente conservatoare prin trecerea lor pe banca ministerială.

Pentru a respunde acestei dorinţi *am rugat de mai multe ori—şi voi insista şi de astădată—ca Alexandru Radovici să intre în guvern.*

D. Stere a încheiat convorbirea:

—„Nu voi intra în nici un caz în minister" chiar cu riscul de a fi silit să ies din politică militantă. De altfel îmi surîde situaţia de a fi printre puţinii din această ţară, care au refuzat un portofoliu ministerial.

Remaniarea ministerială s'a făcut

Bucureşti.—Remaniarea s'a făcut astă zi în senzul că d. Orleanu a luat portofoliul industriei în locul d-lui Djuvara, care a trecut la externe; d. Al. Constantinescu a fost numit ministru al Domeniilor, în locul d-lui Anton Carp, care a părăsit ministerul; d. Crăiniceanu a luat portofoliul războiului.

Noii miniştri vor depune mîine jurămînt.

LOTERIA

Bucureşti. —Astă-zi au cîştigat:

10,000 lei No. 12289.
5000 lei No. 8927.
3000 lei No. 29637.
2000 lei No. 27250, 25036, 30277, 2548, 29389.
1000 lei No. 17243, 48346, 4667, 43689, 56739, 32707, 38959, 5088, 56710.
500 lei No. 36245, 48757. 15502, 4197, 2883, 34426, 28215, 45176, 40223, 35881, 2730, 15723, 15483, 1605, 8017, 1229, 11328, 22782, 76805, 2564, 57289, 45079, 29159, 8018, 5319, 30543, 21687, 4275, 20195, 12225.

Politica în Turcia

Constantinopol.—Partidul liberal numit Ahrar, care reprezintă vederile principelui Sahab Eddin, a hotărît să elibereze un program care ar concilia interesele tuturor otomanilor fără deosebire de religie.

Un mare incendiu

Huşi.—Un mare incediu a izbucnit astă noapte în localitate.

Incendiul a distrus 7 prăvălii. Pagubele sunt mari.

Amănunte prin poştă.

In chestia Racowski

Bucureşti.—D. V. G. Morţun, ministrul lucrărilor publice, a primit o telegramă din partea deputatului belgian Laurent, prin care-i cere lămuriri privitoare la afacerea Rakowski.

D. Morţun i a răspuns că s'au lansat ştiri false şi nu trebue făcute aproprieri între Rakowski şi Ferrer.

Rakowski este zugrăvit de Morţun, ca fiind un instingator, străin de neamul romînesc.

Guvernul a luat mari măsuri de pază la frontiere, spre a opri o eventuală încercare a lui Rakowski de a reintra în ţară.

*

La Sofia a avut loc o întrunire publică de protestare în contra expulzărei d-rului Rakowski.

Convenţia militară cu România (?)

Constantinopol.—Ziarele de aci anunţă că o convenţie militară s'ar fi încheiat între Austria şi Romînia.

Ziarele adaugă că Turcia va ţinea samă de aceasta la încheerea unei convenţii Turcia cu Romînia.

D. Haret acuză pe mitropolitul primat

Bucureşti.—Ziarul „Ordinea" anunţă că d. Haret ar fi nemulţumit de atitudinea mitropolitului primat.

In ultimul consiliu de miniştri, d. Haret s'a plîns că mitropolitul primat nu se ţine de obligaţiunile ce le-a luat, cînd guvernul a consimţit să'l aleagă.

Ministrul şcoalelor a şi început lupta contra mitropolitului Atanasie Mironescu şi a prezintat în consiliul de miniştri, spune Ordinea, *o fotografie a acestuia în care înaltul prelat, îmbrăcat civil, s'ar afla la dreapta unei femei.*

Cum asemenea fotografii se pot fabrica ori când, ori contra cui, fapta ministrului este calificată de îndrăsneaţă.

Un document

Petersburg.—„Agenţia Westnik" zice că afirmaţiunea presei străine cum că d. Iswolski ar fi propus el însuşi guvernului austo-ungar anexa Bosniei şi Herzegovinei şi chiar a Novibazarului, provine din interpretarea arbitrară a memoriului secret adresat la 19 lunie 1908, de cabinetul din Petersburg celui din Viena. Acel document a vorbit între altele şi de chestia Bosniei şi Herzegovinei şi a Novibazarului, dar numai pentru că se referă la accordurile precedente dintre Rusia şi Austro-Ungaria, care şi ele tratau această chestiune. Deci adevarata însemnătate a documentului nu se poate judeca de cît dacă se cunosc toate celelalte acte secrete austro-ungare şi ruseşti, în care erau prevăzute diferitele eventualităţi.

Situaţia în Creta

Constantinopol.—Ştiri sigure, spun că Italia, Franţa şi Rusia au hotărît să menţină statul-quo în Creta, întru atît cît nu s'ar produce noi evenimente. A ceste puteri ar fi hotărîte de asemenea să împedice complicaţiuni care ar putea naşte din faptul trimeterei eventuale de delegaţi cretani în Camera grecească.

Situaţia în Grecia

Viena. — Se comunică din Atena, că toţi cei ce cunosc starea de lucruri din Grecia, consideră cu neputinţă ca regele să fie silit să plece din Grecia.

Orice încercare de a ridica chestiunea dinastică ar suferi aceiaşi înfrîngere ca şi aventura lui Tvalpados.

„Neue Freie Presse", publică o depeşă din Atena, adresată ziarului lui Voos, zicînd că populaţia dorind să se purifice marina de ofiţerii superiori incapabili guvernul a hotărît să supună Camerei un proect de lege pentru destituirea acelor ofiţeri, fără a se mai aştepta sosirea organizatorilor marinei, care trebuie să vină din streinătate. Din această pricină domneşte o mare nemulţumire printre ofiţerii superiori ai marinei.

*

Atena. — Eri, Cefalonia, patria lui Tvalpados, a protestat contra acuzării de înaltă tradare adusă contra lui Tvalpados, afirmînd că un fiu al Cefaloniei nu poate fi trădător.

Protestarea termină cu urări în favoarea operei ligei.

Indurerata familie face cunoscut perderea prea iubitului lor soţ, fiu, nepot, văr şi cumnat

Ioan Săndulache

în etate de 45 ani

Incetat din viaţă la 26 Octombrie, ora 10 seara, în sanatorul Sf. Maria.

Inmormîntarea va avea loc mîine 28 Octombrie orele 2 p. m.

Cortegiul va pleca de la sanator, la cimitirul Eternitatea.

Aceasta în loc de ori ce invitaţie.

D-rul. C. Miclescu

Oculist-operator, face cunoscut clientelei sale, căde la 26 a lunei curente a închis clinica bolilor de ochi, din str. de Sus, şi la primă-vara anului viitor întorcîndu-se din Paris va redeschide clinica, prevăzută cu toate aparatele cerute de progresele ştiinţei.

BERĂRIA „AZUGA"

Aduce la cunoştinţa onor. sale clientele, precum şi onor. publicului iaşan, că le va procura şi de acum înainte o distracţie aleasă, *angajînd o orchestră care a repurtat succese în oraşele mari din străinătate şi din ţară,* sub conducerea maistrului **George Spinceană** şi care a început **astă-zi 20 Octombrie.**

Praţurile obişnuite, Serviciul prompt, acurateţa exemplară

Administraţia **Berăriei**

Un magazin totdeauna bine asortat şi care vinde toate mărfurile cu preţuri absolut modeste e numai Magazinul

„LA VULTUR"

Toate noutăţile sesonului le are expuse vederei, că toată clientela poate să-şi găsească cîte un lucru frumos potrivit modei actuale.

In curînd va începe a vinde mai toate lucrurile cu preţuri fixe, aceasta fiind cerut de o mare parte din clienţii prăvăliei.

La Vultur

Cărămizi de vînzare

Avînd mai multe sute de mii cărămizi fabricate în anul 1909, din prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa, se face cunoscut proprietarilor şi constructorilor de case, că se vinde cu preţ foarte moderat. A se adresa d-lui A. Teitler str. de Sus 147, Iaşi.

Dr. H. Solomovici

Specialist în boale de

Nas, gît şi urechi

Reîntorcîndu-se din voiajul de studii de la Berlin

S'a reluat ocupaţiunea

Consultaţiile 9—11 a. m. şi 3—6 p. m.

Str. Golia 67 (casele camerei de comerţ)

BYRRH

CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţ.)

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

Cele mai bune, încercate şi economice în consumaţia combustibilului pentru agricultură şi industrie!

MOTOARE SI LOCOMOBILE-PETROLIN

PRAF DE COCOS

Instalatiuni de gaz sărac

de la 10—100 cai putere
Cheltueli de combustibil 0,8—2
Heller pro oră şi cal putere

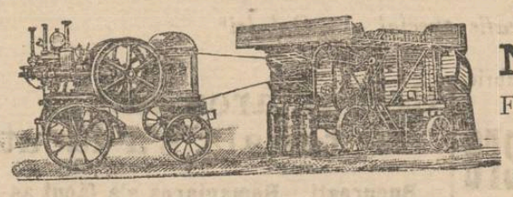

Nu face fum, Nu face funingine

Fără pericol de foc şi explozie
Nu necesitează mecanic

REPREZENTANT
Isidore Margulies, Iaşi
Strada Ştefan cel Mare 27

G. Bernhardt Söhne Wien XII | 2, Schönbrunnerstrasse 178 | P

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa VI a Loteriei VI

s'au pus în vînzare

Tragerea de la

16 Oct.—10 Noem. 1909

Se poate cîştigă în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3. lei	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

BROSSE A TAPIŞ
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2me quai de la Mégisserie PARIS
Envoi franco de Catalogue

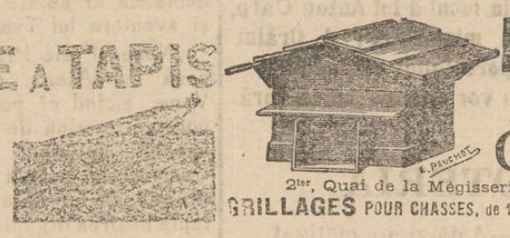

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

MARELE MAGAZIN

DE

Incălţăminte şi Galanterie

I. BEINER

IAŞI STR. STEFAN CEL MARE No. 2 BIS

Anunţă pe onorabila sa clientelă că a adus pentru sezonul de iarnă un foarte bogat şi frumos asortiment de diferite **INCALŢAMINTE,** pentru barbaţi, dame şi copii, din cele mai renumite fabrici. De asemeni atrage atenţiunea onor. sale clientele asupra marelui depozit de **galoşi** şi **galoşi-şoşoni,** adevăraţi ruseşti Petersburg triunghiu **roşiu** şi **Riga** veritabil. **Articole de voiaj.**

Preţurile mai ieftene ca ori unde.

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** cu preţurile pe jumatate la toate locurile şi începutul la **3** ore p. m.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

De închiriet o magazie

In strada Ştefan cel Mare No. 49
(Lîngă Banca Naţională)
A se adresa d-nei **Sara Leia Schiller** la sus numita adresă

SALOMON WACHTEL

Magasin de Incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoşdinţa întinsei sale clientele că s'a asortat cu

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne

Godin Rubeland şi Barbarossa

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apa

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:
WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN
ALBERT GASSMAN,—BRESLAU
şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Ministerul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" face: asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scăderea de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scăderea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT
— *Str. Bărlei No. 13* —
Consult. 7— a. m. şi 4— p. m.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 856 - Joi 29 Octombrie 1909

Naționalismul anarhic al profesorului Cuza

Cuza! Iată un nume care, până în cătunele cele mai întunecate ale țărei noastre, evocă memoria uneia din figurile cele mai strălucite ale neamului nostru, memoria marelui domnitor Alexandru Ioan I Cuza.

Dar, ironia soartei a făcut—nu știu cum și nu știm de ce—ca numele acesta glorios, să fie purtat azi și de omul, de a cărui activitate și scopuri nefaste, mă văd silit, vrînd nevrînd, să mă mai ocup și acum.

Deaceea mărturisesc, că nu fără oare care jenă, sau mai bine zis plictiseală, mă văd silit să citez acum acest nume.

D. Cuza al nostru e profesor, vai! de economie politică, la universitatea noastră. Naționalist de profesie, antisemit feroce din convingere. Și ambele aceste din urmă două calități manifestate prin un temperament nenorocit—un adevărat temperament de anarhist. Și anarhismul d-lui Cuza se manifestă cîte odată așa de acut, încît oamenii cuminți îl clasează, cu drept cuvînt, în rubrica cazurilor patologice. Așa se explică de ce d-sa face anarhism fără să știe.

Dar să viu mai curînd la activitatea naționalisto—anarhistă a profesorului Cuza, despre care mi am propus să vorbesc în acest articol.

Din observațiile de aproape făcute de mine asupra acestei activități și din părerile tuturor oamenilor înțelepți din țara noastră pot stabili, ca un adevăr netăgăduit, *că întreaga activitate a d-lui Cuza se reduce, în fond, la cel mai sălbatec antisemitism deghizat sub masca naționalismului.* Toate broșurile, toate articolele scrise de el în Neamul romînesc, toate discursurile și toate zvîrcolirile lui, probează aceasta pân' la evidență.

Cu alte cuvinte, d. Cuza speculează naționalismul pentru a face antisemitism, precum speculează credința religiei creștine, pentru a face naționalism.

Aceasta mi-a mărturisit-o el singur, nu de mult timp.

Și aci e pericolul asupra căruia atrag atenția tuturor oamenilor cinstiți din țara asta.

A exploata, fără măsură, o credință religioasă așa de înaltă și de curată pentru cei drept credincioși, pentru a face naționalism, desigur că nu e nici cinstit, nici creștinesc.

A tîr, în noroiul patimelor politice, credința curată și eternă, care mai mîngîe încă viața celor lipsiți de alt sprijin sufletesc pentru a face naționalismul, care e vremelnic în evoluția societăților omenești, desigur e un sacrilegiu și o insultă adusă credinței religioase.

Cugetarea filosofică îndreptățește pe orice om gînditor să raționeze astfel.

Dar, făcutu și a oare vr'o dată d. Cuza această reflecție?

Mai departe, a tîrî iarăși în noroiul patimelor politice sentimentul acela curat al naționalismului, care încălzește inima adevăraților patrioți din țara noastră, pentru a face antisemitismul cel mai sălbatec, e fapta cea mai urîtă și mai condamnabilă, pe care o poate săvîrși și un om cu dragoste de neamul lui.

Și iarăși mă întreb: făcutu-și-a oare vr'o dată d. Cuza această reflexie?

Și dac'ar fi numai atîta! Dar, de a nu mai cunoaște nici o măsură în pîngărirea acestor sentimente, aceasta e, înadevăr, anarhic și prin urmare extrem de primejdios pentru existența țărei noastre. Și această anarhie primejdioasă se trădează pân' la evidență și în fiecare moment, după cum voi proba, din activitatea d-lui Cuza, activitate pe care orice om de bine în țara noastră e dator să o denunțe opiniei publice și autorităților care sunt chemate de a lua măsurile de îndreptare.

Am fost totdeauna de părere, că ori ce credință religioasă, ori ce ideie și ori ce doctrină politico-socială, ori cît de curată, ori cît de frumoasă și de înălțătoare ar fi ea, împinsă la extrem în serviciul patimelor politice, ajunge la anarhism. Istoria omenirei probează aceasta.

Așa s'a întîmplat cu toate ideile conducătoare, fie democratice, fie aristocratice, pe care s'au brodat luptele pentru reformele agrare din vechile cetăți ca Atena, Sparta, Roma, idei care împinse la extrem, au dat naștere atunci la tulburări anarhice.

Așa s'a întîmplat cu credința religiei creștine, așa de mîngîetoare și de înălțătoare pentru mințile întunecate, cum a propovăduit-o blîndul Isus, cînd, împinsă la extrem în serviciul patimelor politice, a ajuns la anarhia închiziției de tristă memorie, anarhie care a mai izbucnit apoi din cînd în cînd, ca un rest al unuivulcan pe cale de stingere, anarhie ale cărei ultime rămășițe—spre rușinea Spaniei, țara clasică a închiziției religioase,—am mai văzut o manifestîndu-se și în secolul nostru, cu ocazia execuției odioase a lui Francisco Ferrer.

Ei bine, așa se va întîmpla în curînd și la noi cu tirania naționalismului svăpăiat, împins la extrem prin activitatea d-lor Cuza și Iorga, dacă oamenii de bine și autoritățile competinte nu vor lupta din răsputeri ca să împiedice primejdia anarhiei care ne amenință.

Inadevăr, d. ministru Haret, ca om înțelept, ca om de guvernămînt și de ordine, precum și toți oamenii politici din toate partidele, cari lucrează cu prudență pentru întărirea sentimentului nostru național, au îndrumat educația tinerimei pe calea unui naționalism înțelept și îngăduitor, potrivit cu starea noastră culturală de azi și cu raporturile ce ne leagă de țările învecinate.

N'ar fi să citez de cît falanga aceasta glorioasă a învățătorilor sătești menită să deștepte, cu măsură și înțelepciune, conștiința națională pân' în cătunele cele mai îndepărtate al țărei.

N'ar fi să citez de cît instituțiile economice, asociațiile sătești, cooperativele, sprijinite de resortul puternic al băncilor populare, n'ar fi să citez, zic, de cît numai acestea, pentru a proba pân' la evidență naționalismul înțelept și luminat îndrumat de oameni chemați, pentru această operă.

Și iată cum, azi, asistăm la spectacolul acesta dureros în care vedem cum acea îndrumare sănătoasă a naționalismului, dată de oameni înțelepți și prevăzători, susținută de munca uriașă și curată a învățătorilor sătești, a institutorilor, și în fine, a tuturor profesorilor conștienți de chemarea lor, iată, zic, cum vedem azi, acea îndrumare smulsă din mînele lor de d-nii Iorga și Cuza, pentru a fi împinsă la extrem, pentru a fi dusă la antisemitism, și ce e mai grav, pentru a face din ea o armă politică—o armă electorală în contra tuturor celorlalte partide.

Și așa e, rog să fiu crezut. Pe d. Cuza, în special, nu-l arde dorul de naționalismul romînesc, cum nu-l arde dorul nici de credința religiei creștine, ci vroește, pur și simplu, să se servească de acest sentiment și de această credință, ca de niște instrumente, pentru a înjgheba un partid naționalist în care d-sa și d. Iorga să troneze, tiranizînd și răsbunîndu-se în contra celorlalte partide, care nu li-au dat nici o dată o atenție serioasă.

Dar, orice om cu judecată va recunoaște că existența unui partid naționalist în o țară oare care, ar fi un anakronism, n'ar avea nici o noimă, presupus fiind că toate partidele politice, în alcătuirea actuală a popoarelor, trebuie să fie și naționaliste.

Chiar social-democrații germani, care au ca ideal internaționalismul, au declarat în Reichstag că, în cazul unui războiu inevitabil, ei vor fi cei dintâiu care să ieie arma de apărare în contra dușmanului care le-ar ataca țara.

Se cunosc deja încercările de naționalism svăpăiat și despotic ale teatrului Deroulède în Franța, încercări care n'au izbutit de loc. Și de aceia azi, faimosul Drumond nu face în Franța de cît tot antisemitism ca și d-l Cuza la noi.

Nu se poate înjgheba un partid serios pe sentimente vagi, mistice și pe fraze sforăitoare, ci pe principii solide, care să fie expresia unor nevoi economice și culturale adînci ale țărei.

Astfel fiind, pot afirma, cu siguranță că un partid naționalist, mai cu seamă așa cum îl vor d-nii Iorga și Cuza nu se va putea înjgheba nici odată nici în țara noastră.

In Austria, da. Acolo pentru diferite naționalități, naționalismul e încă o chestie de viață, și de moarte. Acolo naționalismul mai poate fi încă steagul de luptă pentru dobîndirea drepturilor economice și mai ales culturale ale diferitelor naționalități subjugate. Dar la noi, unde deja avem un partid liberal și *național*, ce mai doresc d-nii Iorga și Cuza? Ah, domnealor doresc un partid național *sadea* sau, dacă nu mă înșel, național democrat?.., Oh! cum se îmbată politicianii de titulatura partidelor lor!

Dar să revin la activitatea d-lui Cuza și să arăt cum îndrumarea prudentă, dată naționalismului de către oamenii înțelepți de guvernămînt, cu ajutorul personalului de care ei dispun, a fost smulsă din mînile lor de d-nii Iorga și Cuza, pentru a o devia pe povîrnișul antisemitismului și a o duce la extrem spre anarhism, grație intoleranței lor despotice și a setei de reclamă, care totdeauna va consuma pe oamenii bolnavi de orgoliu. Să arăt această activitate nefastă. Și sînt dator s'o arăt. Că trebuie, în fine, să se producă o reacțiune în contra acestei stări primejdioase, cînd vedem că sufletele curate și nevinovate ale tinerimei uuiversitare și mai mult încă, ale copiilor de liceu, sînt tărîte pe povîrnișul acesta primejdios.

In adevăr, profesorii înțelepți din școalele secundare învață pe elevii lor, în școală, dragostea de muncă, și de ordine, așa cum se cuvine să fie învățați copiii, iar d. Cuza, prin biurourile sale de propogandă antisemită, cari mi șună prin toate școalele din țară, îi învață nesupunere și desordine cum a fost cazul de curînd întîmplat la liceul din Botoșani unde elevii au făcut întruniri de protestare în contra profesorilor lor; cum au fost cazurile de anarhie izbucnite în școalele din Galați și din Craiova.

Profesorii înțelepți de universitate profesează de pe catedra lor dragostea de știință, de muncă și de ordine, iar d. Cuza profesează de pe catedră antisemitism, negarea științei și dezordinea, Și toate acestea sub masca unui naționalism vag, mistic așa cum trebue să ațite mințile neorientate încă a tinerimei universitare.

Că d. Cuza face antisemitism la cursurile sale? Dar aceasta o știe azi toată lumea. Și pînă acolo merge imprudența și ridicolul acestei fapte, că maimuțărește la curs vorba ovreilor, punîndu-și pumnul în frunte, în semn de corn evreesc.

Că d. Cuza profesează negarea științei? Dar oare nu e d-sa, care la cursuri spune: „Ce știință? Știința azi n'are nici o importanță. Nu vedeți dv. că toți oamenii mari care conduc azi destinele națiunilor sînt avocați, oameni de legi, de litere!“ Afirmare și nedreaptă și imprudentă.

Că d. Cuza profesează desordine?

Dar cine oare e altul decît d-sa care de pe catedră critică, în mod pătimaș, actele oamenilor noștri politici. Cine altul e, dacă nu d-sa acela, care a instigat pe elevii săi ca să iscălească acel memoriu ofensător la adresa unui profesor, coleg al d-sale. Și-l desfid să desmintă această faptă anarhică.

Iată dar cum d. Cuza înțelege să facă naționalism. Iată dar activitatea anarhică și scopurile primejdioase ale acestui profesor, care în altă țară—n'ar mai putea fi tolerat un moment la catedra sa.

Dînd frîu temperamentului său anarhic, n'a mai rămas nici un coleg din aceia cari, dezaprobînd activitatea sa, mai ales printre studenți, să nu fie batjocorit. Pe unii colegi nu s'a sfiit să-i batjocorească chiar în public, prin grai și prin scris. Colecția acelui pamflet intitulat *Neamul Romînesc*, care mai bine s'ar intitula *Neamul țigănesc*, e martoră.

Din cauza numărului mare de evrei cari locuesc aci în Iași și din cauza conflictelor dese ce se întîmplă între ei și romîni, d. Cuza găsește totdeauna un teren prielnic pentru a ațîța mereu la dezordine și anarhie. Așa se explică că d. Cuza mai găsește încă susținători ai anarhismului său naționalist.

Am ridicat numai un colț ce acopere activitatea condamnabilă a d-lui Cuza și a fost deajuns să se vadă primejdia ce ne amenință.

Oamenii de bine să ia dar aminte! Eu mi-am făcut datoria.

PAUL BUJOR

Complectarea guvernului

Complectările ministeriale cu rezerve din provincie, sunt în deobștie semne vădite de agonia guvernului.

După eroice sbuciumări, cari durează de aproape un an, cabinetul s'a complectat ieri cu d. Orleanu, de la Galați și cu d. Constantinescu de la Bacău.

Două nume aproape necunoscute țărei, vechi luptători liberali—asta ie adevărat—reprezentanți ai Ocultei—asta ie iarăși adevărat.

Adevărat iarăși este, că complectarea cum s'a făcut, este de umplutură și că, cu sau fără de cei doui noui miniștri, situația guvernului rămîne aceeași și receala d'intre partid și guvern, tot astfel.

Nici descoperitul la Galați, nici perla importată de la Bacău, nu sunt forțe reale în partidul liberal, nici n'au ascendent, care să treacă cu o schioapă peste hotarul județelor lor.

Prin ce s'au relevat, în acești trei ani de guvernare ai partidului liberal, fie d. Orleanu, fie celalalt, ca intrarea lor în cabinetul Brătianu, să insemne o chezășie pentru întărirea guvernului?

Un guvern serios, cînd se complectează, înseamnă că vrea să-și întărească puterile cu elemente viguroase. Cînd, însă, complectarea se face pe surprinsele, astăzi hotărîndu-se într'un fel, mîine în altul—ridiculul se invederează de la sine.

Un anumit animal, potrivit zicalei, nu se îngrașe în ziua lui Ignat. Nici d. Al. Constantinescu, cu cunoscuta-i poreclă, nu va îngrășa guvernul, care și el se află aproape de sfârșitul iarmarocului.

In complectarea ce s'a făcut atît este adevărat: ea se potrivește minunat cu debandada partidului liberal.

Declarațiile d-lui Stere

Oameni cari ar putea dar refuză să fie miniștri în țara noastră—nu sunt mulți. O linioară fusese unul, regretatul Vasile Pogor. Locul lui l'a luat acum d. Stere.

D. Stere vrea să-l vadă ministru pe d. Al. Radovici. E un act de altruism, care merită să fie relevat.

Ast-fel complectarea cabinetului s-a făcut fără d. Stere, dar și fără de recomandatul seu.

D. Stere a reușit deci, să nu fie ministru, dar nu reușise, acum apraape doi ani, să nu fie ales șef al liberalilor iașeni.

A declarat-o limpede, într'un interview avut cu Ordinea: *m'a împins Brătianu la acel act și nu știu ceași da să scăp de acel angrenaj“.*

Liberalii din Iași au avut destulă vreme, în acești aproape doi ani, să uite că au șef, că șeful lor ie d. Stere.

Revistele străine, tratatele lui Philipovici, sunt mai dragi d-lui Stere de cît liberalii sei de la Iași, cu nevoile lor și nemulțumirile lor. Liberalii n'au ce vorbi cu d. Stere. El nu pricepe limba lor politică. D. Stere n'are ce vorbi cu liberalii—în marea lor majoritate ei nu sunt literați.

De aceea șeful, de cînd s'a ales, n'a avut convorbire cu ai sei; în dragostea cam curioasă dintre soldați și șef, acesta joacă rolul prințului îndepărtat.

Povestea aceasta, dacă n'ar fi riguros exactă, ar părea nimerită de pus continuare la 1001 și nopți.

Un șef de partid, împins cu forța la acea demnitate; fără pic de patimă pentru dînsa, fără dor de luptă—lucrul nu ie de to te zilele: ie chiar unic în felul seu. Noi am constatat de mult această stare de lucruri. D. Stere a confirmat-o acum.

Restul nu ne privește, n'avem să ne amestecăm în treburile interne ale partidului advers.

OAMENI ȘI LUCRURI

CEEA CE NU MOARE

Nimeni, de sigur, n'a cetit fără emoțiune articolul semnat de d. E. Herovanu în numărul de eri al ziarului și nimeni n'a rămas neimpresionat de acel simplu adevăr ce se degajează din filosofia întregei afaceri a eroului de care se vorbește atît.

O broșură, o simplă broșură, tipărită fără nici o eleganță, trimisă de peste hotare în manuscris, apoi tipărită și împrăștiată. Atîta tot. Dar atîta e de ajuns. Omul poate fi ferecat, închis, izgonit, ținut la distanță, oprit la hotare. In potriva lui, a individului fizic, forța organizată există și triumfă. Dar epoca tiparului ne-a dus la rezultate uimitoare. O broșură, o simplă broșură imprimată spune ceea ce vrea să spună omul însuși, convinge pe acei pe care n'ar fi putut să-i convingă, din depărtări; dezmormîntează ceea ce un guvern făcea să se creadă înmormîntat de veci: și se poate nemeri ca tocmai adevărul să fi fost osîndit la îngropăciune...

Acea broșură cetită, trezește marea putere morală și sufletească: îndoiala; ea tulbură și zguduie conștiința. Cu aceste arme se pot învinge violența și bunul plac, de asupra cărora, cu mult de asupra, stă acea forță socială veșnică—opinia publică.

Tot de acolo, din acea modestă broșură, a izvorît de sigur revolta amicului nostru Herovanu; el i-a dat acea superbă formă a logicei și a indignării, trimițînd-o în alte mii de gînduri și de conștiinți.

De cînd lumea, pe această cale pășește, cucerește și birue ceea ce este etern în lume,—dreptatea; ceea ce nu moare în univers,—ideea; ceea ce nu se poate surghiuni peste frontiere,—libertatea.

Rodion

Cazul d-lui dr. Mîrzescu

Ziarele locale „Opinia“ și „Eveniментul“ s'au ocupat cu drept cuvînt de nelegiuirile ce s'au făcut și se mai pregătesc de actuala Epitropie a S-tului Spiridon și campania dusă de aceste ziare nu are cusurul de cît de a fi prea platonică. Suntem convinși că cu totul alta ar fi fost campania care ar fi dus-o directorul „Mișcărei“ dacă vr'o epitropie conservatoare și-ar fi permis să gîndească iar nu să îndeplinească asemenea fapte; dar directorul „Mișcărei“ este încătușat prin interesul ce-l are în cauză și nu poate judeca de cît cum face.

Am spus o—și toată lumea o vede—că actuala epitropie, în numirea medicilor la locurile vacante, urmează un adevărat sistem și ultima încercare lovește în spitalul central al casei, pentru înălțarea și prestigiul căruia atîția oameni au lucrat și în primul rînd profesorii facultății de medicină.

E cunoscut și vechiu de cîte-va luni, cazul numirei neregulate a d-rului Buteanu, ca medic primar al spitalului din Focșani, reușit la un concurs alături de d-rul Mîrzescu—concurs ținut special pentru spitalele din Roman și Hîrlău.

Cum ori-ce faptă își are mobilul ei, ne întrebăm care este cuvîntul acestei prime neregularități a epitropiei și ne cutremurăm la ideia că ar putea fi ceia ce se svonește.

A doua neregularitate, pe care epitropia o plămădește după scurt interval și care a înmărmurit opinia publică, este aceea a transferărei d-rului Mîrzescu de la Roman la spitalul central din Iași. Dacă aceasta se adeverește, atunci actuala epitropie a avut prilejul să patroneze cel mai extra ordinar fenomen necunoscut pînă la această dată și anume: un concurs ținut pentru Hîrlău și Roman, în care candidează trei medici, să aibă ca rezultat numirea unuia la Focșani, numirea celuialalt la Iași și ca compensație pentru al III-lea candidat la Roman, după cum s'a exprimat profesorul Pușcariu și ca concluzie, toată lumea va fi mulțumită și candidații și epitropia.

Este oare posibilă transferarea d-rului Mîrzescu, de la spitalul mixt din Roman, la spitalul central din Iași, la un serviciu special? Natural că nu și nici o minte sănătoasă nu poate concepe această transferare—în cazul special—a d-rului Mîrzescu. D. Mîrzescu a trecut un concurs de spital mixt, deci un concurs cu mult mai ușor, în care candidații au a răspunde în mod mai superficial la toate specialitățile medicinei, chestiunile puse fiind obișnuite și de importanța concursului și răspunsurile judecate cu importanța locurilor de ocupat. Pentru serviciile speciale ale spitalului central, de chirurgie generală, de medicină generală sau alte specialități, candidații avînd a răspunde numai la chestiuni de specialitate, pregătirea lor va trebui să fie cu totul alta de cît la un spital mixt. Asupra rigurozității probelor din aceste din urmă concursuri de specialitate nu mai încape nici o discuțiune și în ședința de acum cîte-va zile a colegiului medical a S-tului Spiridon, d-rul Carnabel a propus și colegiul medical a admis pentru concursurile de chirurgie ca probele de operațiuni cari în actualul regulament se trec pe cadavre să fie înlocuite prin probe trecute pe viu: pe om sau pe animale, pentru ca juriul să poată judeca și execuțiunea unei operațiuni așa cum trebuie și rezultatul operatoriu.

Am relevat acest fapt pentru a pune în evidență importanța unui concurs de specialitate.

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 6 a Regatului Romîn

Cu tragerea de la 16 Octombrie—10 Noembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.
Un Loz întreg Lei 160,- jumatate Lei 80- Un sfert de loz Lei 40. Una optime loz lei 20

Admitem în principiu ca o persoană care s'a distins într'o anumită specialitate prin cercetări și lucrări științifice, care s'ar fi impus țărei și străinătății, să poată fi numit chiar fără de concurs de un juriu îndeplinind numai formalitatea, dar de data aceasta cazul nu este favorabil, căci nu i se cunoaște d-lui d-r Mîrzescu nici cea mai elementară cercetare științifică, decît o mediocră teză de doctorat asupra căreia nu voim să ne pronunțăm cu oarecare detalii mai înainte de a avea opinunea intimă a directorului „Mișcărei".

E o mare greșală din partea „Mișcărei" de a vroi să stabilească vre'o apropiere între medicii primari ai casei,—mai cu seamă cînd e vorba de spitale mixte —și un profesor universitar; profesorii fiind în totdeauna persoane cari s'au distins prin numeroase publicațiuni în specialitate, publicațiuni recunoscute și citate și de știința clasică străină. Este iarăși o greșală de a crede că un profesor de clinică poate fi trecut de la o specialitate la alta, de la medicină la chirurgie. Lucrul nu s'a întîmplat și nu se va întîmpla vreodată. „Mișcarea" nu este cinstită, cînd nu vrea să recunoască—ceiace este știut de toți—că faima spitalului central au făcut-o în totdeauna profesorii facultății de medicină și că pe tărămul desvoltărei chirurgiei, în capitala moldovei, clinicelele chirurgicale sunt singurele care au dat și dau avîntul chirurgiei moderne și grație lor—cu drept cuvînt modele de organizație științifică—chirurgia care se practică astăzi la Iași este aceiași—cu aceiași metode cu aceiași perfecțiuni—cu chirurgia care se practică în orice centru al lumei.

Cită pismă și neadevăr, din partea „Mișcărei", cînd zice că în clinicele facultății se practică o chirurgie fantezistă și că bolnavii nu-și găseau vindecarea decît în serviciul regretatului profesor d-r Bottez sau își vor găsi-o în serviciul d-rului Mîrzescu—dacă va fi,—care-i va căuta cu modestie, cu sînge rece și cinstit, calități desigur cari nu pot strica unui chirurg, cînd avînd școală bună va mai avea și știință, artă și talent. E adevărat că în clinicele chirurgicale nu se practică decît chirurgia edificată pe ultimele date ale științei și a putut să pară fantezist d-lui Mîrzescu a te spala pe mîni sau a spala instrumentele, a opera cu îndemînare și au putut fi considerate ca simple studii executarea operațiunilor în technica și arta știlinței actuale, înmulțirea și variațiunea intervențiilor în largile și noile cîmpuri deschise chirurgiei. Sfîrșind acest articol, repetăm din nou că nu este nedreaptă și ridicolă campania dusă, ci dreaptă ca raza luminei și justificată din toate punctele de vedere; datoria tuturora fiind de a da pe față, de năzădărnici tendințele periculoase—vrăjmașe datinelor casei—ale actualei epitropii. Printre aceștia acțiunea d lui Pușcariu, medic și profesor al facultății de medicină este absolut neexplicabilă și-i căutăm mobilul.

Fazionarea desidenței liberale din Ploești

— Procesul verbal al însemnatului act politic al fuzionărei desidenței din Prahova cu partidul conservator-democrat —

Subsemnații membri delegați ai partidului conservator democrat și liberal-democrat din Prahova, întrunindu-se astăzi 25 Octombrie 1909 ora 10 jum. a. m., în casele d-lui N. P. Rișcan și sub prețedinția d-sale, am hotărît:

1) Gruparea Liberal-democrată, fuzionează cu partidul conservator-democrat.

2) D. Gogu Negulescu, se proclamă ca president al comitetului executiv al partidului conservator-democrat din Prahova.

3) Se vor desemna din gruparea d-lui G. Negutescu, un număr egal de membrii, cari vor intra în comitetele actuale ale partidului conservator-democrat.

4) Se fixează pentru Duminică, 1 Noembrie a. c. ora 4 p. m. convocarea tuturor membrilor ambelor partide, pentru a li se aduce la cunoștintă cele hotărîte astăzi.

5) Partidul conservator-democrat, își însușește ca bune deziderațele exprimate de gruparea liberal-democrată și anume:

a) Desființarea sau notificarea radicală a legei cîrciumilor.

b) Desființarea legei repartiției petrolului.

c) Găsirea unei modalități, care să înlesnească înstrăinarea locurilor de casă din comunele rurale după valea Prahovei.

d) Modificarea legei agricole, desființîndu-se mai cu seamă maximum și minimum, precum și modificarea legilor judecătoriilor de ocol, magistraturei și administrativă.

Pentru care am format prezentul proces-verbal semnat de noi toți cei prezenți.

(ss) Gogu Negulescu, N. P. Rășcanu, T. Taica, Ion Bviaș, C. N. Vasiliu, G. Rădulescu, B. Spirescu, G. C. Dobrescu, I V. Gimea, Nic. M Pârvulescu, T. Nicolau, dr. I. Margulies, Em. C. Vasilescu, Dr. E. Ludvig, N. St. Davidescu, Sp. Stătescu, R. Bolintineanu, N. D. Ismană.

„Opinia" la Huși

— Hușii de eri, Hușii de azi —

Cît de plăcut lucru e să stai de vorbă din cînd în cînd, cu cîte unul din bătrînii orașului nostru, atît de simpatici tuturor, cînd întîmplarea te face să-i întîlnești undeva. Cu glasul lor încet și rar îți istorisesc tacticos, cum era viața, ce fel era lumea și cum se petrecea la noi nu mai departe acum 30 de ani în urmă; și privindu-i istorisind cu atîta drag din trecut, citești în sufletul lor parcă amărăciunea vremurilor d'acum. Alte timpuri, alți oameni, alte obiceiuri. Pe atunci—începe bătrînul— de cum se disprimăvara și până către sfîrșitul lui Octombrie, de la desgropatul și legatul viei și până la îngropatul ei, dealurile și văile podgorici Hușilor răsunau de cîntece, care de care mai duioase sau mai vesele. Lumea petrecea, era veselă, se mulțumea cu puțin și greutățile nu erau așa mari. Cînd se făcea cîte vr'o petrecere la vre unul mai cu dare de mînă, jumătate de tîrg era poftit, fără pretenție însă; și lumea se ducea, căci știa că în casa unde era chemat găsea suflete de oameni buui, inimă deschisă, prietenie adevărată, alături cu o masă bogată în mîncări bune moldovenești, și vin și mai bun, vechiu, de al nostru. Și se petrecea în liniște și cu veselie, de se ducea pomina, căci oamenii erau fără necazuri așa mari, erau îngăduitori, își dădeau respect unul altuia, după vîrstă și posiție întrînșii vorbind nu numai o inimă curată dar și sentimente alese...

Astăzi însă nu mai cunoști lumea lui. Blestemata de filoxeră a desbrăcat și la noi dealurile și văile de frumusețea vii lor. In locul lor crește dudăul sau popușoii. Lumea mai nevoiașă care trăia din produsul podgoriei o duce acum greu de tot; și în locul cîntecelor de veselie și chiotelor de altă dată astăzi n'auzi de cît numai oftaturi...

Dar lumea, lumea, cît s'a mai schimbat. Din viața patriarhală, viață de familie cu bunurile ei, de altă dată, astăzi n'a mai rămas nimic. Unde mai e prietenia, unde mai sunt oamenii, unde mai sunt petrecerele din vremuri? S'au dus totul și toate, și parcă a fost eri!... Astăzi prietenia e numai de interes, și cînd îi vine bine, cel întăi care 'ți trage la cap este *bunul tău prietin*, căci nu de geaba, în toate ocaziile, mai totdeauna aș putea zice, el te onorează cu titlul de *scumpe prietene*, și 'ți strînge mîna de cîte ori te întîlnește de 'ți esă ochii din cap!?!

In vremea de astă-zi după cît văz inima vorbește rar, rar de tot și numai calculul dictează și cine mai crede în aceste timpuri—cu mici excepții poate—în prietenia celor de azi, manifestată de multe ori cu atîta sgomot amar se mai înșală și la crude decepții se supune!

Dar oamenii? Cît s'au mai schimbat! Or fi, și sunt poate chiar mulțișori și din generația de azi, ba cunosc și eu cîți-va, oameni de treabă, cu inimă curată, sentimente alese, dar care, fie din causa greutății timpurilor, fie a neîncrederei în *școala cea nouă a unei părți a lumei de azi (?!)* stau deoparte și'și văd de interese, de gospodărie, de familia lor. Pe lîngă acestea sunt însă și din acei cu suflete josnice, pătimași, și care formează cangrena ce a ros societatea noastră în timpii din urmă, distrugînd legăturile de prietinie stricînd caracterile, disgustînd lumea d'a mai fi, d'a mai trăi ca mai înainte. Printre acestea ai să zărești, cum spune nemuritorul Eminescu, *stâlpi de cafenele, panglicari în ale țerei, glorii ce se nasc pe stradă și la ușa cafenelei, oameni ce se luptă cu retoricile sulițe*, etc. care:

„Toți pe buze au virtute iar în ei monedă calpă
„Quintesență de miserii, de la creștet pănă'n talpă.,

și care stau numai să distrugă fără să clădească nimica în loc.

Aceștia cîți-va au distrus legăturile dintre oameni, au schimbat firea bună, pașnică a hușenilor, făcînd ca lumea de la noi să'și piardă încrederea unii în alții. considerația unii către alții.....

Aceste zise aș vrea să știu care'i cu judecata rece dintre hușeni care să nu vază lucrurile ca și mine? . . . . .
. . . . . .

Dar petrecerile, se mai fac ele oare cum se făceau odată? Eu n'am cam auzit, și dă, trăesc și eu aici în Huși. Știu însă și văz cu durere sufletească altceva. Văz cum viața cea frumoasă și sănătoasă de familie de altă dată s'a schimbat azi în viața publică, viața de cafenea.... de club pentru *cei subțiri*, zic ei, bine înțăles, Da, la club se duce azi lumea, acolo se fac, se desfac, și se refac averi, se pun la cale rosturile politice, se plămădesc intrigile, se urzesc calomniile; la masa verde se leagă prietenii de azi pe mîine. ae vițiază caracterile, se împrăștie banii munciți cu sudoarea frunței trecînd în buzunarul cîtor-va, să strică o lume! Acolo este azi sufletul vieței, traiul bun nemuncit, pentru cîțiva din Huși și nenorocirea pentru cei mai mulți!! Da, acolo am auzit cum pe lîngă alții funcționari de diferite ramuri, unii mai mai mari, alții mai mici, își golesc pungile, își prăpădesc nopțile pănă'n ziuă pentru ca a doua zi cu mintea unei nopți perdute *să se încerce* a respunde chemărei lor, arătînd în acelaș timp puterea lor de muncă (?!) și mai găsind timpul ca să poată umple și portofelurile cămătarilor cu poliți!!

Și să se mai zică că treburile publice nu merg bine și că legile rămîn literă moartă!?!

Pe cînd clubul era în alte case, cine nu'și amintește de un tînăr portărel al Trib. local, care prăpădise la cărți banii din casa corpului, și s'a făcut *o listă de subscripție* pentru a'l scăpa de pușcărie; de un funcționar al serviciului technic, care iar prăpădise la cărți cîte-va mii de lei, banii județului și care a scăpat de urmărire prin milă, precum și de un funcționar al administrației financiare care luînd obiceiul jocului de cărți, s'a nenorocit mai apoi în alt oraș unde fusese mutat? Iar astăzi cine nu știe cazul unui funcționar administrativ, trecut cu datorii în condicile unor arendași cu suma de bani luați și care joacă la cărți cu sute de lei, a unui alt funcționar cu familie grea care nu'i ajunge leafa într'o seară la joc și a altor cîtorva care 'și dau și pitacul de ar foră în folosul cîtorva de meserie!!

Dar astăzi clubul cel vechiu s'a transformat, contra dorinței multora, de cîteva luni. Și așa cum se cheamă azi după nume e frumos, căci îi zice *Intim club*, și'i întocmit după *ultima invenție, ultima creație, ultima modă*. Are statute în regulă, care glăsuesc înălțător; de înfrățire, de sporturi, de literatură, de discuție asupra tot ce e frumos, util, plus, un comitet compus din *fruntașii orașului* (?) de altfel un comitet demn, foarte sever — (căci așa se cuvine unui comitet de fruntași), apoi mobile frumoase, lumină, mai ales lumină bună, ca să se vază literile *cărților*; și mai are, mai are încă și... o casă de fier mare!?

Ei, cu toate acestea ori cît aș zîmbi eu spunînd asemenea lucruri trebue să recunosc că clubul Intim e solid constituit și conchid la așa ceva numai după încăsările făcute în cîte-va luni, care să ridică *din cărți cîștig netto, pentru 30000, adică trei zeci mii lei*, așa că casa de fier se impune!!

Ce mai vreți mai frumos, în idee, în întreprindere se poate? De sigur că nu. Scopul unora e ajuns, vai însă de unii părinți, de unele familii, de bieții funcționari.

. . . . . .

Eată petrecerile de azi. In ele se oglindește mentalitatea cîtor-va cu pretenții mari de alt fel, care justifică, *mai mult încă*, încurajează din interese personale asemenia porniri ce nu pot de cît să dăuneze unei societăți, cari trebue să aibă la bază moralitatea, singură care formează isvorul ideilor mari generoase, atît de folositoare propășirei unui neam. Cine însă să te înțeleagă?... S'a schimbat lumea, s'a schimbat totul, nu mai cunosc nimic, par'că n'aș sta în orașul în care m'am născut, am trăit, am îmbătrînit.

. . . . . .

Așa 'ți glăsuește bătrînul, tu 'l asculți, cauți să 'i mai îmbunezi sufletul, dar cu toate acestea trebue să recunoști cu durere, că dînsul are dreptate și că cele spuse sunt crudul adevăr.

Triste timpuri, triste moravuri.

Litere-Științe-Arte

Schiller. — Toată săptămîna literară aparține acestui numc ilustru,—unul din Suveranii necontestați ai literaturei germane,—ai literaturei universale. Intreaga lume civilizată consacră acum, cu ocazia celei de a 150-a aniversare a nașterei lui, nemurirea scriitorului care a luat loc în galeria celebrităților alăturea de Goethe, căruia mulți preferă chiar poezia și duioșia lirizmului, semeața înaripare a dramelor lui Schiller. Poate ,însă cineva să fie preferat lui Goethe? Poate oare numai alăturea de dînsul să fie pus cineva,—afară de autorul lui „Don Carlos"?

Acum cînd noțiunile de „anarhie" și de „dezordine" sunt excesiv de mult întrebuințate, e poate bine de amintit în ce chip s'a manifestat acel care avea s'ajungă extra-ordinar de mare poet și clasic între clasicii Germaniei. Figură antipatică, urîcioasă, cu un cap roșcovan în necontenită mișcare și în neastîmpăr —tînărul Schiller avea porniri și aptitudini dezordonate pănă la anarhie și din acea epocă datează lucrările lui dramatice revoluționare, accentele lui de împotrvire și de protestare în contra legilor existente, în contra a tot ce putere, ordine, în societate. Dar în ele ardea scînteia de geniu și cu încetul poetul Schiller avea să devină marele scriitor ordonat și cuminte, poetul umanitar dar burghez, cetățeanul exemplar și iubitorul părinte de familie. Ceea ce avea să-l preocupe esclusiv de atunci înainte era unicul ideal căruia se cuvine să se închine poetul: desăvîrșirea. Schiller a realizat acest suprem ideal și, mort în floarea vrîstei, avuse timpul să înfigă adînc în solul patriei sale, trunchiul unei opere atît de vigu roase, încît puterea ei, înrîurirea ei, se simt crescînd preste veacuri și stăpînînd tot mai mult sufletele și simțirile poporului german.

Iar în opera lui din tinerețe ca „Hoții" și celelalte, nimeni nu mai vede sămînța revoluționară, ci primele manifestări ale unui idealism curat și sănătos, proorocind vremile viitoare de libertate și neetîrnare, înfăptuite în Germania de astă-zi și mai mult încă într'acea de mîne.

*

Confratele nostru „Ordinea" de azi, cu data de 28 Octombrie anunță:

„In „Scrisorile" sale din Iași, care vor fi publicate în numărul de mîine al ziarului „Ordinea", colaboratorul nostru Rodion vorbește de evenimentul intelectual petrecut în Capitala Moldovei cu ocazia trecerei la pensie a trei profesori universitari.

Intîmplarea constitue un prilej minunat pentru Rodion de a aminti unele lucruri, din cele mai importante, cu privire la mersul Iașului intelectual".

*

Peste cîteva zile d na Agata Barsescu Radovici va vizita București și Iași, dînd cîte-va spectacole în limba romînă.

*

La Hamburg s'a reprezentat opera cea nouă a lui Eugen d'Albert „Izeyl" cu mare succes. Orchestrația a plăcut mult.

*

Universitatea din Copenhaga a telegrafiat societății geografice din Washington că nu ține să cerceteze documentele d-rului Cook, ci recomandă ca ele să fie date spre control altor autorități științifice.

*

„Ecole de ménages", o piesă inedită de Balzac se va juca zilele aceste la Odeon. Ea datează din 1837.

*

In fruntea compozitorilor care au fost anul acesta mult căutați a fost Lehar cu Văduvioara Veselă care a avut 2925 reprezentatiuni. Apoi Richard Wagner cu 1710; Iohan Strauss cu 1313, Verdi cu 721 Bizet cu 530 și în fine Meyerbeer cu 144 de reprezentații.

*

Astronomia va trage un profit oarecare din porfectionările aerostaticei și din progresele aviațiunei; vom vedea în curînd realizîndu-se prezicerile eminentului nostru confrate Wilfrid de Fouvielle, care preconiza deja această metodă de observație acum 40 de ani.

Totul se întîmplă pe acest pămînt.

Informații

❑ **Incidentul Maiorescu—Haret.** — *Epoca* desminți se că d. Maiorescu ar fi demisionat din profesorat, ca urmare a îndrăsneței jigniri ce i-a fost adusă de d. Haret.

Revenind astă-zi și publicînd purul adevăr, așa cum noi l'am relevat, ziarul junimist scrie următoarele:

Adevărul este că d. Maiorescu a fost adînc jignit de procedeul întrebuințat de d. Haret față de d-sa, care o viață întreagă și-a îndeplinit cu cea mai severă scrupulozitate îndatoririle sale.

Adevărul este că la suplica prin care d. Maiorescu, abia întors din străinătate, arata ministrului instrucțiunei publice că nu poate primi însărcinarea de a fi membru în comisia de judecată a corpului didactic secundar, d. Haret a răspuns că consideră ca refuz de serviciu neprimirea acestei însărcinări.

Nu este permis unui Haret să trateze ast-fel pe Maiorescu, profesorul ilustru, care înainte de toate consideră ca supremă datorie să dea studenților exemplul îndeplinirei cu exactitate a misiunei sale de profesor.

De aceea precedeul d-lui Haret, ne revoltă peste măsură și d. Maiorescu ne va scuza dacă în aceste cîte-va rînduri am dat expresiunea viei noastre îndignări.

❑ **D. general Mineiu, inspectorul general al intendenției armate a sosit în localitate.**

La gară d sa a fost primit de d. colonel C. Georgescu, intendentul corpului IV de armată, maior P. Minovici, ajutor de intendent, precum și toți ofițerii de la intendența corpului IV-a.

Astă-zi d. general Mineiu și-a început inspecțiile.

❑ **Cititorii își amintesc de cazul elevului Eugen Dron, care acum doi ani, cînd era în clasa VII-a a liceului Național, era bănuit că ar fi încercat să dea foc liceului. El a dispărut apoi din Iași și acum a fost arestat la Botoșani, unde a comis mai multe spargeri și furturi.**

Acum vre-o două săptămîni el a fost văzut și prin Iași, unde probabil a mai comis furturi.

S'a constatat că el a mai comis spargeri și furturi și în Bacău și Dorohoi. Dron, e în vrîstă de 20 de ani și e fiul portărelului Dron din Dorohoi.

❑ **Din cauza numeroaselor cereri de bilete de întrare la reprezentațiile trupei de operete din Viena ce vor avea loc la Iași la 14, 15, 16, 17 și 18 Noembrie a. c. și pentru că ie drept că persoanele ce se grăbesc a-și lua bilete să fie imediat puse și în posesiunea biletului de întrare, suntem rugați de agenția teatrală „Thalia" (Maximovici) a aduce la cunoștința publicului că pentru aceste reprezentațiuni *nu se rețin bilete*, persoanele doritoare de a veni la reprezentații fiind rugate a-și rîdica biletele de intrare care de această dată nu se vor mai reținea.**

❑ **D lorga a încercat ieri o desilusie alegătorii colegiului II de Iași, pe cari deputatul îi convocase, pentru ieri, ora cinci seara, ca să le dee socoteală de activitatea d-sale parlamentară, acei alegători au găsit că au ceva mai bun de făcut.**

Energicii polițiști ai d-lui Săndulescu, anumiți studenți și elevi, care la vreme se vor înscrie la „Solidaritatea", au venit să-l asculte pe d. lorga.

Colonelul Manolescu-Mladian, prețedinte inamovibil și de vrîstă al întrunirilor antisemite și cooperative, a fost proclamat prețedinte și cu prilejul dureros de ieri.

D. lorga a constatat, că alegătorii sei n'au venit. A vorbit apoi, timp de 90 minute, despre tot ce voiți în lume.

Un spectator, institutorul Tăzlăoanu, îngrozit, probabil, de sudălmile d-lui lorga, l'a întrerupt zicînd că—ar fi bine să vorbească în contradictor cu alții.

Au mai vorbit: părintele Popescu și d. A. C. Cuza—cari și ei au dat seamă de activitatea parlamentară a mai marelui lor.

Mare succes!.

❑ Din Neamț ni se scrie că alaltăa căzut acolo zapadă.

❑ Duminică se va celebra cununia domnișoarei Ecaterina Botez, sora regretatului profesor dr. Botez, cu d-nul Faust Bărsănescu, casierul Băncei Naționale din localitate.

❑ Iată numele acelora care au concurat ieri la licitația pentru lucrările de restaurare ale „Maternității" inginer Frank, 7.64 sub deviz; Lebodeanu și Dancu, 7.95; Rameder, 8.87; Marcovici 6.25 și Bercovici 6.25.

❑ Un nou congediu de 15 zile a fost acordat d lui C. Buzdugan, consilier de curte.

❑ Duminică 1 Noembrie a. c. orele 3 p. m. are loc în localul Clubului Meseriașilor, din piața Unirei, prima lecțiune a cursului gratuit de esperanto.

Persoanele cari s'au înscris Duminica trecută 25 Octombrie cît și alți doritori de a învața limba esperantistă, sunt rugați a fi prezenți la data și ora arătată mai sus.

❑ Ministerul de războiu a aprobat cererile mai multor tineri care fiind recrutați pentru alte arme, a cerut trecerea în trupa calaraților cu schimbul.

❑ Odată cu încorporarea tinerilor clasei 1910 se vor repartiza la secția bicicliștilor acei tineri care au cerut aceasta, plătind taxa de 200 lei către Stat.

❑ De oare ce numărul tinerilor recrutați pentru clasa anului 1910, întrece efectivul bugetar, surplusul va fi lasat de o camdată la vatră pănă la noui dispozițiuni.

❑ O mișcare se va face printre comandanții de companii de la regimentul 13 Ștefan cel Mare.

❑ D. Căpitan Șoiman Vasile din regimentul 15 Rezboeni, a fost numit membru în consiliul de războiu al corp. IV de armată în locul d-lui Căp. Saegiu, pus în retragere din oficiu.

DIVERSE

— Supusul austriac Manole Grigoraș a fost expulzat prin punctul Burdujeni.

— Prefectura județului va distribui la finele lunei, ajutoare bănești la locuitorii care au suferit pagube de pe urma incendiilor, în cursul lunei Octombrie.

— Agenții poliției au arestat pe Vasile Ciobanu, un vechiu spărgător, care a comis numeroase furturi.

— In comuna Scobinți s'a declarat epidemia de dezinterie.

Indrăzneţul furt de la fraţii Goldenberg

La magazinul de fierărie.—Cum au operat hoţii.—Spargerea lăzei de fier. Cum s'a descoperit furtul.—Lupta cu hoţii.—Focuri de revolver.—Dispariţia hoţilor.

Un îndrăzneţ furt, cu spargere, s'a comis astă-noapte la magazinul de fierărie al fraţilor Goldenberg, din strada de Sus, vis-à-vis de farmacia Racoviţă.

Hoţii s'au introdus pe din dosul magaziei, prin ograda ce dă în str. Universităţei, şi au spart o ladă de fier, ce era în apartamentul din faţă, din spre strada de Sus.

Furtul, datorită întîmplărei, a fost descoperit chiar imediat după ce hoţii au isprăvit de operat, iar autorii au avut cinstea să stea de vorbă cu sergenţii, după comiterea furtului,—fără însă ca ei să stea astă-zi în beciurile poliţiei.

In adevăr, iată cum s'au petrecut faptele:

Pe la orele 4, în spre ziuă, sergentul din strada de Sus, colţ cu strada Alexandri, care are şi controlul străzei Universităţei şi prin faţa Institutului de anatomie, se duse în revizie prin faţa acestui institut, — pe unde este o întrare în ograda magaziei fraţilor Goldenberg. Sergentul zăreşte doni indivizi, cari staţionau pe acolo şi care îi părură suspecţi. La întrebările sergentului, cei doui îi spuseră că sunt nişte lucrători şi că se duc la lucru. Sergentul, de şi nu tocmai abil, bănui totuşi că cei doui indivizi, sunt nişte hoţi. El îi somă să'l urmeze la comisie, dar cei doui indivizi se împotriviră. Sergentul chemă în ajutor pe colegul seu din punctul Sf.-tul Teodor. Parlamentînd cu sergenţii şi continuînd să se împotrivească, cei doui indivizi căutau de sigur un loc dosuic, pentru a fugi. Aduşi, cu multă greutate pînă în strada de Sus, colţ cu strada Dimbu, veni în ajutor un al treilea sergent, din acel punct. De astă-pată indivizii îşi dădură samă că nu vor mai putea scăpa. La un moment dat, unul din indivizi svîrli jos un sac, pe care sergenţii, probabil din zăpăceală, nu'l observaseră la ei, şi o rupse de fugă pe strada Primăriei, apoi pe stradela Vovideniei, —în timp ce, celalt individ se smunceşte din mîna sergentului, descarcă vre-o două focuri de revolver, fără însă a lovi pe vre-unul, şi o rupe şi el de fugă, aşa că ambii indivizi s'au făcut nevăzuţi. Toate cercetările sergenţilor au rămas zadarnice. In cele din urmă, unul din sergenţi, făcu un control în sacul lasat de indivizi. In sac se afla o sumă de bani, în monede de nikel şi argint, iar pe sac era scris, „fraţii Goldenberg". Sergenţii îşi dădură samă, de şi prea tîrziu, că cei doui erau nişte hoţi, care operaseră la fraţii Goldemberg. Se duseră la proprietarul magazinului şi sculîndu-l, procedară la cercetări. S'a găsit o uşă stricată în dos, pe unde s'au introdus indivizii, iar în apartamentul din faţă, din spre strada de Sus, lada de fier, în care Goldemberg ţinea banii, era stricată. Pe jos s'au găsit mai multe bilete de bancă de cîte o sută de lei. Probabil că hoţii, operînd prin întuneric, au crezut că biletele de bancă sunt nişte chitanţe.

Suma furată nu se ştie încă.

Poliţia de siguranţă a început cercetările, pentru a afla pe autori.

Oltime informaţii

Dialogul Missir-Brătianu.—*O întrevedere a avut loc Duminecă între domnii I. Brătianu şi V. Missir, care a fost solicitat să intre în minister.*

— Primesc să intru, a zis d. Missir, cu condiţia să mi se dec portofoliul justiţiei.

— N'am nici o obiecţie de făcut, răspunse d. Brătianu.

— Eu cer portofoliul justiţiei, ca să schimb toate legile d-lui Steliăn, în special aceea a judecătoriilor. Legile d-lui Stelian sunt răle.

— Ne-ai pune într'o situaţie foarte rea. Cum poţi admite d-ta, ca o cameră liberală să schimbe o lege votată de dînsa?

— Fiind-că acea lege esteră şi nimeni dintre fruntaşii liberali n'a susţinut-o. Şi apoi, n'ai schimbat d-ta legea tocmelelor agricole, votată de liberali?

Iată pentru ce d. V. Missir n'a întrat în minister.

In urma unei înţelegeri ce a fost stabilită între domnii M. B. Cantacuzino şi D. Grecianu, s'a proclamat candidatura d-lui C. Meissner, din partea grupărei junimiste la alegerea colegiului II de Senat din Iaşi.

D. Meissner, care avea să plece în străinătate, a renunţat la aceasta.

D. Lascar Veniamin, inspector al învăţămîntului particular, a inspectat astă-zi cîte-va şcoli particulare, din localitate.

D. prof. dr. Tiron a primit astăzi o scrisoare prin care este ameninţat că locuinţa sa va fi devastată, fiind-că profesorul a scris un articol anti-religios.

Juraţii din Vaslui au pronunţat astă-zi dimineaţă, dupe lungi desbateri, verdicte negative în procesul omorîtorilor fostului primar Răşcanu.

Curtea, achitînd pe acuzaţi de ori-ce pedeapsă penală, îi-a condemnat însă, la trei mii lei despăgubi către partea civilă.

Astă zi la oarele 5 p. m. s'au întrunit membrii din comitetul cercului didactic din Iaşi spre a se constitui.

Au fost aleşi domnii C. Meissner ca, preşedinte, şi d. A. C. Andriescu, casier.

Vineri sara profesorii şcoalei Normale „Vasile Lupu" se întrunesc în salonul cercului didactic, spre a lua în discuţie ante-proectul de program analitic al şcolilor primare şi normale primare pus în discuţia consiliului general de instrucţie pe ziua de 15 Noembrie a. c.

Astă-zi s'a ţinut la prefectura de judeţ licitaţie publică pentru vînzarea, spre exploatare a 7 păduri ale statului.

Intre 1 şi 17 Noembrie se va ţinea la prefectura de judeţ examenul pentru geometri-arpentori.

D. G. Gheorghiu, profesor de matematici a fost numit membru în comisiunea de examinare.

D-nii Gh. D. Şerban şi T. Jellea, au demisionat din demnităţile de vice-preşedinţi ai societăţei viticole din Iaşi.

D. căp. V. Ionescu a fost numit instructor militar la Liceul Naţional din Iaşi.

D. general Mineiu inspectorul general al intendenţei armatei, a vizitat azi dimineaţă la orele 11 însoţit de d-nii col. Cristea Georgescu, şeful intendenţei corpului IV-lea de armată, maiorul P. Minovici şi locot. Popazu,—atelierul pentru cismele militare, cusute,—instalat în str. Rece, foaste ale Boltei Rece.

D. general Mineiu a fost primit de reprezentanţii societăţei şi a rămas pe deplin mulţumit de modul cum funcţionează atelierul precum şi asupra confecţionărilor încălţămintelor militare.

Acest atelier este al doilea, de la noi din ţară.

Consiliul general al judeţului va fi convocat în şedinţa ordinară zilele acestea.

Consiliul va fi prezidat de d. prefect Krupenski

Domnii membri ai comitetului executiv al partidului conservator-democrat din Iaşi, sunt rugaţi a se întruni la acel club, mîine Joi, ora cinci.

O firmă din Paris a trimis unui neguţitor din Paris o scrisoare pe adresa Iassy, *Asia-Turcească*.

Administratorul plăşii Stavnic comunică prefecturei judeţului că un mare număr de tineri din comuna Miroslava, înscrişi pe tabela de recensemînt a contingentului clasei 1910, lipsesc din comună, neştiindu se de urma lor.

D. Iorga a anunţat ieri, că gruparea naţionalistă va edita o gazetă zilnică.

Eri s'a săvîrşit din viaţă doamna Smărăndiţa Lambrino, în de aproape înrudită cu cele mai de seamă familii locale.

Ministerul justiţiei va hotărî zilele acestea asupra transferărei primului preşedinte la secţia III.

In caz afirmativ, secţia III va fi mutată în localul ocupat acum de secţia I-a şi secţia I-a în localul s. III.

Administratorul plăşii Copou, comunică prefecturei judeţului, că făcîndu se autopsia cadavrului femeei Maria Gherman care se presupunea că ar fi murit în urma maltratărilor soţului său I. Gherman, s'a constatat că ea a încetat din viaţă, din cauza unei nefrite cronice, de care suferea de mai mult timp

Incendiul din Huşi.—In noaptea de 26 spre 27 Octombrie pe la oarele 3½ dimineaţa tîrgul a fost trezit în sunete de trîmbiţe, vestind foc. In grabă lumea a alergat spre locul sinistrului. Limbi de foc se înălţau până la ceriu şi un fum gros se răspîndise peste oraş. Focul încinsese tot şirul de dughene pe strada Ghica Vodă, începînd de la dughenile cu 2 rînduri a lui Iţic Iosif, steclar, foaste V. Idriceanu.

Iată imobilele arse:

2 dugheni ale lui Iţic Iosif, 2 dugheni ale lui D. Goldenberg, 2 dugheni ale lui Leiba Curalar. Focul a luat naştere de la casele ocupate da firma *„La Papagal"*. Cum se bănueşte că focul a fost pus, s'au făcut arestări.

S'a arestat d. Varcovici, proprietarul firmei „la Papagal".

Imormîntarea comerciantului I. Săndulache, care urma să aibă loc astă-zi, s'a amînat pentru mîine Joui 29 Octombrie, la ora 1 p. m.

In sarcina unui funcţionar de la domeniile comunei, s'au constatat nişte nereguli.

Se anchetează.

La Floriţoia, (Basarabia) se va celebra în ziua de 1 Noembrie, căsătoria d-rei Elvira D. Ullea, cu d. avocat D. M. Botez.

Felicitări.

O necuviinţă.—Unul din cîştigătorii lozului de 100000 lei a fost pr. N. A. Popovici, din Ciurea; sf.-sa a avut un sfert, deci încasasă 20000 lei, Pentru aceşti 20000 lei, datorită hasardului. Sf sa se lasă tărît de Colectorul Duff, ca să necinstească credinţa, căci scrie: „cînd puterea credinţei fie-cărui din noi ar fi statornică şi neclintită în Inalta *Providenţă* divină, fie care ar realiza tot ceia ce i-ar cere" şi altele.

Iată cum mamona ademeneşte şi pe slujitorii bisericei să-şi uite de sine.

Nişte rei făcători au dat foc în sara de 19 Octombrie la 9 şure de fîn de pe moşia Stroeşti, proprietatea d-lui arendaş Gh. Boghiceanu. Cu toată reclamaţia făcută la autoritaţile în drept nu s'a dat nici o urmare dreptei jalbe, căci în dosul rău făcătorilor se ascund persoane, cari ar da la iveală educaţia anarhiste ce a făcut'o dr. N. Lupu ca prefect.

Dar ceia ce e mai interesant în această faptă, e că însuşi preutul satului dr. Săvescu răcnea în gura mare din colţul zidului Curţei: „daţi foc la toate şurile".

Această nesocotintă a preotului a scandalizat tot satul, şi a dat de bănuit asupra faptului.

De la consiliul de resboi. — Azi consiliul de rezboi a judecat şi condemnat pe următorii soldaţi, la cîte un an închisoare, pentru taptul de dezertare repetată şi risipire de efecte ale statului: Boboc Vasile, din regimentul 15 Rezboieni; Ursachi Gh, din bat. 8 Vînători; Adam Vasile, din reg. 14 Roman; Jitariu Const., din reg. 12 Cantemir; Niculescu Nec., din reg. 2 Roşiori; Cojocariu Th., din reg. 7 Racova; Ciubotaru Gh., din regim. 15 Rezboieni; şi Linguraru V., din reg. 14 Roman.

Consiliul va ţinea şedinţă şi mîine.

D. E. N. Donici, copist în grefa curţei, s. II, a fost numit, pe ziua de 1 Noembrie, magistrat stagiar la Coroeşti (Tutova).

Numirea unui copist, în locul vacant, se va face, potrivit nouei legi, direct de ministru, fără concurs.

Consiliul profesoral al facultăţei de drept n'a revenit asupra recomăndărei d-lui Buşilă conferenţiar la dreptul roman, ci alături de el, a recomandat şi pe d. Berceanu, lăsînd numirea la apreciarea ministrului.

Astă-zi a început cursurile la Externatul Secondar de fete. Directoarea a capatat autorizarea de la minister să ţină clasele numai în oarele de dimineaţă, oara fiind de 45 minunte ca pe vremea d-lui Vlădescu.

De altfel directoarea în studiul d-sale aspra Educaţiei Fetelor a aratat superioritatea orarului cu oara de 45 minunte.

„La Sinaia", este titlul unui interesant sujet din programul teatrului cinematografic din sala Sidoli, care se reprezintă mîne Joui 29 Octombrie a. c. Cu ocazia vizitei Principelui moştenitor al Austro-Ungariei, trimisul special al casei Pathé Freres, a înregistrat serbările de la Sinaia, în onoarea ilustrului oaspe. Apar, minuţios după natură, Majestăţile Lor Regele şi Regina, Principii şi Principesele, imensa mulţime şi serbarea se închee cu o măreaţă horă.

Noul program septămînal, cuprinde apoi multe vederi după natură, precum Pirineii, grandiosul şir de munţi cu cele mai fermecătoare privelişti; scene din viaţa ţaranilor ruşi intitulate Uchar negustorul. Aceste scene sunt interpretate de somităţi teatrale ale imperiului vecin. O nuntă americană, moravuri şi obiceiuri din Statele Unite. Din dramele văzduhului: după catastrofa dirijabilului militar „La Republique". Cunoaştem sfîrşitul tragic al celor patru aeronauţi, care se aflau în balonul „La Republique"; cinematograful a înregistrat tristele scene, desfăşurate după catastrofă.

Noul program cuprinde cu prisosinţă scene comice, după natură, sportive şi educative şi este atît de interesant în tot cuprinsul lui, că merită toată atenţiunea spectatorilor şi nu putem de cît îndemna pe cetitorii noştri să asiste la aceste reprezentaţii.

Judiciare. — Curtea de Apel s. I, ca instanţă de trimitere, a respins apelul direcţiei tramvaiului din Brăila, condamnînd-o să plătească 3.500 lei daune şi 500 lei cheltueli de judecată lui I. S. Ţenoff, pentru pagubele ce s'au adus casei sale, prin lucrările de canalizare.

— I. Brătulescu, violînd domiciul de la ţară, al d lor Anton Doiciu şi I. Pretorian, a fost condamnat de tribunalul Neamţ la o lună închisoare corecţională.

Apelul lui Brătulescu se va judeca mîne la secţia a II-a a Curţei.

— D. Corobleanu, din Mălini, jud. Suceava, a atentat la pudoarea propriei sale fiice, Elena, în vrîstă de 23 ani.

Camera l'a trimis ieri în judecata curţei cu juri.

— In judecata curţei cu juri din Fălciu au fost trimişi V. Cojocariu şi C. Melinte, invinuiţi de lovituri căuzătoare de moarte.

— Eufrosina Luchian cumpărase o vie, situată în Şorogari, de la guardul de geniu G. Stoienescu.

Murind acesta, moştenitorii au intentat acţiune în revendicare, bazată pe faptul că Stoenescu n'ar fi fost sănătos.

Respinsă de tribunal, acţiunea se judecă astăzi, în apel, la s. III.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 28 Octombrie

Interviewul d-lui Stere

Bucureşti.—Viitorul confirmă exactitatea interviewului pe care d. Stere l'a acordat unui prieten al Ordinei.

LOTERIA

Bucureşti. —Astă-zi au cîştigat:

3,000 lei No. 58131.

2,000 lei No. 15800, 35255, 10498, 16387, 38720, 26672, 32438, 43260.

1,000 lei No. 19357, 44554, 5987, 3821, 44151, 3499, 20918, 53788, 54026, 34718, 38123, 24628, 21104.

500 lei No. 58982, 47691, 26309, 57104, 17334, 3672, 17329, 73, 57244, 19244, 40445, 21854, 32197, 15770, 38681, 12110, 16400, 30879, 51838, 17261 17305, 30571, 53311, 46819, 33893, 22468 59616, 53771, 5298.

Procesul Steinheil

Paris.— Marietta. foasta servitoare a văduvei Steinheil, ascultată astă-zi, a declarat că foasta ei stăpînă este, în adevăr, autoarea dublului asasinat şi că după comiterea lui, autoarea ar fi încercat să se sinucidă.

Se continuă cu ascultarea altor martori.

Mazilirea lui Scarlat Vărnav

Bucureşti.—In fine mazilirea d-lui Scarlat Vărnav prefectul de Constanţa, e un fapt îndeplinit.

D. Vărnav a fost silit să-şi dea demisia.

Criza guvernului

Bucureşti.—Romaniarea, aşa cum a fost anunţată ieri, nu se va putea face.

D. Orleanu, desemnat ministru al Domeniilor, într'un interview acordat Adevărului,—confirmînd că a fost trecut pe lista ministerială, a declarat că nu va primi să intre, fiind-că romaniarea, ast-fel cum a fost combinată, va stîrni mari nemulţumiri în partid.

Primul Ministru a plecat astă-zi dimineaţă la Sinaia, ca să comunice situaţia M. S. Regelui.

Unii pretind, că d. Brătianu va stărui ca Suveranul să primească romaniarea aşa cum a fost hotărîtă, alţii pretind că şeful partidului liberal va ruga pe Suveran să avizeze asupra situaţii.

Suntem în plină criză ministerială.

O dezminţire

Constantinopol. Ziarele de aci, care au anunţat cum că România ar fi încheiat o convenţie militară cu Austria, desmint astăzi această ştire.

Reprezentanţii Austriei şi Romîniei s'au prezentat azi la Poartă cerînd o dezminţire oficială în acest senz.

In chestia maltratărei muncitorilor

Bucureşti.—In urma însărcinării ce i s'a dat, d. dr. legist Mina Minovici, a întocmit actul medico legal privitor la muncitorii maltrataţi în beciurile poliţiei.

Prin acel act să constată: că Ioan I. Frimu are o gravă contuziune la faţă, provocată prin lovirea cu un corp greu; Gh. Cristescu, are o contuziune pe cap şi o leziune gravă pe ceafă; D. Marinescu are mai multe vînătăi pe ureche.

Manifestaţii sîngeroase

Calabria.— In comuna Plataci, cu ocazia unei manifestaţii sgomotoase contra municipalitoţii, pentru chestiuni locale, cu toate silinţele autorităţilor de a restabili ordinea, manifestanţii au atacat pe carabineri, rănind patru din ei. Carabineri au trebuit să tragă focuri, omorînd mai mulţi manifestanţi.

Funerarii

Peking.—Corpul Impărătesei regente a fost transferat azi dimineaţă la mormintele reseritene. Au asistat principele regent, corpul diplomatic; trupele erau înşirate pe două rînduri.

In afacerea Rakowski

Paris. — O mare întrunire socialistă, organizată de d-nul Pressense a avut loc azi aci, în scopul de a protesta contra expulzării lui Rakowsky din România.

Au luat cuvîntul în afară de d. Pressensé, d-nii Jaures şi Baillait.

*

Buda-Pesta.—Societatea ungurilor socialişti a întocmit un memoriu, în chestia expulzării lui Rakowsky din România, pe care l'a înaintat primului ministru Wekerle, prin care cere să se intervie către România în favoarea lui Rakowsky.

Aeronauţi deuraţi

Paris.—Academia de ştiinţi a conferit medalia de aur la un număr de aeronauţi şi aviatori, între care lui Zeppelin şi fraţii Wright.

Proect de lege

Belgrad.—O notă spune că ministerul de interne pregăteşte un proect de lege, pentru a restabili bastonada pentru micele crime ordinare.

Ascenziune

Bracciano.—Ministrul de rezboi a făcut o ascenziune cu dirijabilul militar, care în timp de o oră a făcut evoluţiuni admirabil reuşite, în contra vîntului, avînd 38 km. pe oră. Ministrul a felicitat pe ofiţerii constructori şi piloţi, pentru succesul lor strălucit.

Demersurile Porţei

Constantinopol.—După ziarul „Turquié", Poarta a făcut la Atena demersuri din cauza apariţiunei de bande grece în Macedonia.

Cezar Simionescu
AVOCAT
Iaşi.—Strada Română 22

D-rul. C. Miclescu
Oculist-operator, face cunoscut clientelei sale, căde la 26 a lunei curente a închis clinica bolilor de ochi, din str. de Sus, şi la primă-vara anului viitor întorcîndu-se din Paris va redeschide clinica, prevăzută cu toate aparatele cerute de progresele ştiinţei.

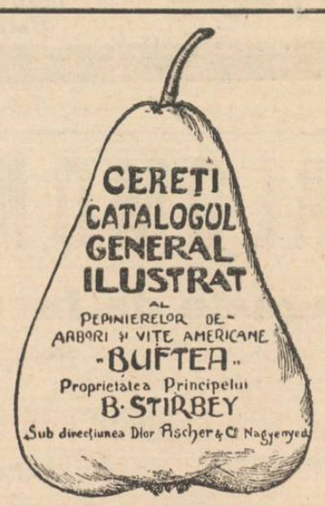

MED. ŞI CHIRURG.
Dr. Louis Mendel
Dentist
Intorcîndu-se în localitate îşi reia consultaţiile
Str. Lăpuşneanu No. 11 bis.
De-a asupra băcăniei Smirnov

Doctor E. Margulies
De la facultatea de Medicină din Montpellier.
MEDIC DE SPITAL
Consultaţiile de la 8 la 9 a. m. şi de la 2 la 4 p. m.
Iaşi str. Ştefan cel Mare No. 4

De vînzare O vie la Socola alăturea cu crîşma de la trei sarmale, întindere de 4 fălci, a se adresa direct la d-nu **Bulciu'. str.** Veche 26

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI indispensabilă
F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.
TUBUL 75 bani
de vînzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală ro mînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţ)

De vînzare La toate magazinele de con. am din ţară

Cele mai bune, încercate şi economice în consumaţia combustibilului pentru agricultură şi industrie!

MOTOARE SI LOCOMOBILE-PETROLIN

PRAF DE COCOS

Instalatiuni de gaz sărac

de la 10—100 cai putere
Cheltueli de combustibil 0,8—2 Heller pro oră şi cal putere

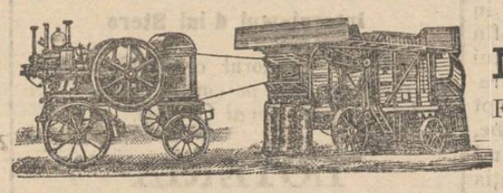

Nu face fum, Nu face funingine

Fără pericol de foc şi explozie

Nu necesitează mecanic

G. Bernhardt Söhne Wien XII | 2, Schönbrunnerstrasse 178 | P

REPREZENTANT Isidore Margulies, Iaşi Strada Ştefan cel Mare 27

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

MARELE MAGAZIN DE

Incălţăminte şi Galanterie

I. BEINER

IAŞI STR. STEFAN CEL MARE No. 2 BIS

Anunţă pe onorabila sa clientelă că a adus pentru sezonul de iarnă un foarte bogat şi frumos asortiment de diferite **INCALŢAMINTE,** pentru barbaţi, dame şi copii, din cele mai renumite fabrici. De asemeni atrage atenţiunea onor. ale clientele asupra marelui depozit de **galoşi** şi **galoşi-şoşoni**, adevăraţi ruseşti Petersburg triunghiu **roşiu** şi **Riga** veritabil. **Articole de voiaj.**

Preţurile mai ieftene ca ori unde.

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere - Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştinţa intinsei sale clientele că s'a asortat cu

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne

Godin Rubeland şi Barbarossa

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apa

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Páthé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja arătate.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU cu preţurile pe jumatate la toate locurile şi începutul la 3 ore p. m.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 8,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Birlei No. 18 —

Consultă. 7— a. m. şi 4— p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa VI a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea de la

16 Oct.—10 Noem. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3. lei	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 857 Vineri 30 Octombrie 1909

Meseriașii față cu legea meseriilor

Legea asupra organizărei meseriilor, pusă în aplicare în 1902, are ca scop principal a asigura meseriașilor o soartă mai bună, ca acea creată sub regimul libertății, născut odată cu desființarea vechilor bresle și a vechilor corporațiuni.

Legea asupra meseriilor, are de obiect principal, a îndepărta de la practica meseriilor, pe acei ce nu cunosc meseria; a procura de lucru meseriașilor, dîndu-le prin art. 95, avantajul a lua asupra lor lucrări cu o diferență de 5 la sută asupra ori cărei oferte, și în fine a le procura ajutoare în cazuri de boale, lipsă de lucru și în caz de moarte.

Dacă legea asupra meseriilor a adus vre-un folos meseriașilor în această direcțiune, e o chestie pe care am tratat-o și altă dată și nu m-am ferit a afirma negativul, pentru că acesta e adevărul.

Dar această lege păcătuește și în altă direcție și păcătuește în mod foarte dureros pentru meseriași.

Legea a voit a exclude de sub noul regim, fabricile și industriile mari. Nu știm, care a fost intenția legiuitorului, cînd a exclus aceste întreprinderi de sub noul regim Știa legiuitorul că noul regim va fi vexator și a vroit a-l apara de nouile vexațiuni. Or, știa că noul regim va aduce roade bune și a voit a le refuza acest concurs? Nu știm care a fost intenția legiuitorului, dar înclinăm a crede, că atenția legiuitorului a fost bine-voitoare marilor întreprinderi, de aceia le-a sustras de sub prevederile legii.

Dar atenția bine-voitoare a legiuitorului către industrii și marile întreprinderi, a fost desastroasă pentru meseriași.

Să ne lămurim:

Marele industrii sunt opera capitalurilor acumulate, asociate cu cunoștințele întinse și deci în măsură a lua la dispoziția și serviciul lor, tot ce progresul a putut descoperi și inventa. Vaporii, electricitatea, forțe motrice naturală și de ori-ce natură, întră în slujba capitalului mare și a științei omului.

Or, această lege a progresului, a făcut ca încetul cu încetul, fabricatele să inunde piețele, excluzînd pe meseriași și produsul muncei lor.

Ast-fel sub activitatea mereu crescîndă a industriei mari, mnseriașii au dispărut, ca clasă socială producătoare de avuție, nerămînînd de cît meseriașii concurați pînă la moarte de legea progresului și concurați pînă la moarte de intervenția intreprinzătorilor de lucrări și de fabricate. Aceasta e starea lucrurilor de astă-zi. Să nu ascundem adevărul, să nu exagerăm, nici să diminuăm. Interesul nostru este a spune adevărul și a căuta lecuirea rănelor ce ne bîntue ca organizare economică, ca organizare socială.

Dacă industria mare a sdrobit pe meseriași, pentru ce prin lege nu s'ar obliga pe aceste mîncătoare de meseriași, a utiliza în atelierele lor numai meseriași de carieră, recunoscuți și încercați ca meseriași?

Dacă meseriașul nu mai poate lucra în micul său atelier, pentru trebuința publicului, concurat fiind de industria mare, pentru ce acești meseriași, n'ar găsi de lucru în condiții bune în industria mare?

Pentru care motiv fabricele ar avea libertatea recrutărei de lucrători de ori unde și în ori-ce condițiuni, și n'ar fi obligate a recruta întreg personalul lor dintre meseriași, mai cu samă cînd produsele fabricelor poartă cu ele lacrimile și pîinea luată din gura meseriașilor?

Suntem deci, în dreptul nostru a pretinde că legiuitorul a greșit, cînd a exclus industriile de sub dispozițiile legei asupra meseriilor.

Dacă corporațiile actuale nu dau roadele la care s'a așteptat și legiuitorul și meseriașii de la ele, de aci nu resultă că această clasă socială „meseriașii“ trebue să fie părăsiți, nimiciți.

Nu perdem ocazia, fără a afirma că economicește stăm rău. Dar nu luăm, taurul de coarne, cum zice romînul, pentru a face ca binele să înlocuiască răul, ca și starea bună să ia locul sărăciei.

Industria mare e fătul frumos desmerdat de toți, de legi ocrotitoare și de tarife vamale excepționale, ce a făcut pentru muncitorimea de la orașe cunoscută sub firma meseriași, ce a făcut pentru muncitorimea de la sate, cunoscută sub firma, *talpa țărei*, care iarna șede în nelucrare.

De ce, ne întrebăm noi, fabricele n'ar utiliza de cadre permanente numai meseriași și n'ar utiliza ca lucrători la domiciliu pe săteni? Dar ni se va zice, aceasta e opera timpului, așa este, timpul e marele reformator. Dar să nu se uite, că dacă omul e sub stăpînirea vremei, nu e mai puțin adevărat, că reformele în cursul vremei, sunt sub stăpînirea omului.

La o reformă asupra legei meseriilor e de dorit a nu se scăpa din vedere aceste două mari chestiuni: Fabricele, industriile și în genere toate întreprinderile mari, să fie obigate a utiliza pe meseriași ca maiștri ori conducători de ateliere, acolo unde se practică diviziunea muncei. Iar pe săteni ca lucrători la domiciliu, făcînd a se practica în mod imperativ, divisiunea muncei.

Statul, în loc de porumb gratuit, să dee săteanului instrumentele necesare a-l face uvrier de fabrică la domiciliul lui, prin practica forsată a divisiunei muncei.

G. D. Șerban

IN PLINA CRIZĂ

Suntem în plină criză ministerială. — Așa ni s'a comunicat ieri de la București și avem în deajuns motive să credem în veracitatea știrilor primite.

Am spus'o de mult, că pentru d. Brătianu chestiunea complectărei ministerului a devenit foarte dificilă, iar chestiunea remanierei foarte periculoasă. Primul ministru nu'și poate complecta ministerul, căci în afară de portofoliul resboiului, nu dispune de cît de un singur loc pe care nu'l poate oferi nici unui generos, nici unui vechiu liberal, în frica de a creia nemulțumiri adînci între cele două tabere liberale.

Aceleași lucru și cu remanierea cabinetului. Pentru a-și ușura guvernarea, d. Brătianu a făcut numerouse promisiuni, cari pentru a le realiza îi reclamă acum refacerea întregă a ministerului. Și această refacere, pentru a fi privită în mod serios, trebue, în primul rînd, să cuprindă pe lîngă oameni noi—și elemente liberale cu care care trecut în partidul lor. Așa se explică pentru ce pe lîngă cei doi noi miniștri propuși pe lista remanierei, d nii Orleanu și Constantinescu, primul ministru a oferit un portofoliu și fostului ministru d. V. Missir.

Poate că în momentul cînd vor apare rîndurile acestea, criza ministerială să se fi aplanat pentru un moment și d. Brătianu să fi reușit a-și reface ministerul numai cu cele două persoane numite mai sus.

Adevărul ie că și prin această remaniere, ca și fără ea, situația guvernului nu va fi cu nimic întărită—și că d. Brătianu rămîne în fața țărei, cum foarte bine a spus'o și d. Stere, ieri, conducătorul unui guvern, care face simplă administrație în țara aceasta; un guvern de expediente cum l'am numi noi.

Peste trei săptămîni guvernul se va prezenta înaintea Parlamentului mai slăbit, mai sdruncinat de cum era chiar înainte de vacanță.

In asemenea situație el nu va putea guverna—și va sfîrși prin a se retrage poate chiar înainte de alegerile parțiale.

De aceia, cu drept cuvînt, s'a zis, că suntem în plină criză ministerială. Criza s'a declarat din momentul imposibilității complectărei celor două vacanțe și va dura în stare latentă în cazul unei complectări ridicole ca acea anunțată ieri de ziare, pentru a isbucni cu toată furia la primul semnal al luptelor din Parlament.

In asemenea condițiuni este inutil să mai gîndim la modul injghebărei unei lupte de răsturnare a guvernului.

D. Brătianu vrea să ușureze sarcina opoziției—și să-și răstoarne singur guvernul, spre liniștea și binele țărei și fie zis în treacăt și spre binele partidului liberal

Vip.

Convorbirea desmințită

D. C. Stere este perfect ministeriabil—dar respinge portofolii ministeriale; d. Stere este șeful partidului liberal din a doua Capitală—dar refuză să vie în contact cu clubul; d. Stere este om politic—dar pentru nimic în lume, sub nici un motiv, nimănui—acest om politic n'ar acorda un interview.

Nu se putea ca d. Stere să nu fi desmințit declarațiunile sale apărute în *Ordinea*. Declarațiile acelea n'au fost inventate, d. Stere a zis ceva, a declarat ceva, dar nu spre a fi publicate, nici n'a precizat nimic în chip expres.

Așa scrie d. Stere în *Viitorul*, iar cît despre *Ordinea*, pe dînsa a reclamat-o telegrafic d lui Takelonescu.

Să vedem acum ce fapte desminte șeful liberal. Admitem că n'a dat un interview express. Inaintea sa n'a stat gazetarul, cu creionul în mînă, asemenea minune nu s'ar fi putut întîmpla.

Dar declarațiile—căci ele importă—sunt ele conforme cu realitatea?

Hotărît că da. A trecut de mult anul de cînd d. Stere a fost ales șef al partidului liberal din Iași. De atunci și pînă azi întrunit-a șeful clubul său, venit-a el în contact cu liberalii locali, zis a el partizanilor ce vrea și ce gîndește în politică? Nu. Nu a zis și convorbirea.

Pretinde d. Stere, că cu dragă inimă, din convingere și cu entuziasm a primit șefia locală a clubului?

Există scrisoarea d-lui Stere către foștii liberali—desidenți, trimisă lor cîte va zile după alegerea sa de șef, în care spunea: „am fost ales president al clubului, dar neprimind n'am calitate a vă primi demisiile“.

Dacă, după aceea, d. Stere a acceptat demnitatea și de atunci și pînă acum n'a arătat pic de activitate ca șef, nu sunt oare acestea dovezi că a fost silit să primească, dar că-i lipsește entuziasmul de a fi șef și cu fapta?

Intocmai așa s'a zis și în interview.

Cu întrarea d-lui Stere în minister lucrurile stau ast-fel: este evident că primul ministru, ar avea tot interesul să-l aibă coleg pe d. Stere, nu pe d. Orleanu, nici pe cela din Bacău. Este, iarăși, perfect adevărat, că d. Brătianu a oferit un portofoliu d-lui Stere și faptul că d. Stere nu este ministru, dovedește clar că n'a primit oferta.

Poate că nu s'a oferit deputatului de Iași, departamentul ce-i ar fi convenit. Acest lucru nu l'ar fi destăinuit d. Stere, chiar dacă, în obiceiurile sale, sistemul interviewurilor ar fi fost simpatizat.

D. Stere n'a întrat în minister—*Ordinea* n'a zis altă ceva.

Ordinea nefiind nici gazetă de tiraj, nici de senzații à tout prix, este evident că de la d. Stere emanau toate acele declarațiuni.

Că nu le a făcut spre a fi publicate—asta ie chestie de formă.

Fondul, însă ie perfect adevărat. Și el importă—nu forma.

Invităm pe d. Stere să desmintă faptele cuprinse în interview—și atunci, suntem siguri, excelentul nostru confrate *Ordinea*, va face mea culpa.

Garantăm, însă, că asemenea desmintire d. Stere nu o va face.

Chestii religioase

DUPĂ SINOD

Sinodul s'a închis cu un comunicat. De cînd e sinodul bisericei autocefale romîne nu s'au închis ședințele în condiții mai penibile ca de data aceasta Majoritatea Sinodului a crezut să se pună în discuție pe temă de canoane cu minoritatea, invocînd ca ultim argument un prizărit de canon—al 3-a apostolic—prin care soborul poate rădica anatema aruncată de un preut; și că chiar arhiereul care anatemizează trebue să se supună fraților săi în Cristos, din mîna cărora a luat darul arhieriei.

Sinodul s'a descoperit ca foarte slab tălmăcitor de canoane; un arhiereu are direct darul de la D-zeu prin duhul sfînt și e numai întîmplător că acest dar se dă prin organul unui sobor de 3 arhierei. Arhiereul e ținut să jure credință nu celor 3 frați arhierei, ci lui D-zeu că va fi păzitor dogmelor bisericei

De aceia e copilărească pretenția mitropolitului primat de astăzi, că el fiind unul din cei 3 arhierei, cari au binecuvîntat pe Episcopul de Roman, numai de cît să asculte de dînsul și să nu iasă din vederile lui. Ori cît ar fi de Atanasie, el e numai al Rămnicului, nu și al Alexandriei! Și e mare, foarte mare deosebire!

Dar după Sinod s'au descoperit ceva țele politice. Cei 2 mitropoliți și-au călcat în mod fățiș pe inimă, și au abjurat de la credințele lor, pentru onoarea celor 2 scaune de mitropoliți. Apoi oficialitatea exagerată a ședințelor Sinodului a făcut să se ascundă adevărul adevărat. In jurul ședințelor Sinodului s'au făcut în presa oficioasă destăinuiri asupra declarațiilor ministrului și a membrilor Sinodului. Și Sinodul și ministrul au dat îndărăpt pe toată linia. Din agresivi și violenți au devenit curtenitori și lași; iar ca armă a lașității e denegarea pe toată linia. Ca și criminalii ce se aduc la juați și sînt învățați de avocații lor să tăgăduiască totul în fața juraților asemenea și presa oficială a primit ordinul să tăgăduiască totul acum, după Sinod, în fața țării.

In ce scop această tăgadă? Sînt juații, e țara așa de prostită ca să crează a doua afirmare, cînd aceiași presă la zi a făcut rezumate exacte de altfel? Haret n'a declarat nimic, n'a tăgăduit nimic, ci a lăsat toată sarcina celor 2 mitropoliți să o descurce, ca unii ce ei au încurcat'o: Dar încurcătura există; consistoriul amînat la calendele grece; anatema nerăfuită, canoanele neaplicate și zarva din biserică mărită.

Dar a mai eșit ceva după Sinod; a eșit că o clică stăpînește biserica și pe ministru; iar în capul clicei stă un domn Gărboviceanu, un îmbuibat de ai lui Haret. Cine-i d. Gărboviceanu? un părlit de Seminarist, crescut cu banii Episc. de Roman, hrănit, îmbrăcat, popoțonat și cocoțat de d. Haret în capul bisericei, în ciuda legii și spre înfruntarea Episcopatului.

Ei bine și acest domn Gîrboviceanu îndrăsnește a desminți ca la juați că n'a înfruntat pe arhiereul Calistrat. Dar jalbele arhiereului de la Minister desmint. Mîne, cînd se vor descoperi toate machiaverlîcurile d-lui Haret, se va vedea ce urzitură s'a făcut în biserică de oamenii chemați a pune biserica pe baze moderne, fără să aibă habar de care e caracterul bisericei lui Hristos.

Și iată dar că după Sinod curg desmințirile și desmințiri la desmințiri.

* * *

CATE-VA NOTE

D. Al. Constantinescu, zis și P. a intrat în minister.

La Bacău, culcușul politic al d lui Constantinescu, a fost ieri, la primirea vestei că d-sa a intrat în minister, urcare mare în ce privește jamboanele, cotletele de p.... și sarmalele de carne de p....

Supărat era numai d. Porumbaru, care a zis:

— Ce vrea să zică să ai noroc: numele meu incepe cu P și porecla lui tot cu P, unde a ajuns el, unde sunt eu!

*

— De ce-i zice P?— a intrebat un om tînăr, care nu este în curentul mahalagizmelor politice.

— Fiind-că ie de Praga!

*

Un altul, prieten al noului ministru, a dat o explicație mai delicată: — Constantinescu P, însamănă protos — el fiind primul ministru cu asemenea nume.

OAMENI ȘI LUCRURI

CĂUTĂTORII DE IDEAL

Ieri, 10 Noembrie stil nou, a fost ziua de aniversare—a 150-a aniversare—a marelui poet Schiller, serbătorită de toată lumea intelectuală.

Suntem în epoca străduințelor pentru perfecționarea omului și nici un nume nu se cuvine să fie citat în această direcțiune mai mult de cît al lui Schiller. care înainte de a fi poet și dramaturg de geniu, a fost medicul preocupat de problemele omenirii, cugetătorul și filosoful însetat de idealul perfecționării rasei omenești.

..„O zeitate binefăcătoare ar trebui să smulgă de timpuriu pruncul de la sinul mumei; să-l hrănească cu laptele unei epoci mai bune și să-l lase departe sub cerul Greciei pînă la maturitate. Cînd apoi, ca barbat, sub chipul unui străin se va fi reîntors în secolul său, nu va fi ca să bucure pe cei dimprejur cu apariția sa, ci ca să purifice mediul, fără de milă, întocmai cu fiul lui Agamemnon din legendă“...

Așa cerea Schiller să se realizeze tipul omului ideal pe care l visa, pentru care lupta cu un secol înainte ca, în patria lui, filosoful Nietzsche să caute „supra-omul“.

In Germania lui Kant, în atmosfera rațiunii pure, unde marele poet a putut concepe înaltele sale drame și profundele sale meditațiuni asupra esteticei, asupra perfecțiunii și a sublimului—„Ueber das Erhabene“—Schiller nu vedea putința unei educări către tipul omului superior, ci invoca cerul Greciei. De sigur nu a palicarilor și măslinarilor uzurpatori ai vechei Hellade, ci el vorbea de lumea Greciei străbune unde predomina filosofia unui „cosmos“, conceput ca un tot armonic și desăvîrșit, Grecia perfecțiunii lui Phidias, Grecia unor virtuoși ca Aristotele, ca Socrate, ca Platon. Iar în mijlocul unei națiuni ideale, el—poetul,—ar fi vrut să troneze nu ca suveran, ci ca părinte, ca prieten al poporului, cum cerea în strofa din „Don Carlos“.

Ein kräftiges und grosses Volk,
Ein gutes Volk und Vater dises Volkes
Das, dacht'ich, das muss göttlich sein.

Nu numai un popor mare, puternic, dar un popor bun, în sinul căruia să te simți înălțat pînă la divinitate!

..Cetiam dăunăzi despre încercarea unui doctor american A. Schultz, în California, de a educa o generație de „oameni perfecți“ sub forma unei mici colonii de băeți și de fete. cărora li se dă o anumită creștere, li se infiltrează anumite gîndiri și sentimente. Incercarea e fără îndoială o utopie. Dar cerințele sociale de a se găsi—nu de a se inventa—omul superior omul ideal devin tot mai intense și unul din filosofii acestor cerințe a fost serbătoritul de eri, poetul Frederic Schiller.

Rodion

Reflecții asupra școalei rurale

E în obiceiul romînului ca ori de cîte ori începe un lucru, să'și facă cruce și să zică: „Doamne ajută!“ Ca bun romîn și bun creștin, nu voiu lipsi nici eu de la acest obiceiu strămoșesc și fiind că aceste cîteva rînduri privesc pe sătean și școala lui, de aceea voiu începe cu următoarea rugăciune:

„O blînde suflete a zece mii de săteni trimiși vecinic cu tunul, pușca și revolverul, eșiți astăzi din ceața nepătrunsă încă de omenire, desprindeți-vă încetișor, și într'un zbor tăcut și liniștit veniți și apriudeți avînturi noui în sufletele acelor ce ard de dorința de a face fericirea milioanelor de frați ai voștri, consolidarea statului romînesc și armonizarea claselor sociale, Ingenunchiați la picioarele Divinității și rugați cu lacrimi ferbinți pe Acel ce conduce destinele omenirei, ca să dea putere *Geniului de astăzi al Romîniei*, acelui conducător de partid, care dorește *conservarea* bunelor instituții moștenite de la strămoși și *democratizarea* lor! Suntem mulți cari ne an pus viața în serviciul cauzei urmărită de acest sublim ideal și cînd va suna ceasul, lumea va vedea cît valorează devotamentul și puterea noastră de muncă. Legiurile, cari s'au făcut și se fac de către actualii legiuitori, se văd a nu rezolva răul de care sufere populațiunea noastră rurală. Socot că, *numai luminarea minței săteanului minor și major* în cadrul unei organizări de școală, cu totul deosebit al celei de astăzi, va face mîntuirea poporului nostru. Statul va trebui ca'n viitor să sacrifice materialminte ceva mai mult pentru luminarea săteanului și organizarea învățămîntului rural trebue studiată adînc și mult de către oameni competenți și cu durere de cei desmoșteniți.

Pentru rezolvarea problemei școalei rurale ne vine în ajutor corpul nostru învățătoresc, care astăzi este ajnns la un grad destul de mulțumitor din punctul de vedere intelectual și pedagogic. Avem învățători așa de bine preparați pentru misiunea lor și atît de devotați școalei și binelui social, în cît se poate spune, că în această privință suntem la fel cu alte țări mult mai vechi, în cultură. Cu un astfel de corp didactic, cu foarte multe sacrificii din partea statului și cu multă putere de muncă din partea unui guvern compus din oameni capabili, muncitori și iubitori de a vedea pe sătean rădicat la treapta ce se cuvine în Stat, se poate face foarte mult. Și dacă nici tînărul partid conservator-democrat, al cărui conducător e cel mai genial barbat politic, pe care'l are Romînia de astăzi, ajutat de un

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 6 a Regatului Romîn

Cu tragerea de la 16 Octombrie—10 Noembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 160,- jumatate Lei 80- Un sfert de loz Lei 40. Una optime loz lei 20

stat major compus numai din elemente tinere, viguroase și cu rădăcini adînci de înrudire cu pătura țărănească, nu'va lupta din răsputeri pentru rezolvirea acestei măreațe probleme sociale, atunci ar fi să desesperăm de oameni și de țară. Dar nu; Socot că acestui partid politic îi e dat să rezolve mult cîntata problemă țărănească, într'un viitor cît mai apropiat. De aceea, ca Soldat devotat, mă pun în serviciul acestei măreațe cauze naționale și fac apel la toți cei ce cugetă ca mine, să se pună pe muncă, pe studii adînc meditate, ca atunci cînd va suna ceasul, să fim bine pregătiți pentru ca organizarea ce o va da partidul nostru școalei rurale, să rămînă o brazdă luminoasă în mersul progresiv al mult încercatei noastre țări.

Inainte de toate sunt de părere că *învățătorul trebue să fie redat iarăși numai școalei și învățămîntului.* El să nu mai aibă amestec direct în conducerea băncilor populare, asociațiilor sătești, cooperativelor ș-a. Socot că rolul lui s'a sfîrșit de acum în această direcție de activitate extra-școlară. E de ajuns cît a suferit școala în decursul atîtor ani de cînd s'a dat învățătorului aceste atribuțiuni extra-școlare.

Nu voiu fi însă acela, care să nu recunosc că și în această direcție învățătorii noștri au fost la înălțime. Din contra, recunosc, că prin inteligența, cultura și mai ales dragostea ce au pentru rîdicarea păturei sătești, ei și-au pus tot focul entusiasmului lor tînăr pentru că aceste instituțiuni democratice să se organizeze pe baze cît mai solide.

A sosit însă timpul, cînd opera începută și organizată de ei, să fie continuată tot cu aceiași ardoare și pricepere de *oameni speciali,* absolvenți de școli comerciale, secondați *numai* moralmente de preoți, învățători, administratori de plasă, primari, notari etc. în fine de toate organele administrative, care să fie obligate a lucra în această direcție. Învățătorului să i se redea școala cu întreg organul ei de atribuțiuni într'un stat tînăr și doritor de progres.

Problema școalei primare e destul de complicată și la dezlegarea ei trebue să-și cheltuiască toată energia întreaga suflare dăscălească.

Pentru activitățile extra școlare să utilizăm ceilalți factori din stat și acest aparat să lucreze mînă 'n mînă cu școala și concursul moral al învățătorului.

Un neajuns al școalei primare rurale este lipsa de școli anume pentru fete. Prea puțin preț se punc în țara noastră pe educația intelectuală, morală și casnică a fetelor noastre de sătean. Pe țăranca romînă ar trebui s'o prețuim mai mult și pentru cultivarea ei trebue să facem sacrificii mai multe. Și pentru aceasta ar trebui să ne amintim, că ea este conservatoarea tuturor tradițiilor și întregei firi a romînului, cu toate calitățile lui sufletești și atît de mult lăudate de toți acei, cari au studiat poporul nostru romînesc.

In școalele mixte actuale, învățătorul sau învățătorii, să lucreze numai cu băeții, iar învățătoarele numai cu fete. In acest mod să se urmeze până cînd cu încetul, se vor inființa paralel școale numai de fete, cărora să li se dea o educație pur practică.

Și cum fetele sătene au menirea de a rămînea mai mult la vatra satului lor, școala primară rurală de fete să aibă un program cu totul special, în care să se predea în prima linie scriscititul, aritmetica practică, religia (mai ales morala), puțină istorie, puțină geografie; însă mult exercițiu de lucru de mînă și multe aplicațiuni de menaj. Intr'un cuvînt, o absolventă a școalei primare rurale să fie o fată, care să știe a citi bine, logic și estetic, să scrie corect, să cunoască cele patru operațiuni cu numere întregi și zecimale, să aibă noțiuni despre țara noastră și puține generalități despre celelalte continente, să cunoască domnii romîni cei mai însemnați și rolul ce l-au jucat domnițele în desvoltarea sentimentului patriotic, să posede meșteșugul unei iscusite menajere, să știc modul cum se cresc copiii și cum să-i ferească de boale și să fie ea însăși pătrunsă de sentimentul religios, moral, estetic și patriotic, spre a putea mai tîrziu să insufle și copiilor ei simțul adevărului, binelui, frumosului, dragostea de aproapele, de neam, de țară și frica de D zeu.

Formînd astfel pe viitoarele mame sătene nu vom mai da peste greutățile de astăzi în a recruta copiii pentru școală, îi vom primi în școală cu un fond moral și patriotic și cu aceste elemente școala primară va putea mai ușor să și ajungă ținta ei. De ce să continuăm mereu starea aceasta de astăzi cu școli mixte, unde învățător și învățătoare și școlar și școlariță lucrează în mod uniform, cînd menirea acestor soiuri de absolvenți nu este aceiași.

Din absolventul școalei rurale țintim să facem un plugar luminat la minte, știutor de a citi, scrie, socoti și să-l deprindem a'și petrece iarna în preocuparea unei meserii folositoare vieței lui practice și consătenilor săi. Din absolventa școalei rurale, am arătat mai sus ceea ce țintim a face; așa că scopul fiind de la un punct oare care diferit, să căutăm ca și mijloacele pentru ajungerea acestui scop să ditere.

Se 'nțelege că în împrejurările actuale, statului îi va fi greu de a pune în practică o astfel de reformă. Va tinde însă spre realizarea ei treptat și pe cît mijloacele îi va permite.

Mai sunt încă multe de vorbit asupra organizărei școalelor rurale; dar pe altă dată. **C. Zaharia.**

Ce face corpul medical?

In chestia vinovatei încercări de-a se numi d-rul Mîrzescu deadreptul și fără nici o lege în postul de medic șef al secțiunii chirurgice de la spitalul central din Iași.

Fiind medic funcționar, cetitorii și colegii mă vor ierta de a nu-mi fi dat numele, căutînd a înlătura astfel urgia ce s'ar îndrepta împotriva-mi, fiindcă mi am permis a mă atinge de niște personagii simandicoase precum sunt actualii epitropi ai spitalelor Sf-lui Spiridon. Suntem încă înapoiați; țara noastră e încă țara tuturor urgiilor pentru omul care vine cu cuget curat să spuie ce gîndește, într'o chestie în care mai marii zilei sunt de altă părere. Ingrozindu mă de strășnicia actualei epitropii, care ar fi în stare să mijlocească, și mai știi, chiar să izbutească, de a mi se lua pînea cu care mă hrănesc, nu-mi dau numele; dar colegii mei să fie edificați că-i un coleg al lor, acela care se întreabă: ce face corpul medical?

In orice țară din lume, ceia ce se face prin încercarea de numire a d rului Mîrzescu, nu s'ar putea poate nici gîndi, necum căuta a se traduce în fapt. La noi, unde legile însamnă atîta de puțin, iar o clică de politiciani atîta de mult, se poate concepe orice, ba și traduce în fapt. De aceia nu m'aș mira ca, într'o bună zi, să aud că e pitropia sf-lui Spiridon a izbutit să smulgă prin surprindere un decret regal pentru d-rul Mîrzescu. „La D-zeu și 'n principate, ce nu se poate?" Adică, ce nu se poate în biata Romînie, care, sub raportul năravurilor, n'a eșit încă din faza principatelor de odinioară.

In scurt lucrul se știe: e vorba nici mai mult, nici mai puțin, ca în postul de medic șef, de la secțiunea de chirurgie a spitalului central, devenit vacant prin moartea regretatului distins chirurg dr. Bottez, să se numească medicul titular de la spitalul **mixt** din Roman, d-rul Mîrzescu. Și aceasta să se facă fiind-că d rul Mîrzescu se înrudește cu d. Pennescu, zis prim-efor, fiind-că d. Pennescu ține să și *caseze* ruda și la aceasta consimt și ceilalți doi docili epitropi, d-nii Botez și *dr. Pușcariu.*

Consimțimîntul d-lui dr. Pușcariu să nu surprindă pe nimeni, de oarece d-sa este totdeauna foarte supus și se poartă totdeauna cum cer interesele d-lui Pennescu, epitrop *mai mare.* Voință slabă cu desăvîrșire, colegul nostru dr. Pușcariu se mulțămește să'și încaseze regulat diurna și pentru asigurarea liniștii sale și armoniei sale cu colegii săi epitropi, doar numai la a-și semna propria inlăturare din epitropie n'ar consimți. D-rul Pușcariu parcă i anume ales epitrop ca să acopere cu calitatea sa de medic toate măsurile ce ar lovi în prestigiul și vaza corpului medical. Așa că nu-i de luat în considerațiune faptul că d-sa consimte la numirea d-rului Mîrzescu.

E de considerat numai că această numire ar lovi în toate garanțiile ce s'au luat prin lege pentru a se asigura serviciilor spitalicești medici și chirurgi destoinici. Această încercare de numire dă să calce, în întâiul loc, legea concursurilor spitalicești, care prevede pentru orice post vacant *„un curs* **adhoc**"; în al doilea loc lovește în dispoziționea, ce-ar fi poate acceptabilă, de-a se face dislocări de medici pentru locuri similare, în timp ce spitalul din Roman, mixt fiind, nu-i similar cu un serviciu exclusiv chirurgical; în al doilea loc lovește în obișnuința, ce-ar fi poate de asemenea acceptabilă, de a se numi un specialist recunoscut prin activitatea și lucrările sale, în timp ce d-rul Mîrzescu, cel puțin pînă astăzi, nu-i recunoscut ca atare. D-sa n'ar trebui să nădăjduiască a lua locul profesorului Bottez, de cît trecînd un curs *adhoc.*

In cît ne întrebăm: ce face corpul medical? Ce fac societățile de medici cari au în vedere păzirea unor anumite norme și respectarea unor anumite garanții spre a ajunge medic cu titlul definitiv, mai ales într'un spital ca acel al sf.-tului Spiridon? Nu simțesc oare medicii primejdia la care se expun trecînd cu vederea peste aceste vinovății epitropicești? Ce face societatea medico-farmaceutică din Iași, care s'a constituit anume pentru apărarea drepturilor profesionale și căilor normale și legale pentru dobîndirea acelor drepturi?

Domnule prețedinteși domnilor membri ai societății medico farmaceutice din Iași, aveți cuvîntul.

Un medic funcționar.

Litere-Științe-Arte

Colegiul universitar al Berlinului s'a arătat zilele aceste de o severitate asupra căreia toată lumea cultă va medita, poate cu oarecare folos. Profesorul Ernst von Leyden, cunoscut în țară la noi din timpul boalei Principelui Ferdinand, cînd fu chemat în consult, a fost supus unei pedepse disciplinare de ultimă rigoare. Marele clinician, în vrîstă de 77 de ani, a fost eliminat pur și simplu dintre profesorii titulari. De fapt Leyden nu mai predă cursuri, ci era numai conducătorul nominal al unei clinici de boli interne, iar la catedră avea suplinitor. In momentul de față bătrînul învățat se află suferind, așa că nu-i s'a adus la cunoștință deciziunea profesorală care-l lovește moralmente așa de greu. Motivul pedepsei e că Leyden, împreună cu alți medici berlinezi—între cari unii profesori și docenți—au practicat sistemul de a dobîndi clientelă prin mijlocirea unor miaiți, specialiști în materie, așa cum practică, la noi și în alte părți avocații. Faptul, deplin dovedit, a fost considerat ca absolut incompatibil cu demnitatea de profesor universitar și deciziunea s'a aplicat cu rigoare, ne cruțindu se nici o celebritate cum e d-rul Leyden, consilier intim, cu titlul de excelență.

La Berlin sunt.. judecători,—chiar la Universitate.

*

Multă lume din societatea cultă a lașului și-a dat întîlnire la inaugurarea noului curs al d-lui profesor Paul Bujor, la facultatea de științi, Vineri la orele 5 p. m. D sa va vorbi despre „Mecanica animală".

*

Au apărut *„Arhiva"* No. 9 cu următorul sumar:

M. Strajan. Cum trebue înțeles pesimismul lui Schopenhauer.—Dr. Leon C. Cosmovici. Din cunoștințele înalte științifice ale d lui I. Athanasiu —Gordon. Sonet (poezie).—Vl. Mironescu. Note de călătorii făcute prin Bucovina, (Rahosna—Vama).—T. T. Burada. Teatrul în Moldova, stagiunea 1852—1853.—Arhier. Narcis Crețulescu. Din inscripțiile M rei Neamțu. Note prescurtate despre Bogoslovul de la Mănăstitea Neamțu.

*

Ziarul parizian „Comedia" anunță că s'a găsit de curînd o piesă într'un act, inedită, de Victor Hugo. Titlul piesei e: „D'aprés Nature" și lucrarea va fi reprezentată pe scena unui mic teatru al Parisului.

*

La Studtgard a murit zilele aceste cel din urmă urmaș bărbătesc al familiei Guttenberg, inventatorul tipografiei. E vorba de generalul Heinrich von Molsberg, general-adjutant al Regelui din Würtemberg și proprietarul unor frumoase domenii.

*

Un ziarist din Chicago, german de origine, proectează, să treacă oceanul în balon. In acest scop el vrea să profite de vîntul care suflă de la finele lui Mai către începutul lui lunie de la coasta Africei, către cea a Indiei. Numai de n'o fi iar un simplu americanism!

*

Stradele, squariile și piețele Parisului se vor îmbogăți cu noui statui. Iată într'adevăr, lista acelor cari au fost propuse comisiunei municipale din Paris, statuia lui Sardou pe piața Madelenei; a lui Coppée pe bulevardul Invalizilor; a d-nei de Stael, boulevard Malesherbes; a lui Zola, place Dauphine; a lui Clovis Hugens la Buttes Chaumont.

*

Cea mai populară cîntăreață de operetă a Londrei în momentul de față este Miss Gertie Millar, o subretă de o rară frumusețe.

*

Acum 2 ani Sir Wiliam Ramsay a transmutat arama în litiu prin influența radiului și a confirmat astfel bănuiala că atomele elementelor de greutate specifică mare se pot transmuta în alte forme ale materiei.

Acest caz însă fiind examinat de doamna Curie n'a fost confirmat. Cu toate acestea Ramsay și-a menținut părerea zicînd că d na Curie a greșit în procedeul pe care l'a urmat spre a verifica descoperirea lui.

Incă înainte de a se decide litigiul acesta, Ramsay și colaboratorul său Usher au făcut numeroase încercări cu Siliciu, Titan, Zirconin și Toriu de a le transforma sub influența radiului în căr bune. Dacă verificarea va da aceleași rezultate, se va dovedi posibilitatea transmutațiunei.

*

STRUNA ZILEI

LASCIATE OGNI SPERANZA...

Nu voiu primi să *intru* în minister, chiar dacă aș fi silit să *ies* din politică.
C. Stere Interview

Nevrînd să între, par'că le zice
Tocmai ca Dante,—logicul Stere.
Lăsați la ușă ori-ce speranțe
Voi ce pătrundeți în... ministere.

Opereta vieneză la Iași

TEATRUL NAȚIONAL

14, 15, 16, 17, 18 Noembrie a. c.

FERA SCHUBERT

Prima cîntăreață la „Volksoper" din Viena.

le strănepoata marelui Schubert; cîntăreață cu o voce excepțională, care i-a valora mari succese la „Volksoper" din Viena. Obține mari succese și în turneul pe care l'a întreprins în Europa acest ansamblu de operetă din Viena, care la Iași își va începe reprezentațiile la 14 Noembrie a. c. la Teatrul Național.

Informații

❑ La scrisoarea d-lui Stere, publicată în *Viitorul,* confratele *Ordinea* răspunde următoarele:

D. Stere, într'o scrisoare adresată *Viitorului,* își arată supărarea sa pe *Ordinea,* care ar fi publicat un interview cu d-sa.

Probabil că d. Stere n'a citit *Ordinea* și numai i s'a raportat despre cele scrise în ziarul nostru.

N'am afirmat, nici un moment, că cele publicate ar fi un *interview,* pentru că, în acest caz, redactorul nostru n'ar fi lipsit de a se duce la d. Stere, pentru a revedea cele scrise.

Am raportat sentimentele și ideile d-lui Stere din momentul actual, așa cum reeșeau dintr'o convorbire cu un prieten al nostru, sentimente și idei pe cari, de alt-fel, d. Stere le-a exprimat în coloanele *Vieței Românești.*

Redacția a crezut că este de un interes general a se ști, în momentul de față, sentimentele unei personalități politice de valoarea d-lui Stere.

Ne pare reu că d-sa n'a crezut același lucru și s-a supărat pe noi.

❑ *In unele cercuri liberale se dă ca sigur că ministrul Haret, în urma ultimelor evenimente petrecute în Sinod, ar fi hotărît să se retragă din guvern.*

Un ziar guvernamental anunță, că ministrul instrucției va pleca în concediu, pe timp de treizeci zile, și că interimatul va fi ținut de d. V. G. Morțun.

Este semnificativă, în tot cazul, plecarea silită a ministrului, care n'a lipsit nici odată de la deschiderea corpurilor legiuitoare.

❑ *D. Lupu Dichter, redactor la* Cronica Israelită, *a fost însărcinat cu secretariatul de redacție al ziarelor* Viitorul *și* Voința Națională.

Colegialitatea ne obligă să recunoaștem, că d. Dichter este un excelent gazetar, dar și anumite moravuri sălbatece, pe cari ziarele liberale le cultivă alături de d. A. C. Cuza, ne obligă să arătăm, că ziarele liberale din București, au de secretar pe un evreu—ele, cari se prefac, că gustă cu nesaț anexele eterne pe cari d. Cuza le publică în revista d-lui Iorga.

Dacă d. Cuza este cinstit în mania sa cu jidanii în presă, liberalii și aci sunt farsori—ca să nu zicem alt-fel.

Vorba ceea: precum ca să se știe.

❑ *Ziarele străine sunt entuziaste asupra succeselor ce le repurtează actualminte, pe scenele teatrelor mari apusene, d-ra* **Madeleine Doley** *și excelentul ei ansamblu,*

Marea artistă va debuta la Iași, la 1 Decembrie, în **la Femme nue,** *la 2 Decembrie în* **les Dames de chez Maxime.**

❑ *S'a tipărit greșit în numărul de ieri că* Viitorul *confirmă convorbirea pe care* Ordinea *a avut-o cu d. Stere.*

Adevărul este, că ziarul liberal desminte —dar fără succes—acea convorbire.

❑ Se dă ca sigură știrea că d. Dobrovici, directorul general al închisorilor, va sosi peste cîte va zile în localitate, pentru a vedea și alege locul nimerit unde să se construiască noul local de penitenciar.

Autoritățile din Brăila au cerut poliției, urmărirea și prinderea individului Carol Popescu, care a dispărut din acel oraș, comițînd numeroase furturi și escrocherii.

❑ Serviciul sanitar al județului a înaintat institului de chimie mai multe probe de băuturi luate de la diferiți comercianți din județ.

❑ Epidemia de scarlatină care bîntuia printre copii din comuna Corneşti s'a stins cu dasăvîrșire.

❑ Păr. Ioan Bălănescu, din județul Putna, a fost numit, pe termen de 3 ani, membru în consistoriul spiritual al Eparhiei Romanului.

❑ Cu începere de sf. Dumitru, d. avocat Dim. M. Bottez, s'a mutat în strada de Sus No. 34.

❑ Consiliul de higienă al orașului se va întruni în ziua de 1 Noembrie a. c. în ședința ordinară.

❑ D. general Mineiu, inspectorul general al intendenței armatei, care a fost în inspecție în localitate, va pleca în astă-seară la Botoșani, iar de acolo se va duce la Fălticeni și Roman.

❑ De la 1 Noembrie a. c. se vor începe cursurile regulate la școalele pregătitoare de maiștri și maestre de gimnastică, de pe lîngă societatea de gimnastică, sport și muzică.

D. Bucovine va preda gimnastica suedeză.

❑ Camera de comerț a întocmit lista alegătorilor camerei, pentru anul 1909-1910.

❑ **De la societatea Arhiva.**—Aseară s'a ținut obișnuita ședință septămînală a societății Arhiva. S'a cetit un studiu de D. Balamacea asupra stărei culturale a Romînilor din Turcia, stărue asupra programului primului congres didactic armânesc și arată starea înfloritoarea a romînilor Farșoați.

Se cetesc apoi notițe filologice de Gh. Pascu.

❑ Sămbătă se va face înaugurarea spitalului „Precista Mare" din Roman —din nou restaurat.

Epitropii Spiridoniei vor lua parte la acea festivitate.

❑ D. prof. Paul Bujor, în chestia ultimelor evenimente, ne trimite, spre publicare, o scrisoare deschisă ce o adresează ziarului liberal local.

Ora tîrzie la care am primit manuscrisul, ne silește să i amînăm publicarea pe mîine.

❑ Memoriul societarilor teatrului din Iași, despre care am vorbit, a fost semnat eri de societari.

El va fi tipărit zilele acestea.

❑ D. locotenent Veseli, din regimentul Ștefan cel Mare No. 13, a fost mutat în regimentul Mircea 32.

❑ D-ra Antonovici o fost angajată gagistă a teatrului Național din Iași.

❑ Primăria comunei Roman a însărcinat pe d. inginer Tancred Constantinescu, să facă planul distribuției apei în oraș și al canalizărei, pentru care lucrare d. ingineri Tancred Constantinescu primește 15,000 lei.

Planurile au fost executate de d. inginer T. Constantinescu împreună cu d-nii inginer Nițescu, picher Constantin Popovici și Constanțius desenator.

Aceste planuri vor fi trimise consiliului technic superior spre aprobare

Lucrările împreună cu convenția ce o va încheea cu comuna Iași; vor costa pe comuna Roman, un milion jumătate lei.

❑ Un ziar de dimineață anunță, că, spre a ușura facerea remaniărei, toți miniștrii și-au depus demisiile în mîna primului ministru.

❑ Pentru examenul de docent la facultatea de științi a d-lui C. Popovici, care a fost numit suplinitor al catedrei de geometrie analitică a facultății din Iași, ministerul a delegat, în comisiune, pe d. David Emanuel, iar facultatea pe domnii profesori: I. Ralet, V. Costin, D. Pompei și A. Mănescu.

DIVERSE

— In ziua de 21 Octombrie s'a transcris la oficiul stărei civile, hotărîrea divorsului dintre d. maior M. Petraș, cu soția sa Ecaterina Petraș.

— Elevul Olănescu D-trie, din clasa VI-a a liceului Militar din Iași, a fost șters din controalele școalei, de oare-ce a fost retras de către familie.

— A mai fost recunoscut de cotor public autorizat, d. Ianovici din Iași.

Ultime informaţii

❑ *Dacă guvernul va reuşi să scape de d. Anton Carp, el va fi ales director al Băncei Naţionale, în locul d-lui Eug. Carada.*

Alegerea se va face de acţionari, pentru ca ast-fel mandatul de deputat al d-lui Carp să poată fi compatibil cu funcţia de la Bancă—şi spre a impedica o alegere parţială la Buzeu, care, ca toate celelalte, ar fi dezastroasă pentru guvern.

❑ *Avem informaţiuni precise privitoare la criza ministerială: remaniarea se făcuse, în adevăr, aşa cum a fost anunţată în ziare. Dar cum d. Anton Carp, pe care remaniarea îl sacrificase, nu fusese consultat, ministrul domeniilor a declarat că nu vrea să demisioneze. Adevărat este, iarăşi, că a demisionat şi d. Stelian, pentru motivul că se lucrase fără ştirea lui.*

Acum, spre a se obţinea cu forţa demisia d-lui Anton Carp, toţi miniştrii au demisionat şi ast-fel se repetă jocul, ce a fost întrebuinţat pentru izgonirea generalului Averescu.

❑ *Comitetul executiv al partidului nostru din Iaşi se întruneşte astăzi, Joi, ora cinci, sub preşedinţia d-lui A. A. Badareu,*

❑ *Cum operează d. Haret.*

Deună-zi anunţasem în ziar că ministrul şcoalelor a radiat din statele profesorilor liceului naţional, pe profesorul de desemn Al. Atanasiu.

Contra acelei nedreptăţi patente pe nimic legal bazată, a protestat profesorul prin o suplică ce-a adresat ministrului.

D. Haret, convins de ilegalitatea comisă, a revenit. Dar cum? A scris directorului liceului ca să dea d-lui Atanasiu, ca ore de predare a cursului său, zilele de Marţi şi Sîmbătă. de la orele 2—4 zile şi ore ce coincid perfect cu acele pe care d. Atanasiu le are la şcoala de Arte-Frumoase.

Veninosul lucrează cu... socoteală.

❑ *Comitetul executiv central al partidului conservator-democrat se va întruni mîine, spre a se ocupa de candidatura la alegerea colegiului II deputaţi de Ilfov.*

Credem a şti că prinţul D. P. Moruzzi, fost prefect al poliţiei Capitalei, va fi proclamat condidat.

❑ *Profesorii junimişti ai Universităţei din Bucureşti, în unire cu studenţii, pregătesc o mare manifestaţie de ostilitate d-lui Haret, pentru marea jignire pe care ministrul acesta a adus'o d lui Maiorescu.*

Congediul subit ce şi l'a luat d. Haret ar fi în legătură cu acea manifestaţie.

❑ *Pe lîngă comitetul executiv central al partidului nostru, s'a format un comitet general de diriguire.*

Din el fac parte: toţi foştii noştri prefecţi, primari, foştii şi actuali deputaţi şi senatori şi profesorii universităţei din Bucureşti, înscrişi în partidul conservator-democrat.

❑ *Partidul conservator-democrat va provoca o mare întrunire publică pentru ziua de 2 Noembrie, la Bucureşti, sala Dacia.*

❑ **Fondul Manu.**—Primim o scrisoare din partea d-lui epitrop C. B. Pennescu, relativă la fondul Manu.

D. Pennescu arată, că nu este adevărat, că Epitropia ar fi dat sbranca în acel fond şi, ca dovadă, invită redacţia să treacă pe la epitropie şi să cerceteze actele.

Dar noi n'am zis că s'a făcut sbranca. Am arătat, şi faptul nu-l desminte d. Pennescu, că s'a dat altă destinaţie fondului care, în loc să fie împărţit, ca de obicei, între săracii cei mulţi, cei *adevăraţi*, a fost prefăcut în rente viagere, pentru eterna plagă a văduvelor ruşinoase,

Dacă epitropia va desminţi faptul acesta vom rectifica.

❑ De către comandamentul corpului IV de armată s'a dat ordin peutru cercetarea mai multor fapte de oare care gravitate, atribuite administratorului cl. I Lateş, din garnizoana Roman, privitoare la nişte încasări de bani pentru muzica regimentului, şi nevarsate în casa regimentului, precum şi oare care nereguli petrecute cu ocazia furnizării lemnelor.

Instrucţia preliminară să urmează în secret, şi s'a ordonat o serioasă verficare de compturi, în urma cărora se va decide în consecinţă.

◔ Autorii furtului de la magasinul de fierărie al fraţilor Goldenberg, din str. de Sus,—după cum spunem în altă parte —n'au fost încă descoperiţi.

Poliţia bănueşte că unul din autori ar fi un vestit spărgător din Bucureşti, I. Schwartz, care de cît-va timp operează în localitate.

❑ D. doctor Cicerone Segîrceanu, din Caracal, câştigătorul imobilului din Iaşi al *Dimineţei*, a sosit azi în localitate.

❑ D. Maior Neculcea, ajutorul comandantului regimentului de escortă, a inspectat ieri şi azi escadronul de escortă din localitate.

❑ Consiliul general al judeţului se va întruni sub preşedinţia d-lui prfect Krupenski, Luni 2 Noembrie, orele 3 p. m. pentru a discuta chestiunile la ordinea zilei, precum şi acele ce se vor mai ivi în cursul şedinţei.

❑ D. Gh. Taşcă a fost numit docent la catedra de economie politică de la facultatea de drept din Bucureşti.

❑ Elevul Pavelescu N. Vasile, din clasa VII a a liceului militar din Iaşi, a fost numit bursier, pe ziua de 6 Octombrie, până la sfîrşitul anului şcolar 1909—1910.

❑ Postul al III lea de la şcoala din comuna Coarnele-Caprei, Fîntînele, din judeţul Iaşi a fost ridicat de la 65 lei la 90 lunar.

❑ **Militare.** — Mîine va fi trecut în concediu definitiv tot contingentul 1908 din Reg-tul Stefan cel mare No. 13. O parte din acest contingent a fost încorporat la 21 Aprilie,—aşa că nu au 2 ani complecţi conform art. 5 din legea pentru organizarea armatei.

— Eri a început examenul pentru obţinerea gradelor inferioare din reg tul 13 Infanterie în comisiunea de examinare sunt d nii maior Petala, căpitanii Ionescu şi Oprescu.

— Astă-zi d. colonel Cernătescu a inspectat reg tul 13, de sub comanda d-sale, în mod amănunţit.

— Anul acesta la corpurile cu serviciile pe 2 ani, nn s'au prezentat aşa mulţi voluntari de oare ce li se impune să facă 3 ani.

— In urma unui ordin al ministerului de resboi s'au dat ordine corpurilor de trupă, următoarele instrucţiuni cu privire la tinerii cu termen redus din clasa anului 1910.

Tinerii cu termen redus ai contingentului 1910 vor urma instrucţiunea de I iul şi al II-lea grad în companii, escadroane, şi baterii, astfel că înainte de 1 Martie 1910 să fi trecut examenul practic şi teoretic, prevăzut de legea pentru înaintarea în armată şi înaintaţi pe aceaşi zi la gradul de caporali.

Partea practică a instrucţiunii se va urma, pe cît trebue, împreună cu trupa cea teoretică în clasa elevilor, de caporali ai companiei, escadronului sau bateriei, nefiind permis a-i grupa în şcoale deosebite de batalion sau regiment. Pentru instrucţia de al III-lea grad elevi de sergenţi precum şi cea pentru ofiţeri de rezervă se va dispune mai tărziu.

In ceia ce priveşte serviciul, încazarmarea, concediile şi uniforma acestora, se va avea în vedere următoarele:

a) Serviciul va fi în condiţiuni indentice cu al trupei, afară de corvezi.

b) Ei vor fi încazarmaţi afară de cei cu instrucţiune; serviciul şi conduita exemplară care poate domni în familii urmînd strict rol serviciului.

c) Nu li se vor acorda permesii sau concedii decît în cazuri de forţă majoră şi timpul petrecut în acestea din timpul de serviciu.

d) Uniforma fie dată de corp fie confecţionată de ei însuşi va fi absolut regulamentară.

❑ **De la consiliul de războiu.**—Consiliul de rezboiu în şedinţa de azi, a judecat următoarle procese: soldatul Puiu Neculai, din regimentul 16 Suceava, pentru furt de obiecte şi bani de ai militarilor; consiliul l'a condemnat la 3 luni închisoare. Acuzatul a fost aparat de d. avocat Pogonat. Caporalul Vrabie Toader, din regimentul 12 Cantemir, pentru furt de obiecte ale statului. Acuzatul a fost aparat de d. avocat Vespasian Pella, care a solicitat consiliului să fie cît se poate de indulgent şi să acorde minimum pedepsei, întru cît inculpatul a sevîrşit în mod inconştient faptele ce i se impută. Consiliul acordînd circumstanţe atenuante, l'a condemnat numai la 4 luni închisoare. Soldatul Palamaru Petru, din regimentul Dragoş 29, pentru dezertare, la 6 luni închisoare; Nechifor Ioan, din regimentul Dragoş 29, pentru furt prin efracţie, la 6 luni închisoare; Papafiru Sandu, din regimentul 7 roşiori, pentru dezertare în străinătate şi risipire de efecte ale statului, la 1 an închisoare.

Mîine consiliul va ţinea ultima şedinţă.

❑ **Din Tg.-Frumos.**—Ajutorul de primar N. Guriţescu, tovarăşul faimosului primar Iamandi, a fost citat la cabinetul III de instrucţie, pentru ziua de 3 Noembrie, fiind acuzat că a comis un faliş, eliberînd un act pentru scutirea de armată a tînărului Boldescu.

— Noul prefect al judeţului a însărcinat pe administratorul plăşei d. Bottez, ca să ancheteze afacerea unor bilete de vite, ce au fost eliberate de primarul Iamandi, în scopuri oneroase.

Halal administraţie!

❑ S'a dat ordin ca pe ziua de 1 Noembrie să se treacă în concediu soldaţii din contigentul 1908, remînînd sub drapel numai acei ce au de executat o pedeapsă ce li s'a dat în cursul stagiului militar.

Tot pe acea zi vor fi trecuţi în concediu şi soldaţii cu termen redus din contigentul 1909.

❑ S'a comunicat prefecturei judeţului de către administratorii de plăşi că din următoarele Comuni lipsesc tineri înscrişi pe tabela de recrutare a anului 1910: Podul-Iloaia 30 tineri, Bivolari 40 tineri şi Tomeşti 20 tineri.

❑ Ministerul de interne comunică prefecturei judeţului că termenul pentru centralizarea operaţiunilor de recensemînt a tinerilor clasei 1911 s'a prelungit pînă la 5 Decembrie.

❑ Comisia de judecată a institutorilor şi învăţătorilor, a judecat ieri pe d. I. Popescu, fost revizor şcolar al jud. Dorohoi, inculpat că ar fi delapidat o sumă de trei mii lei.

Comisia l'a condemnat la perderea dreptutui de gradaţie pe timp de un an.

Tot ieri a fost judecat, în lipsă, de oarece a dispărut din ţară, învăţătorul Ionescu din comuna Detrişoaia (Fălciu), care a delapidat banii Băncei populare de acolo.

Ionescu a fost destituit din învăţămînt pentru totdeauna.

❑ **Şcolare.**—D-na Ana Scobai, institutoare la şcoala primară de fete No. 5, a cerut să i se acorde un concediu de două luni, pentru caz de boală, în care timp va fi suplinită de d-ra Maria Popescu, absolventă a facultăţii de litere.

— Invăţătorul N. Costăchescu, de la şcoala din Oneşti a obţinut un concediu de 15 zile.

— D-na Elisa Conta, institutoare la şcoala primară de fete „Elena Doamna" a cerut un concediu până la 1 April viitor.

— In cursul lunei Noembrie se va ţinea conferinţi culturale în următoarele comuni din judeţ: Dumineca întăia la şcoalele din Ţuţora, Poeni, Chişăreni, Birnova şi Dorobanţu. Dumineca doua la şcolile din Slobozia (Voineşti), Voroveşti, Cîrniceni, Epureni-Isvoare şi Chişcăreni. Dumineca treia la şcolile din Borşa, Bivolari, Cogeasca, Potîngeni şi Hărpăşeşti şi Dumineca patra la şcolile din Zmeu, Cucuteni (Băiceni), Brăeşti, Cepleniţa şi Belceşti.

— Ministerul instrucţiunei a trimes revizoratului şcolar, tabloul de chestiunile ce urmează a se trata în conferinţele cercurilor culturale din oraş.

❑ Un îndrăzneţ furt s'a comis astănoapte la fabrica Noak.

Din ocolul acelei fabrici s'au furat 10 rîmători, în valoare de peste 2500 lei.

❑ Ministerul de interne a aprobat modificarea regulamentului asupra măsurilor de higienă, privitoare la stabilimentele publice din Tg-Frumos, aşa cum a fost votat de consiliul comunal.

❑ In urma raportului I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei,—ministerul cultelor a aprobat ca M-rea Secu din judeţul Neamţ, să se despartă de M rea Neamţu spre a se administra singură şi a avea stareţul ei.

❑ Până în prezent nu s'a putut da de urma autorilor furtului de la fraţii Goldenberg.

Pare cu siguranţă că hoţii ar fi străini de Iaşi şi că venind cu două sau trei zile înainte de furt, s'au dus la magazia d-lui Goldenberg, unde prefăcîndu-se că voesc a cumpara ceva, au observat unde se afla casa cu bani, iar seara au operat şi a doua zi probabil au plecat din Iaşi cu primul tren.

❑ **Judiciare.**—Preutul Vasile Focşa, din Trg.-Neamţ, fusese ales prezident casier al unui comitet, ce se formase în 1893, pentru clădirea unei biserici în suburbia Humuleşti, jud. Neamţ. Sumele trebuitoare aveau să se colecteze prin subscripţii publice şi prin aruncările ce aveau să se facă într'o cutie special aşezată înaintea icoanei aşezate la bariera Neamţului.

Un denunţ făcut contra preutului Focşa îl invinuia că ar fi delapidat din sumele adunate şi că ar fi scos banii şi din cutia milelor, de şi cutia avea două deschizături, o chee fiind la preot, alta la un episcop.

Administratorul financiar al judeţului Neamţ, delegat să facă o anchetă, descoperi o lipsă de 5000 lei. O contra-anchetă, ordonată de tribunal, după cererea preutului, găsi gestiunea sa în bună regulă, fapt pentru care părintele fu achitat.

Cu apelul casei Bisericelor afacerea a venit la Iaşi, în apel. Afacerea n'a fost repartizată încă.

— Adolf Zissu a fost condemnat de tribunalul Tutova la 6 luni închisoare pentru faliment.

Curtea s. I, în audienţa de ieri, i-a redus pedeapsa la 2 luni.

— G. Lazarovici, arendaşul unei moşii a d-lui Cantacuzino-Paşcanu, neplătind căştiul, i-a fost sechestrat grîul, pe care el l'a sustras de sub sechestru. Curtea, s. I, în vedere că, între acestea, debitorul a achitat datoria, l'a achitat.

— Jandarmul rural Scarlat Voicu, dat judecăţei pentru arestare ilegală, a fost condemnat la trei zeci lei amendă.

— Ministerul finanţelor, spre a face linia ferată care să lege gara cu antrepozitele şi vama din Iaşi, are nevoie să facă mai multe expropieri în strada Zugravilor.

Proprietarii, nemulţumiţi cu despăgubirele ce li-au fost oferite, au făcut apel la tribunal, cerînd numire de arbitri.

— Curtea de casaţie, s III, a stabilit jurisprudenţa că hotelierii fiind comercianţi, sunt datori să ţină registrele cerute de legea comercială.

❑ „La Sinaia", este titlul unui interesant sujet din programul teatrului cinematografic din sala Sidoli, care se reprezintă astăzi Joui 29 Octombrie a. c. Cu ocazia vizitei Principelui moştenitor al Austro-Ungariei, trimisul special al casei Pathé Freres, a înregistrat serbările de la Sinaia, în onoarea ilustrului oaspe. Apar, minuţios după natură, Majestăţile Lor Regele şi Regina, Principii şi Principesele, imensa mulţime şi serbarea se închee cu o măreaţă horă.

Noul program septămînal, cuprinde apoi multe vederi după natură, precum Pirineii, grandiosul şir de munţi cu cele mai fermecătoare privelişti; scene din viaţa ţaranilor ruşi intitulate Uchar negustorul. Aceste scene sunt interpretate de somităţi teatrale ale imperiului vecin. O nuntă americană, moravuri şi obiceiuri din Statele Unite. Din dramele văzduhului: după catastrofa dirijabilului militar „La Republique". Cunoaştem sfîrşitul tragic al celor patru aeronauţi, care se aflau în balonul „La Republique"; cinematograful a înregistrat tristele scene, desfăşurate după catastrofă.

Noul program cuprinde cu prisosinţă scene comice, după natură, sportive şi educative şi este atît de interesant în tot cuprinsul lui, că merită toată atenţiunea spectatorilor şi nu putem de cît îndemna pe cetitorii noştri să asiste la ceste reprezentaţii.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 29 Octombrie

Criza guvernamentală

Bucureşti.—De şi se anunţase că remaniarea e un fapt îndeplinit, şi că primul ministru a plecat la Sinaia pentru a supune sămnăturei M. S. Regelui. decretele totuşi până astă-zi criza guvernamentală continuă.

Ziarul „Universul" spune că e autorizat să anunţe că nici o remaniare nu s'a făcut.

Un fruntaş liberal, din anturajul d-lui Brătianu, a declarat totuşi că Luni cel mult, remanierea se va face bine înţeles dacă nu se vor ivi noui nemulţumiri, în afară de cele existente deja.

Congresul funcţionarilor comerciali

Ploeşti.—D. dr. N Staniescu, care a prezidat congresul funcţionarilor comerciali, a primit o telegramă din partea M. S. Regelui, prin care mulţumeşte congresiştilor pentru urările ce l s'au adus; o altă telegramă din partea primului ministru şi alta din partea d-lui ministru Spiru Haret.

Asociaţii de spionaj

Paris.—Autoritătile au descoperit o vastă asociaţiune de spionaj, cu membri în diferite oraşe ale Franţei.

In special se făcea spionaj la ministerele de război şi de marină.

Un articol interesant

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul" va publica un interesant articol al d-lui Sebastian Moruzi, în chestia Rakowski.

In vederea întrunirei de la Ploeşti

Ploeşti.—In vederea marei întruniri a partidului conservator democrat, ce va avea loc, Duminică 1 Noembrie, d. Take Ionescu va sosi la orele 9 dimineaţă, în acea zi.

Se organizează o frumoasă primire şefului partidului şi fruntaşilor.

Intrunirea va avea loc la orele 4, iar seara la orele 8 va avea loc un mare banchet la Grand Hotel.

La întrunire vor lua cuvîntul şi d-nii: Al. Badareu, N. Fleva şi N. Xenopol.

In chestia Rakowski

Bucureşti.—D. Ionel Brătianu, prim-ministru, a convocat în astă-seară la ministerul de interne, pe membrii corpului diplomatic, pentru a le face comunicări din partea guvernului cu privire la afacerea Rakowski.

Campania electorală

Bucureşti. — Comitetul electoral al partidului conservator-democrat s'a întrunit aseară, discutînd asupra viitoarei campanii electorale.

Călătoria Archiducelui

Viena.—Arhiducele Francisc Ferdinand şi soţia sa, primind invitaţiunea împaratului Wilhelm, au plecat astă seară la Berlin.

LOTERIA

Bucureşti. —Astă-zi au cîştigat:

10,000 lei No. 790.

2,000 lei No. 2591, 39251, 14694, 27292, 2239.

1,000 lei No. 6561, 51523, 8132, 41750, 57591, 38327, 43025, 35571, 6258, 47095, 51133.

500 lei No. 20542, 22556, 52670, 14537, 22445, 43436, 21690, 26336, 23595, 21911, 6129, 39901, 34084, 5324, 22939, 52552, 53984, 47976, 49573, 57411 22568, 42222, 28406, 41579.

Cutremure de pămînt

Roma. — Observatoriile geodinamice din Florenţa şi Milano, au înregistrat azi dimineaţă la ora 7.30, un foarte puternic cutremur de pămînt de lungă durată la o mare distanţă evaluată de observatorul florentin la 9500 km.

Din Turcia

Constantinopol.—Circulă svonul că o schimbare de cabinet va avea loc în curînd. Să vorbeşte mai ales de eşirea din minister a tinerilor turci. Se afirmă că Poarta a ordonat întărirea fortului Prevessa, de oare ce Grecia a fortificat Arta şi Larissa.

Procesul d-nei Steinhel

Paris.—Se continuă cu ascultarea martorilor.

Aseară şi azi dimineaţă s'a continuat cu ascultarea Mariettei, servitoarea d-nei Steinheil, A. Wolf şi Borderey, care au făcut declaraţiuni senzaţionale, însă nu după cum se aştepta.

Duma

Petersburg.—Un număr de 35 deputaţi din Duma au supus o moţiune, pentru a se adresa o interpelare ministrului de finanţe, cu privire la cumpararea unei mari părţi din acţiunile de căi ferate din Wladi—Caucazy, aparţinînd Coroanei. Duma a trimes moţiunea comisiunei financiare.

*

Petersburg. — Duma imperiului a adoptat proectul de lege, admiţînd condamnarea condiţională chiar şi pentru crimele politice. Aceasta cu toată împotrivirea dreptei.

Condamnarea condiţională se va rosti de curtea cu juri.

Inştiinţare

D-na Emilia Petrinam este rugată a se presenta la Ad-ţia moşiei Dracsini-Vaslui, pentru a'şi rîdica lucrurile ce le are acolo, pînă în 10 zile, pentru a lasa libere odăile, — soţul d-sale, funcţionar la acea moşie, fiind dispărut. In caz contrar, nu va mai putea avea pretenţie la acele lucruri. D. P.

HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38.

CEL MAI MARE ASORTIMENT DE

MOBILE

DORMITOARE. SALOANE

SUFRAGERII şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de **bronze** groase în loc de **35 lei** numai **15 lei** fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou**, *frumos şi eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate

Nu este nevoe de a se comanda din Stri-a natate, toate noutăţile sunt expuse în Maăgzinul nostru.

FAINA LACTATA NESTLÉ

Nutriment complect pentru copii, bolnavi şi bătrâni.

Conţine cel mai bun LAPTE din ALPII.

Se vinde la toate drogheriile şi farmaciile din Ţara.

7 lei decalitru vin negru vechiu. Vînzarea începe de la 31 litruri minimum.

C. D. Buznea. Iaşi, str. Calaraşi 14.

Cărămizi de vînzare

Avînd mai multe sute de mii cărămizi fabricate în anul 1909, din prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa, se face cunoscut proprietarilor şi constructorilor de case, că se vinde cu preţ foarte moderat. A se adresa d-lui A. Teitler str. de Sus 147, Iaşi.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Iaşi.—Strada Română 22

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

Cele mai bune, încercate şi economice în consumaţia combustibilului pentru agricultură şi industrie!

MOTOARE SI LOCOMOBILE-PETROLIN

PRAF DE COCOS

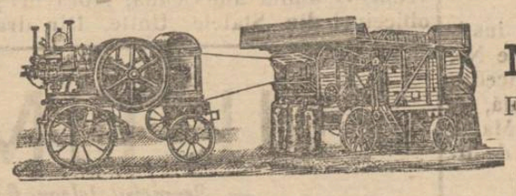

Instalatiuni de gaz sărac
de la 10—100 cai putere
Cheltueli de combustibil 0,8—2 Heller pro oră şi cal putere

Nu face fum,
Nu face funingine
Fără pericol de foc şi explozie
Nu necesitează mecanic

G. Bernhardt Söhne Wien XII | 2, Schönbrunnerstrasse 178 | P

REPREZENTANT
Isidore Margulies, Iaşi
Strada Ştefan cel Mare 27

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco de Catalogue

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

MARELE MAGAZIN
DE
Incălţăminte şi Galanterie
I. BEINER
IAŞI STR. STEFAN CEL MARE No. 2 BIS

Anunţă pe onorabila sa clientelă că a adus pentru sezonul de iarnă un foarte bogat şi frumos asortiment de diferite **INCALŢAMINTE,** pentru barbaţi, dame şi copii, din cele mai renumite fabrici. De asemeni atrage atenţiunea onor. ale clientele asupra marelui depozit de **galoşi** şi **galoşi-şoşoni,** adevăraţi ruseşti Petersburg triunghiu **roşiu** şi **Riga** veritabil. **Articole de voiaj.**

Preţurile mai ieftene ca ori unde.

Instrumente Muzicale
de toate felurile în mare asortiment
Jul. Heinr. Zimmermann
Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

SALOMON WACHTEL
Magasin de incredere — Str. de Sus
Fondată în 1852

Aduce la cunoştinţa intinsei sale clientele că s'a asortat cu
MARE DEPOSIT DE
Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă
100 vagoane depositate
Aprovizionat cu SOBE GODIN
Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne
Godin Rubeland şi Barbarossa
Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete
şi toate accesoriile pentru
Instalaţiuni de conducte de Apa
Tablă, Fier şi Otel divers
Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.
Curele de transmisiune
A sosit tabla din renumitele fabrici:
WOLF NETER & JACOBY, — BERLIN
ALBERT GASSMAN, — BRESLAU
şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**
Toate cu preţurile cele mai convenabile

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.
LA 9 ORE jum. seara
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères — Paris
Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** cu preţurile pe jumatate la toate locurile şi începutul la **3** ore p. m.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în *VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,300

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 43|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu sortire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu sortirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Birlei No. 19 —
Consult. 7— a. m. şi 4— p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IAŞI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi — Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa VI a Loteriei VI
s'au pus în vînzare
Tragerea de la
16 Oct. — 10 Noem. 1909
Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de
Lei 100,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua şi Principala Colectură Romînă
Th. P. Maximovici, — Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere
Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3. lei	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp. — Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 858 - Sîmbătă 31 Octombrie 1909

SAPTAMINA lui „NU“

Presa oficioasă a întrat în săptămîna negațiunilor. In greutatea cu care se face remaniarea; în piedicile ce se pun șefului guvernului și al partidului, pentru a îndeplini remaniarea; în starea de suflet din lăuntrul partidului, toată lumea e nerăbdătoare să vază impasul în care a întrat guvernul și cu el partidul liberal pentru guvernare.

Faptele ce s'au destins în cursul lunei lui Octombrie nu și-au pierdut vaza și importanță lor, cu toate că se pare că vremea ar arunca un văl asupră-le. Chestia sinodală a deschis o rană, care va coace în curînd și va sili pe d. Haret în special să se plece ori să plece. De o cam dată d-sa pleacă în concediu pentru limită de vrîstă, pardon de putere. D. Haret e la limita activității sale de ministru, a făcut tot ce i-a stat prin putință pentru a se compromite în ochii țării. D-sa a devenit omul dezicerilor. Cu d-sa a început seria tăgadelor și *nu* a curs unul după altul în presa oficioasă.

Nu, a zis ministrul de culte, cînd a văzut-că s'a închis Sinodul și tărișgrăpiș a închis incidentul cu Episcopul de Roman. Presa oficioasă a tăgăduit că ministrul Haret ar fi făgăduit în Sinod reforma legii sinodale, chiar în sesiunea aceasta.

Directorul Casei bisericei, îmbuibatul P. Gărboviceanu a întrat în conflict cu Arhiereul Calistrat Bărlădeanul. Jalba a dat-o în scris ministrului, iar d. Haret a dispus ca directorul Casei bisericei să n'aibă a face cu Vlădicii, pentru că nu-i cuviincios.

Nu, a zis presa oficioasă, d. Gărboviceanu n'a insultat pe nimeni și mai puțin pe binefăcătorul seu arhiereul Calistrat.

D. C. Stere, deputatul de Iași, mergînd în tren a fost tîrît într'o discuție politică asupra remanierei; d-sa și-a spus gîndul, că dînsul ca om nou, trebue să între într'un guvern nou, și că e așa de puțin practic în viața de politician militant, că n'ar face bună impresie în sinul partidului. Schimbul de vederi a fost asociat cu alte idei de ale sale din revista de la Iași „Viața romînească“ și presa de opoziție a înregistrat ca interview acest schimb de vederi.

Nu, a zis d. Stere, n'am dat interview nimărui, de și am stat de vorbă cu un prieten, care a publicat neautorizat.

Guvernul se remaniază, hotărît se remaniază. Cînd cetitorul va ceti aceste rînduri miniștrii cei noi vor fi jurat deja la Sinaia. Grăbitul corespondent al ziarului liberal de la Iași a comunicat faptul, care se colporta în Capitală, și în graba de a servi știri noui le-a înregistrat.

Nu, a poruncit guvernul să nu se mai pue știrea, pînă ce nu va fi fapt împlinit.

In fața acestui iritant *nu*, țara vede cu desgust cum un guvern se zbate la putere, cum puterea e pentru el o belea, și cum partidul se risipește în fața incoherenței din guvern și din sinul său.

Mai sunt 15 zile pînă la deschiderea parlamentului în a 3-a a lui sesiune legislativă. Guvernul nu e nici cîrpit, nici întregit. Ministeriabilii pe un cap zic *nu*.

Nu vreau să întru în minister, a zis d. Stere.

Nu vreu să întru în minister, a zis d. V. Missir.

Nu trec la interne, a zis d. Costinescu.

Și așa din *nu* în *nu* ne trezim în fața unui guvern sleit de idei, sleit de putere.

Care-i mai este atunci rațiunea lui de a guverna? Opera legislativă și-a încheiat-o, iar în țară a stîrnit acea vîlvă contra lui, semn vădit că fiul calcă pe urmele tatălui său. Capitala și-a retras creditul ei acestui regim, iar țara așteaptă că la cea dintîiu ocazie să dea blende, căci cu niște oameni cari merg din tăgadă în tăgadă, din *nu* în *nu*, trebue să le zici că *nu* mai au rațiunea de a guverna.

Guvern negativ, sesiune negativă, putere negativă. Nici nu se putea ca guvernul *treimei* să nu fie negațiunea țării.

Iar răstimpul ce-l mai avem de azi pînă la 15 Noembrie, va spori cu mult aceastâ negațiune a puterii pentru partidul și guvernul, el fiind expresia ori-cărei negațiuni.

Gh. Ghibănescu

Remaniarea remanierei

Sunt două la număr misterele, cari, cu cât cați să le descurci mai mult, cu atîta se încurcă mai rău: misterul Steinheil, la Paris, misterul guvernului, la București.

Complectarea guvernului a trecut și trece prin cele mai grele și ridicole, totodată, sbuciumări. Intr'una din zilele din urmă, de bine de rău—de sigur de rău—complectarea se făcuse. Se făcuse de nevoe mare. Doi iluștri bărbați de stat, un svăpăiat și un misit al Creditului rural, aveau să intre în minister, ca să-l întărească și să-i complecteze autoritatea morală. Și avea nevoe de autoritate morală guvernul acesta, care are în el pe vichilul plătit de Fischer.

Dar complectarea făcută—nu s'a făcut. S'a aminat pe luni. Poate fiindcă d. Al. Constantinescu n'are frac, sau fiindcă d. Al. Constantinescu nu se lasă expulzat.

Intrebarea este: acest guvern, urît de țară, urît de partidul seu propriu; acest guvern care dă să se primnească cu un misit de la Bacău și cu un om de mîna a treia dela Galați—acest guvern n'a înțeles încă, că misiunea sa este isprăvită?

Un guvern, care, spre a se complecta, recurge la elemente ridicole, cînd dispune de rezervá cu chemare—nu poate fi guvern sănătos. Și cînd, în sfîrșit, se complectează cum poate și iar se descomplectează ajungînd lá mistere, la colportări mincinoase—asemenea guvern este o rușine și pentru țară, și pentru partid și pentru el însuși.

Acum a rămas să se primnească în zi de luni. Remaniare făcută, desfăcută și amînată cu dată certă.

E un ridicol, care, mai la urmă, devine prea grotesc—dar corespunde perfect situației: cînd un Ionel Brătianu devine mai mare peste țară și peste partid—le foarte natural să se petreacă cele ce vedem.

Cu nume și cu calitatea de „cel mai tînăr șef de partid“—poți fi mai mare peste V. G. Morțun.

Dar cînd, cu asemenea calități, te cobori și în piață, pățești ceea ce a pățit „cel mai tînăr“: te rîd și copiii.

Povestea vulpei...

Pentru junimiști, trecerea dezidenței liberale din Prahova, la partidul nostru, n'are nici o însemnatate politică. Toate achiziițiunile pe cari le facem oproape zilnic și cari măresc considerabil forțele partidului nostru, ziarele junimiste le califică de mofturi. Așa a fost cu fuziunea tinerilor elemente conservatoare din Brăila, cînd în cap cu d-rul Demetrescu au aderat la politica noastră; așa a fost cu aderarea bătrînilor liberali din Iași, cînd s'au inscris în clubul nostru; așa este acum cu organizația liberală democrată din Ploești, cînd în frunte cu energicul și valorosul deputat liberal, Gogu Negulescu, se contopește cu a noastră organizație politică din acel oraș.

Dacă d. Gogu Negulescu, și numeroșii sei amici ar fi aderat la politica junimistă și ar fi mărit cadrele atît de răzlețite și stinghere ale partidului d-lui Gh. Cantacuzino din Prahova, ce extraordinară importanță, ce „eveniment fenomen“—cu adevărat fenomen—ar fi însemnat faptul acesta. Adeziunea prețiosului amic al defunctului Vasile Lascar, la politica Nababului, ar fi fost considerată pe lîngă imensul cîștig adus partidului junimist, și ca o lovitură dată „takismului“ de care toți „oamenii onești și de valoare“ fug ca de „ciumă“. Acum însă, cînd lucrurile s'au petrecut tocmai din contra, junimiștii pentru a și îndeplini ca în totdeauna datoria, se consolează și pe ei și pe liberali: pe ei—declarînd că d. Gogu Negulescu și cei doi-trei amici (120, să avem ertare) s'au manifestat ca takiști mai dinainte și că deci adeziunea lor n'a produs nici o impresie în public; iar pe liberali, declarînd că n'au perdut mare lucru, scăpînd de elemente prea pretențioase și veșnic nemulțumite, cari le stînjeneau mersul regulat al partidului.

Dar dintre toate ziarele carpiste, „Epoca“ este cea mai limbută, cînd vorbește de achizițiunile noastre. Lucrul se explică, căci toate aceste achiziațiuni invederează ce mare profet a fost d. Carp, cînd a spus că după trei luni de la constituirea partidului nostru, nu se va mai vorbi de noi—și cît de mult a triumfat d. Nicu Filipescu, în politica sa, de pe urma „aventurei takiste“.

Și fiind-că „Epoca“, reduce la un simplu moft toate adesiunile prețioase ce le căpătăm zilnic prin înscrierea de noi membri în organizațiile noastre din județe și se servă de anecdote deplasate, pentru a micșura efectul strălucit care-l produc în țară, vom termina și noi rîndurile acestea, amintind „Epocei“ anecdota vulpei cu strugurii, cari văzînd că nu se poate urca să-i mănînce, a plecat, spunînd că sunt acri.

Așa și junimiștii, umblă toată ziua după partizani, oftează zilnic după ei—și cînd văd că nu e nici un chip să-i atragă în organizația lor, căci cum s'ar incumeta să între cineva într'un partid menit să dispară în curînd—atunci strigă cît îi țin gura, că toți acești partizani noi n'au nici o valoare, sunt „acri“ ca strugurii vulpei.

Vip.

CATE VA NOTE

Domnului Ionel Brătianu i plac expulzările. Chestie de tară: legea expulzărilor, în Romînia, a fost o creație a lui Ion Brătianu.

Fiul aplică cu patimă legea tatălui seu. Expulsează cît poate și pe cine poate. Expulsează romînii din țara lor, expulsează miniștri din minister.

Generalul Averescu a fost urmașul lui Rakowski; ministrul Anton Carp este desemnat să urmeze în exil pe doctorul Rakowski.

De altmintreli, guvernul actual, care, de doi ani de zile, joacă rolul mortului din trăsură, acest guvern nu va fi resturnat nici de opoziție, nici de Parlament, nici de nemulțumirile din partid—ci se va stînge, încet încet, prin expulzările tuturor miniștrilor.

Dacă d. Brătianu va încerca operația asupra propriei sale persoane, sau dacă alții îl vor pedepsi pe unde a păcătuit, asta e o chestie ce aparține viitorului.

*

Remaniarea nu s'a putut face fiindcă d. Al. Constantinescu nu încăpea în guvern.

Delicatul de la Bacău cere acum două ministere.

*

D. Stere este citat martor într'un proces.

— Vă numiți?—îl întreabă judecătorul.

— Eu n'acord interviewuri, respunse discretul de la Iași.

I. P. S. S. Mitropolitul Primat
în contradicție
cu sine însuși

„Să faci ce zice Popa, dar să nu faci ce face el“.

Nici odată această zicătoare populară nu s'a putut aplica mai bine unor fațarnice fețe bisericești, de cît cu ocazia crizei religioase, în care ne aflăm.

Să începem cu cea mai înaltă față bisericească din față, care a calcat constituția bisericei pentru un blid de linte.

Știm cu toții care a fost purtarea sa în Sinod, ca Președinte. Nu era ședință, în care să nu fi blamat cu severitate atitudinea Episcopului de Roman, că nu se cădea să facă ce a făcut, că s'a opus unei legi votate și promulgate.

Dar iată ce zice tot I. P. S. Sa Mitropolitul Președinte, în o carte a sa: *„Manual de Teologie morală“*, de pe cînd era profesor la Facultatea teologică din București, la paragraful relativ la *„Legile omenești“*, vorbe ce stau în vădită contrazicere cu actualele sale fapte.

La pagina 83 din citatul manual zice; *„Legile bisericești provin de la o putere, ce este așezată de Dumnezeu* **direct** *și lucrează din mandatul său expres .., deci... sunt investite cu autoritate Dumnezeiască“.* La pag. 86. *„..Constituția bisericească este în esență mai presus de orice schimbare, prin urmare și afară de orice îndoială. Nu este tot așa și cu Constituția politică. Aceasta poate fi de mai multe feluri și este supusă schimbărei“.* La pag. 89: *„Legi fără îndoeală nedrepte nu pot avea în sine temeiu de a obliga moral“*; și mai ales la pag. 90; *„Dacă nu este cu putință a renunța la un drept.... de ex. cînd e vorba de afaceri religioase și morale, atunci legea nedreaptă nu trebue a fi observată. La așa cazuri, dacă alte mijloace legitime, ca presa, dreptul de întrunire, protestarea și alte rămîn fără rezultat, supuși au dreptul natural și datoria absolută a rezistenței pasive. Aceasta va se zică a protesta cu insistență contra legei nedrepte și a-i refuza supunerea. Prin ascultarea de o lege nedreaptă legiuitorului, și ar veni în contrazicere cu ordinea Dumnezeiască“.*

Din aceste citate se vede ce *a zis* și ce a *scris* odinioară I. P. S. Prețedinte al Sinodului și ce a *făcut* acum, dimpreună cu colegul seu de la Iași și cu alți cîțiva fațarnici frați, prieteni și apostoli, dar mai mult ucenici ai reclamei. Au blamat energic purtarea Episcopului de Roman, care în totul a urmat celor scrise mai sus, a arătat și dovedit puternic, că Constituția biserisească nu se poate schimba.

Și cînd oamenii fac legi nedrepte, contrare ei, ele nu trebuesc observate și dacă cetățeanul, creștinul a epuizat toate mijloacele de combatere și de opunere, atunci 'i rămîne rezistența pasivă, asemene cu a martirilor creștini, cari au suferit fel de fel de torturi și moarte pentru învățătura creștină.

Deci din criza actuală religioasă, la cine se vede aureola adevăratului creștin, la Episcopul de Roman, ori la cei ce s'au făcut complici la nedreptatea legiuitorului, contrazicînd ordinea dumnezeiască? Și pentru ce? Pentru un blid de linte. Una zic și alta fac. Cu dreptul li se poate aplica mustrarea Mîntuitorului adresată fațarnicilor: *„Vai vouă cărturari și farisei fațarnici“.*

Erzechil

OAMENI ȘI LUCRURI

VENUS VICTRIX

Invingătoare a fost totdeauna Venerea, simbolul iubirii și al frumuseței în ace lași timp, ne spun legendele născocite de imaginațiile poeților.

E tot astfeliu în realitate? S'ar părea că da.

Ceea ce se întîmplă în senzaționalul proces al d-nei Steinheil, la Paris, oare nu este o nouă dovadă a acestui străvechiu adevăr?

Cu cît urmărim mai în amănunțime dezbaterile nesfîrșite ale procesului, cu atît înțelegem mai puțin din realitatea lucrurilor, sau cu atît înțelegem mai mult acest singur lucru: că suntem în toiul unei lupte ce s'a desfășurat și se desfășoară încă în jurul unei mari și amețitoare frumuseți femeești. In preajma ei domnește zăpăceala cea mai deplină, pînă și în pretoriul justiției însăși. Căci în zădar se străduește acum judecata să afle adevărul; în zadar așteptăm să se descopere misterul, în zădar. Asistăm la un amestec al limbilor și al gîndurilor din mijlocul căruia nu poate răsări lumina, simplă, clară, convingătoare, mai presus de patemi. Dintre acei chiar, cari apar să învinovățească pe eroina procesului de teribila crimă, vedem ridicîndu-se mai mult curtezani decît martori temeinici. Căci toată lumea bărbătească ce roiește în această uriașă și complexă afacere este mai mult ori mai puțin, mai curînd ori mai tărziu—înamorată de frumoasa doamnă Steinheil, asupra căreia nici anii, nici suferințile, nici închisoarea n'au reușit să arunce umbra vestejirii, iar înaintea ei vedem perindîndu-se eroi ai unui roman melodramatic. Magistrați înalți, agenți de poliție, ziariști, medici, servitori de casă, — toți au fost rînd pe rînd fermecați de dînsa și nu din graiul lor plin de contraziceri și divagațiuni se va putea scoate adevărul. In glasul fiecăruia—chiar dacă vorbește cu ură de dînsa, ori vrea să-și răzbune vre o veche umilință, tremură emoțiunea și se trădează șovăiala; toți vibrează de admirațiune și sentimentalizm și, auzindu-i, te întrebi cum oare ar fi putut atîta frumusețe să facă atîta rău și cum se poate împaca ideia desăvîrșirii fizice cu neînchipuita bestialitate ce ar trebui să înarmeze mîna ucigașă, — ucigașă a soțului și a mamei! Tabloul e grozav: o femee — cea mai iubită și răsfățată — omorînd în mijlocul nopții ființele de care e mai strîns legată, gîtuind, înăbușind, nimicind... Un om cu imaginația normală nici n'ar putea concepe asemenea cruzime și ea să se fi întîmplat aeve?

Procesul nu va duce la nimic, fără îndoială. Dar el va constitui un roman trăit, real, o epopee a multor altor crime—în afară de proces—ce se înnoadă în jurul unei singure eroine frumoase, pururea biruitoare în lume:

La femme aux faibles mains dompte le coeur des hommes;
Elle courbe à ses pieds les plus fiers d'entre nous,
Et son dédain sourit à ce peu que nous sommes
Et nous voyant ainsi, ramper à ses genoux.

Povestea lui Hercule îngenunchiat în fața Omfalei, povestea lui Samson biruit de farmecele Dalilei, sunt simboluri veșnic adevarate și care se reînoesc mereu.

Rodion

SCRISOARE DESCHISĂ

D-lui Director al ziarului „Mișcarea“

Stimate d-le Director,

Neștiind bine cine e autorul articolelor scrise în ultimele zile, în ziarul dv. și referitoare la mine, am crezut de cuviință să mă adresez direct d-voastră pentru că mie totdeauna mi-a plăcut să știu bine cu cine stau la vorbă.

Fiind sigur că veți lua răspunderea acelor articole, mă grăbesc și eu să răspund cîte-va cuvinte asupra aprecierilor pe care le faceți în ziarul Mișcarea de la 28 Octombrie, aprecieri referitoare la scrisoarea mea publicată în ziarul „Opinia“ de la 25 Octombrie.

Mai înainte de toate însă, vă rog să nu-mi luați în nume de rău, dacă grație dispoziției plăcute de spirit în care m'a pus citirea aprecierilor dv. voi fi cam glumeț.

Vă înșelați dacă credeți că eu aș fi cea mai interesantă victimă a manifestărilor rău voitoare de la întrunirea din sala Pastia.

Sunt sigur, și cu mine sînt siguri și toți acei cari mi au vorbit despre efectul acelor manifestări, că victimele interesante sînt tocmai ziarele *Mișcarea* și *Evenimentul* cari, cu această ocazie, au căpătat dezaprobarea tuturor oamenilor drepți și cuminți.

Sfidarea ce-mi aruncați că *„eu n'aș putea dovedi că s'a scris în „Mișcarea“ vre-un rînd provocător la adresa mea“* e mai mult copilărească de cît diplomatică.

Dovezile le dați chiar dv. și chiar în ultimele aprecieri de care mă voi ocupa acum.

Iată-le:

1) Insinuarea că eu aș fi patronat întrunirea din sala Pastia, nefiind adevărată, *constitue primul rînd provocător la adresa mea.*

2) D voastră singur mărturisiți că studentul—agent al d-lui Cuza, *care este un membru al redacției Mișcarea* a luat o parte activă la acea manifestare.

Ei bine, faptul acesta *constitue al doilea rînd provocător la adresa mea.*

Dv., ziceți c'ați mustrat pe acel student. Bine. Vă rog însă să nu i faceți alt rău mai mare.

Greșelile de tinerețe trebue să se ierte cîte-odată. Ș'apoi ori ce om are nevoe de o bucățică de pîne.

3) Faptul că ziarul *Mișcarea* a publicat acel memoriu al studenților, ofensător la adresa mea, *fără ca direcția acelui ziar să-l dezaprobe, în mod categoric*, după cum a făcut ziarul oficial *Viitorul*, *constitue al treilea rînd provocător la adresa mea.*

Deplîngerea acelor incidente făcută de poetul Codreanu în *Mișcarea* a fost făcută numai în numele său personal, după cum singur poetul mărturisește. Ziarul *Mișcarea* nu-și poate dar revendica atitudinea demnă și înălțătoare a poetului Codreanu.

Vedeți dar, stimate d le Director, că am putut dovedi trei rînduri provocătoare la adresa mea.

Sfidarea dv., cade dar. Și de aceia vă zicem că această sfidare e mai mult copilărească de cît diplomatică.

Am făcut mult haz și de articolul publicat tot în *„Mișcarea“*, în numărul următor aceluia care conținea memoriul studenților. Acolo, ziarul *„Mișcarea“*, văzînd gafa făcută cu publicarea memoriului, caută să mă îmbuneze, administrîndu-mi aci laude până în cer aci intenții condamnabile până'n iad. Cu alte cuvinte îmi aplica sistemul diplomației cusută cu ață albă; adică: una caldă, una rece, una caldă, una rece....

Zău, mai bine ar fi dacă ziarul *„Miș-*

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 6 a Regatului Romîn

Cu tragerea de la 16 Octombrie—10 Noembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 160,- jumatate Lei 80- Un sfert de loz Lei 40. Una optime loz lei 20

carea" ar lasa baltă toată discuția aceasta. Nu de alta, dar prevăd că, întinzînd-o mai mult, o să se încurce tot mai rău în explicații și aprecieri.

Ziarul „*Mișcarea*" se înșeală dacă crede că eu aș fi surexcitat (vedeți, tot șicană provocătoare) din cauza incidentelor petrecute.

Eu mi-am conservat totdeauna calmul și sănătatea omului convins de dreptatea cauzei lui.

Ziarul „*Mișcarea*", ca și toate ziarele politicianilor înmănușați, îmi reproșează că, ducîndu-mă la acea întrunire, m'am *coborît* în mijlocul băeților de prăvălie, *parmi les calicots*, cum ziceți.

Așa e, noi ăștia intelectuali sîntem pînză fină, pînză de Olandă, pe cînd bieții băeți de prăvălie—*les calicots*,—sînt pînză de bumbac.

Numai, vedeți, că și *les calicots* pot însemna ceva în viață. Calamburul francez—*qund les calicots avancent la toile baisse*—are și o parte de adevăr.

Dar, pentru a isprăvi, să lăsăm gluma la o parte și să vorbim ceva mai serios.

Dacă d-v voiți în adevăr, să mă îmbunați, eu v'aș face o propunere la care desigur, nu vă așteptați:

Să-mi faceți plăcerea de a publica, în unul din numerile viitoare ale ziarului d-v, o scrisoare deschisă, sau mai bine zis o spovedanie pe care doresc mult, foarte mult, să o fac I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei și Sucevei ca răspuns la cuvîntarea Sa ținută în Ședința de Vineri a Sinodului, în chestia sfințirei apei la Universitate.

Vă fac această propunere fiind că doresc ca această spovedanie să apară tot în ziarul d v și tot la rubrica unde a apărut cuvîntarea Inalt P. S. S. Mitropolit.

Desigur că spovedania mea va fi făcută cu toată smerenia și cu toată buna cuviință a omului care se cunoaște pe sine și care știe cui se adresează.

In așteptarea răspunsului d-v, vă rog să primiți etc.

Paul Bujor.

Opereta vienză

La 14, 15, 16, 17 și 18 Noembrie a. c. au loc la Teatrul Național din Iași, mult așteptatele reprezentațiuni ale excelentei trupe de operete din Viena care acum se află într'un turneu triumfal prin marele orașe din Europa. Turneul, acestei minunate trupe de operete din Viena, condus de excelentul prim comic de la Kærltheater P. Gutmann, a început prin *Triest* unde s'a dat pînă acum cu strălucit succes *Die Foerster-Christl, Blitzmaedl, Waltzertraum, Opernball, Herbstmanoever. Toate ziarele locale aduc mari elogii ansamblului perfect al trupei, corului numeros și frumos costumat și misei—în—scenă îngrijită. Se fac în fie-care seară ovațiuni entuziaste primelor cîntărețe*, Mila Theren, Fera Schubert, E. Bijacco, Olga Windhoop și Mizzi Friese.

La București debutul trupei va fi la 31 Octombrie la Teatrul Liric unde va da 12 reprezentațiuni. La Iași va da 5 reprezentațiuni cu începere de la 14 Noembrie.

Bilete de intrare depuse la agenția tetrală „*Thalia*" (*Maximovici*) sunt foarte căutate *toată elita ieșană dîndu și întîlnire la reprezentațiile excelentei trupe de operete din Viena.*

Litere-Științe-Arte

Memoriul.—In orașul nostru memoriile sunt la ordinea zilei. La universitate memoriile plouă; acum se anunță un memoriu al artiștilor dramatici ai Iașului, memoriu destinat reprezentanților noștri în Parlament, cărora li se va face cunoscut situația extrem de precară a teatrului iașan.

Departe de noi ideea de a nu acorda toată seriozitatea cuvenită acestei documentate plîngeri a actorilor iașani. Nu știm însă întru cît reprezentanții Iașului, sau cei mai mulți dintre ei, vor fi cei indicați a îndrepta starea de lucruri și întru cît vor manifesta vr'o bună voință—ori pricepere—în această materie.

Ori-cum, înțelegem doleanțele artiștilor, chiar dacă pentru moment și din diferite motive, ne abținem a mai discuta cauzele cari au adus—și care vor menținea, credem—actuala stare de lucruri. Vom privi cu mulțumire pe reprezentanții Iașului dînd o mînă de ajutor întru rezolvirea grelei probleme artistice iașane.

Ne promitem însă prea puțin din această parte, extrem de puțin...

*

Zilele aceste se va inaugura un monument pe mormîntul poetului Oscar Wilde, în cimitirul Père Lachaise din Paris.

Nu un monument public, ci rîdicat din contribuțiunea unui donator anonim și lucrat de sculptorul rus Iacob Epstein.

Cu această ocaziune revista „Nord și Sud" din Berlin, publică amănunte foarte interesante asupra înmormîntării lui Wilde, amănunte date de Robert Ross, fost amic intim al poetului și care fusese chemat în ultimele zile la patul lui. Detaliile aceste diferă mult de singurele descrieri ce se dăduse până acum asupra tristei înmormîntări, de către doi publicești francezi, André Gide și Ernèst La Jeunesse.

Se știe că Oscar Wilde a murit în exil, la Paris, la 30 Noembrie 1900.

*

Academia de științe din Paris a acordat medalii de aur unui număr de aeronauți și aviatori străini, între care și contelui Zeppelin.

*

La Berlin s'a reprezentat cu mare succes o nouă piesă de Gustav Kadelburg și Rudolf Presber: „Punctul negru".

*

Din cercul amicilor exploratorului Peary se anunță că acesta va întreprinde o expediție la polul sud și anume încă înainte de anul 1914.

Expediția va fi patronată de „Peary Archic club" din Washington.

*

La Berlin se așteaptă prima reprezentație a piesei lui Maeterlink „Maria Magdalena".

*

Cenzura în Japonia continuă a fi foarte severă și cam excentrică.

Un scriitor japonez, Ikuta Cigoro, autorul unui roman „Orașul cel mare" a fost dat în judecată pentru că a publicat lucrarea fără a lua avizul cenzorului. Procesul a făcut în japonia o senzație analoagă cu acea de altă dată în jurul „d-nei Bovary" în Franța.

Romancierul fu condemnat și romanul... nimicit.

Cenzura japoneză interzice „Paris" alui Zola. De curînd un litograf japonez Wakazugi Saboro a vrut să editeze opera complectă a lui Molière. Dar primele două volume fură interzise și întreprinderea n'a mai continuat.

*

Au apărut „*Arhiva*" No. 9 cu următorul sumar:

M. Strajan. Cum trebue înțeles pesimismul lui Schopenhauer.—Dr. Leon C. Cosmovici. Din cunoștințele înalte științifice ale d lui I. Athanasiu—Gordon. Sonet (poezie).—Vl. Mironescu. Note de călătorii făcute prin Bucovina, (Rahosna—Vama).—T. T. Burada. Teatrul în Moldova, stagiunea 1852—1853.—Arhier. Narcis Crețulescu. Din inscripțiile M rei Neamțu. Note prescurtate despre Bogoslovul de la Mănăstitea Neamțu.

STRUNA ZILEI

CU DOUĂ TĂIUȘURI...

...S'a propus și admis ca în viitor la concursurile de chirurgie să nu se mai opereze asupra cadavrelor ci asupra bolnavilor.

«Opinia»—Un medic.

Nu zic ba: sistemul ăsta
O fi logic, cum pretinzi
Și folositor științei...
Insă, vai de suferinzi!...

Informații

❑ **Statua lui Cuza-Vodă.**—*In ședința de aseară, consiliul comunal, presidat de d. N. Gane, primarul orașului, s'a ocupat de chestia expropierei caselor d-lui Rosetti-Solescu, situate în strada Golia, colț cu strada Ștefan cel Mare, în fața ad-ției financiare, case care urmează a fi dărămate, iar pe acel loc să se facă o piață, unde să fie așezată statua marelui domnitor Alexandru Ioan Cuza.*

Consiliul a admis ca să se facă expropierea și a se plăti d-lui Rosetti-Solescu suma de 102,000 lei, așa cum a cerut acesta: o rată la 23 Aprilie 1910 și altă rată la 23 Aprilie 1911, plus procentul de 5 la sută. Primăria va avea dreptul să întîrzie rata numai 6 luni, pentru care timp va plăti procent.

*

Dărîmarea caselor se va începe chiar la sfîrșitul lunei Aprilie viitor, așa că până în vara viitoare, să se facă amenajarea locului, spre a se așeza statua, a căreia desvăluire se va face atunci.

❑ Un ziar își permite să insinueze, că d. profesor Juvara, excelentul chirurg, și-ar face reclamă în ziarul nostru.

Insinuarea nu este perfidă numai din punctul de vedere, că excelentul chirurg n'are nevoe de nici un fel de reclamă dar și din punctul de vedere, că, relativ la intervenția chirurgicală făcută, în urmă, de d. Juvara, despre care s'a vorbit în ziar, a fost vorba despre un sistem al profesorului Severeanu—nu despre doctorul Juvara.

Sunt fără de număr operațiunile pe care d. Juvara le face, fie în spitale, fie în sanatoriul Șeptelici, fie în provincie.

Nici o dată despre nici una din ele n'a fost vorba în ziar.

Insinuarea ziarului liberal este o simplă perfidie și ea nu poate atinge pe savantul, cu care lașul se mîndrește.

❑ Profesorii de religie de la cursul secundar au înaintat un memoriu Sf. Sinod și d-lui Ministru al Instrucțiunii prin care arată nedreptatea, ce li se face în privința remunerației și puțina importanță ce se dă studiului religiunii.

Pe cînd toți ceilalți profesori de la învățămîntul secundar sunt egalați în privința lefurilor, numai profesorii de religie au rămas împărțiți în patru categorii. Așa unii primesc 360 lei lunar, alții 280 alții 250 și alții 200, de și la toți să cer aceleași condițiuni de numire și aceleași datorii de îndeplinit.

Intre profesorii de religie să agită ideea de a se forma o delegațiune dintre ei spre a se prezenta M. S. Regelui, aducîndu-i la cunoștință nedreptatea ce li se face.

❑ Guvernul, după ce a reușit să treacă hopul și să se remanieze delicios cu cei doi celebri bărbați de stat, a prins curaj și publică următoarea notă:

„Se zice de opoziție, că d. Brătianu ar fi *întîmpinat dificultăți* cu remaniarea ministerului.

„Suntem în măsură" să desmințim *aceste svonuri tendențioase*. Adevărul este că negocierile nu s'au lovit de nici o greutate și că ele sunt aproape de sfîrșit. Sperăm să putem publica foarte curînd noua formațiune ministerială".

❑ După cum am anunțat, examenele de capacitate pentru catedrele de comptabilitate la școalele superioare de comerț, vor începe poimîne Duminică 1 Noembrie.

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii profesori: Gh. Țiteica, președinte; G. Ioachimescu și Crăciun, membri.

❑ Zilele acestea va sosi în localitate Mitropolitul lipovinesc Macarie Lobow, spre a inspecta parochia lipovinească din localitate.

❑ D. N. Iancu, care fusese numit profesor suplimentar la liceul din Bacău a demisionat.

❑ Din Negrești, județul Vaslui, ni se scrie că niște necunoscuți făcători de rele, au pus foc caselor în care se află instalată școala elementară de meserii.

Din fericire, prinzîndu-se de veste la timp, focul a fost localizat.

Se fac cercetări pentru a afla pe incendiatori.

❑ Azi dimineață a încetat din viață Turel Alexandrescu, un credincios membru al partidului conservator democrat.

Corpul se află depus în capela cimitirului Eternitatea. Inmormîntarea va avea loc Duminică ora 2 p. m.

Condoleanțele noastre întristatei familii,

❑ Duminică 1 Noembrie a. c. orele 3 p. m. are loc în localul Clubului Meseriașilor, din piața Unirei, prima lecțiune a cursului gratuit de esperanto.

Persoanele cari s'au înscris Duminica trecută 25 Octombrie cît și alți doritori de a învața limba esperantistă, sunt rugați a fi prezenți la data și ora arătată mai sus.

❑ **Din Tg. Frumos.** — Sunt aproape două luni de cînd administratorul plășei Cărligătura a înaintat Prefecturei județului, actele de anchetarea mai multor fapte de care s-a făcut vinovat primarul Ion Iamandi și alți funcționari ai comunei Tg. Frumos, cu toate acestea, până în prezent, nu se vede luată vr'o măsură, ceia ce face ca răul să se încurajeze și cei din capul comunei să continue a jăfui comuna, atît la lumina zilei cît și la întunericul ce domnează în acest tărg, căci felinarele nu se aprind de cît după 2 oare de la înoptare și nu ard de cît 4—5 ore pe noapte, cu toate că suma bugetară pentru iluminat e destul de mare și se cheltuește toată.

Rugăm pe d. prefect al județului, a vedea lucrările de constatarea faptelor, și să bine voiască a lua măsuri contra celor vinovați, făcînd ca și acest nenorocit tîrg, să fie administrat cu interes, pentru cetățenii lui, care plătesc atîtea dări și în schimb nu li se dă nimic.

❑ **De la consiliul de rezboi.** — Azi consiliul de rezboiu a ținut ultima ședință.

S'a judecat azi următoarele procese: Soldatul Rusu Gheorghe, din reg. 8 artilerie, pentru dezertare repetată în țară, consiliul l'a condemnat la un an închisoare; soldatul Ferariu Costache, din reg. 27 Bacău, idem, la un an închisoare. Consiliul a mai judecat apoi pe soldații Marcovici Iițic din reg. 17 artilerie, pentru înșelăciune; Pagu Ion, caporal din jendarmaria rurală Neamț, pentru furt de obiecte ale militarilor; Roca Dumitru, din bat. 4 pioneri, pentru părăsire de post; Leonte V. din reg 1 Cetate, pentru insulta superiorului.

❑ D. Colonel Luca Vlădoianu, comandantul Brigăzei, a 14-a infanterie, a sosit eri în localitate. D sa a prezidat primul proces de la consiliul de rezboiu, de oare ce cererea de dare în judecată, era semnată de președintele consiliului d. colonel Cruțescu.

❑ Azi dimineață s'a dat studenților care iau masa la cantina universitară, subvenția pe luna Octombrie.

❑ In ședințele din luna viitoare, consiliul de rezboiu, va judeca cîte va procese importante.

❑ „La Sinaia", este titlul unui interesant sujet din programul teatrului cinematografic din sala Sidoli, care se reprezintă astăzi Vineri 30 Octombrie a.c. Cu ocazia vizitei Principelui moștenitor al Austro-Ungariei, trimisul special al casei Pathé Freres, a înregistrat serbările de la Sinaia, în onoarea ilustrului oaspe. Apar, minuțios după natură, Majestățile Lor Regele și Regina, Principii și Principesele, imensa mulțime și serbarea se închee cu o măreață horă.

Noul program septămînal, cuprinde apoi multe vederi după natură, precum Pirineii, grandiosul șir de munți cu cele mai fermecătoare privelești; scene din viața țaranilor ruși intitulate Uchar negustorul. Aceste scene sunt interpretate de somități teatrale ale imperiului vecin. O nuntă americană, moravuri și obiceiuri din Statele Unite. Din dramele văzduhului: după catastrofa dirijabilului militar „La Republique". Cunoaștem sfîrșitul tragic al celor patru aeronauți, care se aflau în balonul „La Republique"; cinematograful a înregistrat tristele scene, desfășurate după catastrofă.

Noul program cuprinde cu prisosință scene comice, după natură, sportive și educative și este atît de interesant în tot cuprinsul lui, că merită toată atențiunea spectatorilor și nu putem de cît îndemna pe cetitorii noștri să asiste la aceste reprezentații.

Mâine Sîmbătă Matineu la 3 ore ziua—cu prețuri pe jumătate—și mîine seară reprez. obișnuită. La ambele reprez. s'au intercalat sujete noue.

❑ Cercetările poliției în chestia furturilui din magazinul de ferărie a fraților Goldemberg, din str. de Sus, au rămas fără rezultat.

Până acum acum n'au putut fi descoperiți.

DIVERSE

— Duminecă va avea loc căsătoria tînărului Nicolae P. Barbu, cu d-șoara Virgina Gheorghiu, fica d-lui Dim. Gheorghiu.

— Eri dimineață a încetat subit din viață Sofia Goldștein soția maistrului armurier Goldștein din strada de Sus.

— Societatea de binefacere „Ajutorul Fraternei-Păcurari secția A" s'a instalat cu începere de la 26 Octombrie în localul propriu al societății, strada Veche. In curînd se va face inaugurarea noului sediu.

TEATRUL DAVILA

DOI COCOȘI (Le Poulailler)

piesă în 5 acte de Tristan Bernard
pentru întăia oară

Pentru a înțelege bine fondul piesei „Doi cocoși" (Le Poulailler) a lui Tristan Bernard, care s'a jucat aseară pentru prima oară, pe scena Teatrului Davila este neaparat trebuință, de a cunoaște, cum a fost concepută, scrisă și pentru ce anume teatru Parisian. Pentru numeroasele teatre, eminamente parisiane ce își deschid în fiece zi porțile cel mai recent și mai cu succes este Teatrul Michel—al lui Michel Mortier. Ce este acest teatru Michel? Iată'l admirabil de bine descris, ca gen și calitate de către d. Francisc Cherassu în Figaro: Una din cele mai frumoase creațiuni, a acestor ultimi ani sunt aceste teatre „*a cotè*" unde spectatorul pentru a se odihni, de puternica hrană a dramei, vine să guste mici feluri delicioase și cam piparate. Aceste spectacole au o notă de excelenta companie, cu un ușor parfum de scandal; și cuvintele cam libere presupun multe secrete comune și un soiu de complicitate între autori și public. Scena este atît de apropiată de sală—în cît artiștii par a fi niște invitați pe care i ar fi coprins capriciul de a'și părăsi un moment fotoliurile pentru a delecta Societatea. Excelenta trupă a d-lui Michel Mortier și a îndeplinit cu prisosință această ultimă îndatorire; prima representație a Teatrului Michel a fost foarte fermecătoare. Tristan Bernard istorisește sub propria-i pană în „Le Figaro" cum a scris această piesă—la mare unde se dusese în viligiatură pentru a se odihni.

Fascinat însă de Michel Mortier se puse la masa de lucru, iar la întoarcerea în Paris îi presintă această piesă în trei acte complect terminată. Iată terminii propri, în care autorul își descrie opera: „Nu îmi este dat mie a lăuda calitățile propriei mele lucrări: pot spune că-i de fabricațiune foarte îngrijită, modelul 1909—pe care îl introduc pe piață. Nu i găsiam numai de cît titlul definitiv. Piesa a fost intitulată întăi Le deux coqs—pe urmă La Basse-cour.—Titlul definitiv „Le Poulailler a fost găsit de Pierre Magnier.

Și acum să vedem piesa.—Autorul lui Triplepatte de rîndul acesta, ne presintă două personagii principale: Bertrand omul adorat de femei, și omul fără nici o trecere la dame Leonard și printre acești doi cocoși—găinele acestui coteț.—Jaquelina, nevasta lui Bertrand, Emmelina și Vanina metresele lui. Intre aceste mici fantoșe autorul creiază intrigi și qui proquo. Se simte însă că nu prea îi ia în serios că mai mult se distrează de ei, și în dosul scenei precum spune D-l. Adolphe Brisson, se intredărește surîsul glumeț și ochii scînteietori în mijlocul barbei de abanos a autorului. Și lucrarea care pare a fi o farsă și încă ușoară și cam decoltată își are și partea ei de filosofie.

Omul are în sine estimațiunea, măsura și momentul fericirei sale, precum și'al poftei sale și ia voluptatea nu sufere nici d'a fi prea hrănită, nici prea dorită.

Trebue ca fie care lucru dorit să vie la locul lui, la timpul lui. Nu numai excesul dar și desordinea sau surprindere dăunează.

Și d. Leon Blum în Comedie spune că crede că contrar aparențelor nici o dată filosoful nu are o mai mare colaborare ca în lucrarea de față. —Și printre glumele, scenele libere din această idea filosofică răsare cu evidență și aș putea spune chiar cu un oare-și care scepticism și chiar pesimism, dacă acest cuvînt, se poate spune de această piesă, pe care Catulle Mendés o poreclise *Comidinette*. In dosul acestor marionete care rîd și glumesc, apare neputința omului de a și alcătui, după cum vrea liniștea sau plăcerile. Atît Bertrand care obosit de surmenajul unei vieți între două metrese prea exigente, cît și Leonard în dorința-i de a avea o femee—dorință ce nu o poate realiza—trecînd, cum o spune singur de la momente de speranță la clipe de desnădejde care o să-i aducă nebunia.

Această parte filosofică însă, în romînește dispare aproape cu totul: acest gen de lucrări eminamente parisian nu sufăr traducerea.

In romînește nu a mai rămas de cît farsa, o farsă care te face să rîzi, să asisti la scene cu mare haz—dar—ce n'est plus ça—farsa din farsă și spirituala devine cam ordinară, cam grosolană și putea spune cam trivială. Gauloiseries-ele aceste nu sufăr traducere fără a se transforma și situațiunile equivoce, care în franțuzește sunt găsite numai—leste—în romînește sună cam prea trivial, e numai o nuanță e dreptul, și nu ne putem plînge căci am rîs cu poftă nesfîrșit de mult, dar vreau să spun că această lucrare—care în franțuzește cu toată aparența ei ușoară—e numită de cei mai buni critici—o comedie—în sensul clasic al cuvîntului, ajunge la noi a se deforma pentru a deveni o farsă care cam miroasă a grădină de vară.

D. Niculescu Buzeu în Bertrand—d. Morțun în Leonard „cei doi cocoși" au fost de o potrivă de hazlii și din fericire d. Davila a știut să facă să dispară, gesturile cam libere, care mai cu samă în această lucrare ar fi avut un efect desastros. D-rele de-asemenea Jaquelina, d-na Riciboni—o splendidă apariție—Emmeline d-ra Calitza, Vanina, d-na Maria Giurga, au fost de asemenea bine, resimțindu-se însă, de concepțiunea lucrărei însăși care din toate personagiile făcea niște fantoșe. Ceia ce d. Davila a putut scoate din această lucrare ingrată a fost însă admirabil — și nu putem de cît sincer felicita pentru acest nou desvîrșit succes.

București 27 Oct. 1909 **Gh Beldiman**

Inștiințare

D-na Emilia Petrinam este rugată a se presenta la Ad-ția moșiei Dracsini-Vaslui, pentru a'și rîdica lucrurile ce le are acolo, pînă în 10 zile, pentru a lasa libere odăile, — soțul d-sale, funcționar la acea moșie, fiind dispărut. In caz contrar, nu va mai putea avea pretenție la acele lucruri. D. P.

Ultime informaţii

❑ **Se pretinde că d. Stere ar fi demisionat de la demnitatea de preşedinte al clubului liberal din Iaşi.**

D nii C. Climescu, vice-preşedintele Senatului; Ath. Gheorghiu şi G. G. Mîrzescu, deputaţii au plecat ieri seara la Bucureşti.

Delegaţia se va prezenta astă-zi d-lui Brătianu şi i va propune ca să încredinţeze d-lui Stelian situaţia de la Iaşi.

*

Ştirea de mai sus ni s'a telegrafiat din Bucureşti. Informaţiuni luate în Iaşi, din cercuri steriste şi cercuri liberale iată ce am aflat:

— Vă asigurăm, ni s'a zis că noi nu ştim nimic. Stere, cu care am vorbit ieri, nu ne-a spus nimic.

Dacă informaţia dv., privitoare la delegaţia care a plecat la Bucureşti, este exactă, suntem în faţa unei simple acţiuni personale, care priveşte pe autorii lor şi, de care ei vor da socoteală.

*

Din alte cercuri primim ştirea, că delegaţia va propune la centru, că d. Stelian să colaboreze cu d. Stere la acţiunea partidului local.

In tot cazul, suntem în ajunul unui mare scandal, care se va petrece la liberali.

❑ **Din cauza boalei d-lui Gogu Negulescu banchetul şi întrunirea publică anunţată la Ploieşti, pentru Duminică, 1 Noembrie, s'au amînat pentru Simbătă 7 Noembrie.**

Intrunirea publică la Bucureşti în ziua de 8 Noembrie, nu va suferi prin aceasta nici o schimbare.

❑ *D. profesor dr. M. Manicatide a fost contestat astă-zi din listele electorale, pe motivul că n'ar fi cetăţean romîn.*

❑ *Comitetul executiv al partidului nostru din Iaşi se va întruni regulat în fiecare Marţi seara, orele 5, după o hotărîre ce a luat o ieri.*

❑ Inscrierile şi contestările în listele electorale, la tribunal, au luat sfîrşit astăzi, Vineri, ora cinci.

❑ Consiliul comunal, în şedinţa sa de aseară, s'a mai ocupat şi cu oferta făcută de comuna Roman, în ceia-ce priveşte alimentarea cu apă.

Consiliul a aprobat oferta care prevede ca comuna Roman, spre a se alimenta cu apă din conducta de la Timişeşti, să plătească comunei Iaşi 40,000 lei anual, timp de 40 de ani.

❑ Delegaţia judeţiană a amînat pentru ziua de 9 Decembrie, continuarea verificării compturilor veniturilor şi cheltuelilor comunei Poeni.

❑ Comisiunea budgetară a judeţului s'a întrunit azi dimineaţă, sub preşidenţia d-lui prefect Krupenski.

❑ Consiliul general al judeţului se întruneşte mîine la ora 2 pentru a lua în discuţie mai multe chestiuni importante.

❑ Ni se comunică un fapt, în adevăr, extra-ordinar: elevii din atelierele C. F. din Iaşi, băieţi de 15—17 ani, au fost obligaţi să plătească taxa birului şi a prestaţiei.

Legea este foarte clară şi zice că numai locuitorii, ajunşi la majorat, vor plăti bir. Cu ce drept, în baza cărui text de lege, se percepe dar asemenea taxe de la minori?

O anchetă se impune şi noi o cerem cu tot dinadinsul.

❑ Consiliul comunal, în şedinţa sa de eri după amiază, a votat deschiderea mai multor credite.

Consiliul se va întruni din nou Luni 2 Noembrie, după amiazi.

❑ In spitalul israelit actualminte au mai rămas 12 bolnavi de febră tifoidă.

❑ **Militare.** — Eri a avut loc la cercul militar, o agapă, dată în onoarea d-lui general Mineiu, inspectorul general al serviciilor administrative ale armatei, care a venit în localitate, în inspecţie.

La această agapă au laat parte toţi ofiţerii de intendenţă şi administraţie.

S'a tuoastat pentru M. S. Regele, pentru d-nii generali Tătărescu, comandantul corpului IV de armată şi Mineiu.

Cu trenul de 5 şi 55 eri, d. general Mineiu a părăsit oraşul, plecînd la Botoşani. La gară a fost petrecut de toţi ofiţerii serviciilor, ad tive, de la care şi-a luat rămas bun.

— Comandamentul corpului IV de armată, în urma experienţelor făcute la manutanţa acestei garnizoane, este pe cale de a întroduce în fabricaţia pîinei pentru trupă, făină de secară, în proporţie de 50 la sută şi 50 la sută făină de grîu.

Experienţele făcute au dat rezultate foarte bune, rezultate care au fost comunicate ministerului de războiu, spre aprobare.

❑ D. C. Stere a renunţat să facă cursul de drept administrativ la secţia doctoratului.

❑ Fostnl guard de geniu Ioan Andrievici, bolnav de febră tifoidă, a ncetat ieri din viaţă.

❑ Aflăm cu multă părere de rău că d. dr. Antoniu, părintele excelentului nostru prietin Lascar Antoniu, se află greu bolnav.

D. profesor dr. Riegler a fost chemat la Bîrlad, spre a vedea pe simpaticul bolnav, căruia îi dorim grabnică însănătoşare.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei, care se află în Capitală, se va reîntoarce în localitate, în cursul săptămînei viitoare.

❑ Ministrul instrucţiei a admis numirea de conferinţiari la facultatea de drept din Iaşi, a d lui A. P. Zeuleanu, la dreptul civil anul III şi V. Gr. Iamandi, la dreptul comercial.

La dreptul roman nu s'a făcut încă numirea.

❑ Consiliul facultăţei de litere se întruneşte astă-zi la orele 5 jum. spre a fixa orariul şi programul cursurilor.

❑ Examentul la doctoratul I în drept se va ţinea, probabil în ziua de 8 Noembrie.

Comisia examinatoare se va compune din domnii: I. Burada, D. Alixadrescu V. Dimitriu şi I. Peretz.

Candidaţii C. Jornescu şi E. Denise.

❑ Colonelul rus Cortias, a fost numit în comisiunea de delimitare a Prutului

D-sa a trecut eri prin oraşul nostru, ducîndu-se în Capitală.

❑ Pe ziua de Duminică se va face o mişcare în poliţiile din ţară.

Cu această ocazie se vor numi şi doui subcomisari în poliţia locală, în locurile vacante.

❑ Revizorul şcolar va începe inspectarea învăţătorilor din judeţ, care s'au înscris la exemenul pentru înaintarea pe loc ce se va ţinea în Martie viitor.

Din judeţul nostru sunt înscrişi 12 învăţători.

❑ Cu multă părere de rău aflăm; că amicul nostru d. V. Buţureanu, distinsul profesor universitar se află bolnav de mai mult timp.

Domnii profesori d-rii Buicliu şi Leonte, din Bucureşti, au fost chemaţi în consult.

Facem sincere urări pentru complectă şi grăbnică însănătoşare a meritosului profesor.

❑ **Universitare.** — D-ra Sofia Ciucă îşi va susţine examenul II de licenţă, conform reg. din 1904, în ziua de 31 Octombrie, ora 5 p. m.

— D. A. D. Xenopol îşi va începe cursurile de istorie, Luni 2 Noembrie ora 10 dim.

— Azi la orele 3, d-ra Zamfira Stamboliu îşi va trece examenul de licenţă în istorie.

— D. profesor Philippide va ţinea examenele orale de licenţe în filologie mîne Sîmbătă ora 3.

— D. I. Ursu îşi începe prelegerile la 4 Noembrie ora 5 p. m., tratînd anul acesta despre „schimbările pe toate terenele ce au pregătit evul mediu.“ Cursurile seminariale vor avea loc Vinerea de la 6—7.

— Azi la orele 3, candidaţii pentru bursele dela ştiinţe vor trece examenele orale.

— D-nii profesori D. Alexandrescu C. Stere, Missir, V. Dimitriu, Iulian Teodorescu, I. Peretz, şi G. Tabacovici, membri ai consiliului profesoral al facultăţei juridice sînt convocaţi pentru Duminică, ora 10 dim.

La ordinea zilei, între alte chestiuni va fi şi darea rezultatului examenelor de licenţă a anilor 2 şi 3.

❑ **Judiciare.**—In procesul contra călcărei legei trustului arendăşesc, a intervenit un moment nou: actul de cesiune al moşiei, care face obiectul procesului, nefiind timbrat, ministerul de finanţe a fost sesizat de aceasta. D. Froim Fischer a fost condemnat, pentru aceasta, la 5000 lei amendă, iar ajutorul de grefier al trib. Dorohoi, care a lasat să treacă actul netimbrat, a fost condemnat la 987 lei.

— Gh. Bantăş, perceptor al comunei Truşeşti, delapidînd 5000 lei, a fost condemnat la trei ani închisoare.

Afacerea a venit astă-zi în apel, la Iaşi.

— La 1 Noembre se vor deschide sesiunile curţilor cu juri la Huşi (prezident d. Suciu) şi la Botoşani (prezident d. Hinna).

— Camera de punere sub acuzare a hotărît următoarele: a respins cererea de eliberare provizorie făcută de C. Benghiac, aflat deţinut pentru crimă; a trimis în judecata Curţei cu juri din Vaslui pe V. Cozma Brînzariu şi alţii, acuzaţi de furt la drumul mare; a trimis în judecata Curţei cu juri de Iaşi pe C. Bodoagă, acuzat pentru omor şi în judecata Curţei cu juri de Bacău, pe I. a Casandrei, Ion Neagu şi Gh. Neculai, pentru tălhării.

— Consiliul de avocaţi numit de eforie, în chestia testamentului Procopie Florescu, se întruneşte mîini.

— C. Isr. Dresner a cerut declararea în stare de faliment a firmei Daniel Rosenberg.

Termen la 9 Noembre.

❑ Au reuşit la examenul de anul I la facultatea de drept, d nii: Atanasiu Ioan, Codreanu Silviu, Crăciun Gr., Cupfer Aurel, Cusin D., Costiniu D., Dimitrescu I. C., Eşanu Mihail, Gheţu Al., Haimovici Iulius, Gr. Leonardescu, Pascu I. D., Popovici V. I., Pralea Adolf, Petrescu Malcoci, Săndulescu Eug, Vasiliu C. C., Vasiliu V., Zarian Victor, Grigoraş N., Costin I. şi Bogdan G. I.

Rezultatele de la anul II şi III se vor cunoaşte în cursul septămînei viitoare. Pentru fixarea rezultatelor consiliul profesoral a fost convocat pentru Duminică.

❑ **Cîrciumarii şi dr. Şumuleanu.**— Au fost investite cu formile executorii despăgubirile la cari cîrciumarii din Iaşi au fost condemnaţi către d-rul Şumuleanu. Acesta a însărcinat pe d. avocat Buicliu cu executările. Avocatul a trimes celor în drept adresa ce urmează:

Domnule Debitant

In puterea Decisiunei onoratei Curţi cu Juraţi a judeţului Vaslui de sub No. 16 din 9 Decembrie 1908, rămasă definitivă şi învestită cu formula executorie sub No. 468 din 15 Octombrie 1909, datoriţi personal suma de 200 două sute lei d-lui dr. Corneliu Şumuleanu, în afară de cheltuelile de judecată.

Pentru a evita atît displăcerea unei urmăriri silite cît şi cheltuelile ce ea necesitează şi care cheltueli după lege cad tot în sarcina D-voastră.

Subsemnatul, în calitate de mandatar al d-lui doctor Corneliu Şumuleanu, vă invit ca suma de 200 lei, ce o datoriţi personal, să mi-o achitaţi mie, care am deplina putere de a o primi şi a vă elibera chitanţa descărcătoare în puterea procurei ce o am de la clientul meu, autentificată de Tribunalul Iaşi secţia III sub No. 2216 din 24 Octombrie 1909.

Vă acord *cinci zile de la primirea aceştia*, în intervalul cărora aştept să fiu satisfăcut. La neurmare vom procede la urmărirea silită prin Portărei conform legei.

Primiţi sfatul meu pacinic şi binevoitor.

ABGAR BUIUCLIU
Avocat
Strada Săulescu No. 7

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 30 Octombrie

Remaniarea s'a făcut

Bucureşti. — In fine remaniarea s'a făcut.

Astă zi s'au supus semnăturei Regelui decretele d-lor Orleanu, general Crăiniceanu şi Al. Constantinescu, care au intrat în guvern.

Ziarele oficioase au primit dezlegarea de a anunţa remaniarea.

Decretele vor apărea în Monitorul Oficial, care va apărea cu data de 1 Noembrie.

Noii miniştri vor depune jurămîntul cel mai tîrziu Marţi.

Acţiunea junimistă

Bucureşti.—Fruntaşii junimişti s'au întrunit ieri seara acasă la d. T. Maiorescu. In contrazicere cu d. Carp, care este un aderent al espectativei, ceilalţi, în special d. Maiorescu, au cerut să se dee luptă foarte energică pentru răsturnarea guvernului.

Procesul d-nei Steinheil

Paris.—Procurorul şi-a început eri rechizitorul.

A produs o mare senzaţie faptul că în rechizitor, procurorul a schimbat actul de acuzare. In adevăr, procurorul a conchis că d-na Steinheil nu poate fi acuzată de cît de complicitate. Ea ar fi introdus în casa sa pe nişte indivizi, care au omorît pe soţul ei şi a pus în imposibilitate pe mama sa de a da alarma.

Aceasta ar fi murit în urma unui accident.

Unii cred că d-na Steinheil va fi achitată.

Studenţii şi d. Maiorescu

Bucureşti.—Studenţii bucureşteni s'au întrunit ieri şi au discutat în chestia incidentului Maiorescu—Haret.

Studenţii au hotărît să ţină o întrunire publică de protestare.

In jurul complectărei ministeriale

Bucureşti. — Primul-ministru a plecat astă zi la Sinaia, spre a aviza pe M. S. Regele privitor la felul cum guvernul a hotărît să se facă complectarea cabinetului.

Se afirmă că d. V. G. Morţun va ieşi şi el din guvern şi în locul lui va întra d. Al. Radovici.

D. Al. Constantinescu care avea să pledeze astă-zi într'un proces mare la curtea de Bucureşti, a cerut colegilor sei să consimtă la amînare.

Şcoală transferată

Bucureşti. — Şcoala de sub-ofiţeri a corpului IV de armată, aflătoare în Focşani, a fost transferată la Botoşani, cu începere de la 26 Octombrie.

LOTERIA

Bucureşti. —Astă-zi au cîştigat:

15,000 lei No. 5798.

2000 lei No. 8042, 20753, 39061, 50241, 197, 12374.

1000 lei No. 48631, 53964, 32227, 47202, 2065, 9255, 21156, 8759, 42829, 37351, 36015, 30258, 10420.

500 lei No. 22590, 51203, 40039, 37712, 33940, 33066, 21552, 46720, 9674, 18547, 44639, 2884, 4356, 11051, 49913.

Condemnare

Berlin.—D-na Mihailescu din Iaşi, autoarea mai multor furturi de bijuterii de la un mare magazin de aci, a fost condamnată la 3 ani închisoare.

Imprumutul Serbiei

Belgrad.—Contractul de împrumut a fost semnat eri. Imprumutul se urcă la 150 milioane, pe cursul de 83 cu procent de 4 jum. la sută.

Camera franceză

Paris.—Camera a adoptat un număr de articole ale tarifului vamal, privitoare la celuloide, culori diverse, produse de băcănie şi metale.

Iswolski şi anexarea Bosniei şi Herţogovinei

Peterburg. — D. Iswolsky fiind interwievat de ua colaborator al ziarului „Novoje Wremea“, a zis că, acum scopul recentei comunicaţiuni făcută prin agenţia Westnik, privitor la chestiunea anexărei Bosniei şi Herţegovinei este atins. Evident nu se mai menţine învinovăţirea absurdă că însuşi Iswolsky ar fi propus Austro-Ungariei anexările de mai sus. Ziaristul întrebînd dacă nu ar fi bine să se publice documentele schimbate între Austro Ungaria şi Rusia, d. Iswolsky ar fi zis că această chestiune este foarte delicată.

Asupra situaţiei din Grecia

Viena.—Ziarul „Fremdenblatt“ scrie următoarele: „Ziarele vieneze publică de cît-va timp, ştiri foarte neliniştitoare din Atena, luate în parte după ziarele străine, despre situaţia din Grecia şi despre situaţia familiei regale. Prin aceste ştiri care exagerează în mod tendenţios unele evenimente şi le impodobesc cu ştiri false, nu numai că publicul european este înşelat, dar chiar în Grecia ele produc cea mai rea impresie. Aceasta este foarte regretabil. Avînd în vedere simpatiile călduroase pe care noi le-am avut în totdeauna pentru poperul şi dinastia elenilor, faţă de aceste ştiri pesimiste, noi nu putem de cît să respingem aceste ştiri din ziarul nostru, care întemeiat pe informaţiuni autentice şi reproducînd informaţiunile cele mai asigurătoare ale cercurilor competente, care sunt neaparat streine de aceste exagerаţiuni.

Archiducele Ferdinand la Berlin

Berlin.—Archiducele Francisc Ferdinand cu soţia sa au sosit aci la prînz. Au fost primiţi în gară de către împaratul Wilhelm, princepele Frederic, d-nii Bethmann Halweg, autorităţile militare şi civile. Publicul a făcut oaspeţilor ovaţiuni.

7 lei decalitru vin negru vechiu. Vînzarea începe de la 31 litruri minimum.
C. D. Buznea. Iaşi, str. Calaraşi 14.

MULŢUMIRE

15 ani am suferit de o grea boală a Beşicei Urinare, mulţumită profesorului Dr. Ştefănescu-Galaţi, care în urma operaţiunei ce mi-a făcut şi a îngrijirei ce mi-a dat, astăzi mă aflu pe deplin sănătos.

Recunoscător d-lui profesor d-r Ştefănescu-Galaţi îl rog a primi asigurarea stimei şi consideraţiunei, permiţîndu-mi de a-l recomanda călduros suferinzilor.

Gh. Vasiliu

Iaşi, 30 Oct. 1909

Am perdut chitanţa No. 2319 din 13 Aprilie 1907, a Băncei Naţionale Iaşi, pentru 4 (patru) scrisuri fonciare rurale 5 la sută, în total 20000 lei, pe cari o declar ca nulă şi fără de valoare în mînele ori cui s'ar găsi. **George Roiu**

De vînzare O hulubărie cu un asortiment de hulubi ca: guşaţi, romani, chineji, indieni, rotaţi etc. Condiţiunile de vînzare foarte avantajoase.

Doritorii se pot adresa în strada Smârdan No. 56 (Frecău).

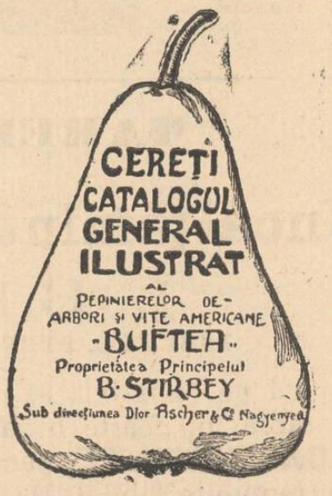

SE CAUTA elevi la tipografia H. Goldner. Str. Primărie 17

D-rul. C. Miclescu

Oculist-operator, face cunoscut clientelei sale, căde la 26 a lunei curente a închis clinica bolilor de ochi, din str. de Sus, şi la primă-vara anului viitor întorcîndu-se din Paris va redeschide clinica, prevăzută cu toate aparatele cerute de progresele ştiinţei.

Un magazin totdeauna bine asortat şi care vinde toate mărfurile cu preţuri absolut modeste e numai Magazinul

„LA VULTUR“

Toate noutăţile sesonului le are expuse vederei, că toată clientela poate să-şi găsească cîte un lucru frumos potrivit modei actuale.

In curînd va începe a vinde mai toate lucrurile cu preţuri fixe, aceasta fiind cerut de o mare parte din clienţii prăvăliei.

La Vultu.

De Vinzare IN TOTAL SAU IN PARTE
Vin alb şi roş
INDIGEN ŞI AMERICAN
3000 Decalitri recolta anului 1908.
2000 Decalitri recolta anului present.
A se adresa domnului C. Kirilă str Sf. Atanasie No. 16. Iasi.

Cărămizi de vînzare

Avînd mai multe sute de mii cărămizi fabricate în anul 1909, din prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa, se face cunoscut proprietarilor şi constructorilor de case, că se vinde cu preţ foarte moderat. A se adresa d-lui A. Teitler str. de Sus 147, Iaşi.

CELE MAI COMPLECTE
ANALIZE CHIMICE şi MICROSCOPICE
— de —
Urină, Spute, Lapte, Vinuri, Stofe de lână, Bumbac şi Matasă etc.
— execută —
Doctor A. RATIANU
Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva.—Fost chimist-Şef al Comunei Iaşi
— Laborator Special Str. Golia 46 —

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

Cele mai bune, încercate şi economice în consumaţia combustibilului pentru agricultură şi industrie!

MOTOARE SI LOCOMOBILE-PETROLIN

PRAF DE COCOS

Instalaţiuni de gaz sărac de la 10—100 cai putere

Cheltueli de combustibil 0,8—2 Heller pro oră şi cal putere

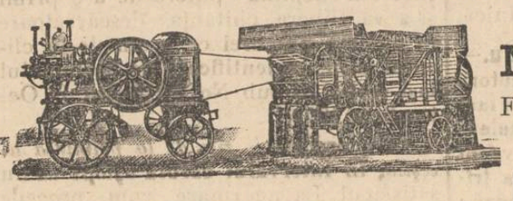

Nu face fum, Nu face funingine

Fără pericol de foc şi explozie

Nu necesitează mecanic

REPREZENTANT Isidore Margulies, Iaşi Strada Ştefan cel Mare 27

G. Bernhardt Söhne Wien XII | 2, Schönbrunnerstrasse 178 | P

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

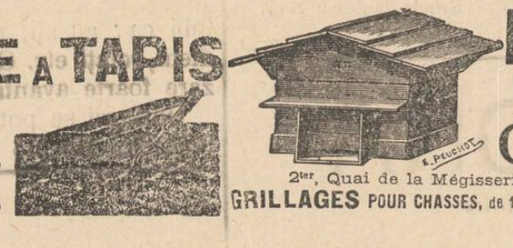

RUCHE à Cadres mobiles

Prix : 20f

Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. s a

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU cu preţurile pe jumatate la toate locurile şi începutul la 3 ore p. m.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa VI a Loteriei VI

s'au pus în vînzare

Tragerea de la

16 Oct.—10 Noem. 1909

Se poate cîştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare :

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3. lei	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

MARELE MAGAZIN DE Incălţăminte şi Galanterie

I. BEINER

IAŞI STR. STEFAN CEL MARE No. 2 BIS

Anunţă pe onorabila sa clientelă că a adus pentru sezonul de iarnă un foarte bogat şi frumos asortiment de diferite INCALŢAMINTE, pentru barbaţi, dame şi copii, din cele mai renumite fabrici. De asemeni atrage atenţiunea onor. ale clientele asupra marelui depozit de galoşi şi galoşi-şoşoni, adevăraţi ruseşti Petersburg triunghiu roşiu şi Riga veritabil. Articole de voiaj.

Preţurile mai ieftene ca ori unde.

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis LEIPZIG Preţul-curent ilustrat gratis

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere —Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele că s'a asortat cu

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne

Godin Rubeland şi Barbarossa

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apa

Tablă, Fier şi Otel divers.

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi Tabla Marca Leu precum şi Saci Calcuta

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în VIENA fondată în anul 1858

Consesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 330 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Caz de dotare mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— *Str. Bărboi No. 18* —

Consult. 7— a m şi 4— p. m

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.